

Jahiseadus

Metsaseadus

Kalapüügi-seadus

**ühes seaduste teostamise määruste,
seletuskirjade ja tabelitega**

V Ä L J A A N D N U D

AUGUST PILL

TARTU-VÖRU RAHUKOGU SEKRETÄR

JA

KARL VIILU

VANEM KOHTUAMETI KANDIDAAT

Jahiseadus
Metsaseadus
Kalapüügi-seadus

ühes seaduste teostamise määruste,
seletuskirjade ja tabelitega

V Ä L J A A N D N U D

AUGUST PILL

TARTU-VÖRU RAHUKOGU SEKRETÄR

JA

KARL VIILU

VANEM KOHTUAMETI KANDIDAAT

SISUKORD.

I

JAHISEADUS.

	Lhk.
A. Jahiseadus	7
I jagu.	
1. Jahipidamise õigus ja jahiobjekt (§§ 1—3)	7
2. Jahipidamine (§§ 4—5)	8
3. Jahipidamise õiguse edasiandmine (§§ 6—21)	8
4. Jahipidamise kitsendused (§§ 22—28)	11
5. Jahiloomadega ja nende saadustega kauplemine (§§ 29—34)	14
6. Jahitunnistused (§§ 35—40)	15
7. Jahimajanduse arendamine (§§ 41—45)	16
8. Jahijärelevalve ja süütegude jälitamise kord jahi alal maksvate seaduste ja määruste rikkumise asjus (§§ 46—58)	17
9. Lõppmäärused (§§ 59—60)	19
II jagu.	
Rahukohtu Nuhtlusseaduse §§ 56 ¹ , 56 ² , 56 ³ , 56 ⁴ , 56 ⁵ ja 56 ⁶ muudatused	19
III jagu. ^A	
Endiste seaduste maksvuse kaotamine	20
IV jagu.	
Jahiseaduse maksuma hakkamine	20
B. Jahiseaduse teostamise määrus	21
I. Jahipiirkonna moodustamine, kinnitamine ja registreerimine (§§ 1—5)	21
II. Jahipidamise kitsendused (§§ 6—12)	22
III. Jahiloomadega ja nende saadustega kauplemine (§§ 13—19)	23
IV. Jahitunnistused (§§ 20—27)	24
V. Jahimajanduse arendamine (§§ 28—34)	25
VI. Jahi järelevalve ja süütegude jälitamise kord (§§ 35—37)	26
C. Vormulaarid	27
Vorm nr. 1: Register	27
Vorm nr. 2: Tähtajaline müügiluba	28
Vorm nr. 3a: Jahitunnistus	29
Vorm nr. 3b: Jahitunnistus	30
Jahikalender	31
Vorm nr. 4a: Tasuliste jahitunnistuste register	32
Vorm nr. 4b: Tasuta jahitunnistuste register	33
Vorm nr. 5: Jahikapitali läbikäikude aruanne	34
D. Määrus kasulikkude jahiloomade ja nende saadustega kauplemise, edasitoimetamise, alalhoidmise ja ümbertöötamise kohta	34
E. Jahiloomade ning nende saaduste taksid	36

II

METSASEADUS.

I osa.

A. Metsahoiu ja metsakaitse eeskirjad	38
1. Peatükk. Metsahoiu üldeeskirjad (§§ 1—9)	38
2. „ Kaitsemetsade hoiueeskirjad (§§ 10—22)	39
3. „ Tulundusmetsade hoiueeskirjad (§§ 23—44)	41
a. Metsa kasutamine ja metsamajanduse kavad (§§ 23—33)	41
b. Metsalaastamine (§§ 34—36)	43
c. Karjatamine, metsamaa kasutamine ja määramine teist- sugusteks otstarveteks (§§ 37—44)	43
4. „ Sunduslik metsamine (§§ 45—47)	45
5. „ Metsamajanduse arendamine ja toetamine (§§ 48—58)	45
6. „ Metsakaitse eeskirjad (§§ 59—78)	47
7. „ Metsahoiu ja metsakaitse eeskirjade täitmise järelevalve (§§ 79—103)	49
a. Metsahoiu ja metsakaitse asutused (§§ 79—89)	49
b. Metsahoiu ja metsakaitse asutuste ülesanded (§§ 90— 91)	50
c. Asjaajamise kord metsahoiu ja metsakaitse asutustes (§§ 92—100)	52
d. Edasikaebamine metsahoiu ja metsakaitse asutuste ot- suste peale (§§ 101—103)	53
B. Riigimetsad.	
1. Peatükk. Riigimetsade valitsemine (§§ 104—118)	53
2. „ Riigimetsateenijad (§§ 119—136)	55
3. „ Alalised metsatöölised (§§ 137—141)	58
4. „ Riigimetsade korraldamine (§§ 142—147)	59
5. „ Metsamajanduse arendamine (§§ 148—159)	59
6. „ Metsa kasutamisele määramine ja väljaandmiseks ette- valmistamine (§§ 160—165)	61
7. „ Metsa ja metsamaterjali müügi ja väljaandmise tingi- mused (§§ 166—186)	62
8. „ Metsa ja metsamaterjalide müük ja väljaandmine (§§ 187—219)	64
a. Müük kindla ning kokkuleppe hinnaga (§§ 188—193)	65
b. Metsa ja metsamaterjalide müük piiratud enampakku- miselt (§§ 194—202)	66
c. Metsa ja metsamaterjalide müük enampakkumiselt (§§ 203—219)	67
9. „ Metsa kõrvalkasutused (§§ 220—222)	70
10. „ Metsandusliku hariduse korraldamine (§§ 223—226)	71
C. Era- ja omavalitsuse metsad (§§ 227—233)	71
D. Süütegude jälitamise kord metsa alal maksvate seaduste ja määruste rikkumise asjus (§§ 234—258)	72
E. Lõppeeskirjad (§§ 259)	76

II osa.

Rahukohtu Nuhtlusseaduse §§ 20, 57 ² , 57 ³ , 57 ⁴ , 57 ⁵ , 155, 157, 158, 158 ¹ , 160 ja 161 muudatused	76
--	----

III osa.

Kriminaalkohtupidamise seaduse § 32a märkuse 2 muutmine ning § 1124. lisa, 2. jagu, §§ 1125 ⁴ , 1133, 1135 ¹ , 1146, 1178, 1187 ¹ ja 1216 ³ maksvuse kaotamine	79
--	----

IV osa.

Maaseaduse § 23 ühes märkusega muutmine	79
---	----

V osa.

Põllumajandusliku kutsehariduse korr. seaduse § 6 maksvuse kaotamine	79
--	----

F. Põllutööministri määrused:

1. Omavolilise metsaraiumise ja metsa kõrvalkasutuste ja maapõuevarade omavolilise kasutamise trahvitaksid	80
2. Omavolilise karjatamise trahvitaksid	83

G. Metsahoiukomitee asutamise määrus	83
--	----

III

KALAPÜÜGI SEADUS.

A. Kalapüügi seadus	84
I. Üldised määrused (§§ 1—3)	84
II. Keelatud püügiviisid (§ 4)	84
III. Seaduses lubatud püügiriistade kohta käivad määrused (§§ 5—8)	85
IV. Kalapüügiriistade tarvitamise kord (§§ 9—10)	85
V. Keelumäärsused (§§ 12—24)	86
VI. Seaduse teostamine ja järelevalve (§§ 25—29)	87
B. Põllutööministeeriumi määrused kalapüügi korraldamiseks	88
I. Naroova jões ja teistes Soome lahte voolavate jõgede suudes	88
II. Virtsjärvel, Emajõel ja Peipsil	89
III. Pärnu jõel, Pärnu lahes ja merel	90
C. Põllutööministeeriumi kalapüügi korraldamise määrus keeluaja kohta Narva-Jõesuus, Narva ja Purtse jões ning Peipsiääres	91
D. Põllutööministeeriumi määrus kalapüügi korraldamiseks Viljandi järvel	92
E. Kalapüügi korraldamise määrus keeluaja kohta Öisu, Harku, Ülemiste, Saadjärve, Ahijärve, Viljandi, Virtsjärve, Keeri-Ülila, Vana-Kariste järvedel	92
F. Kalapüügi korraldamise määrus keeluaja kohta Peipsi järve Pedaspää lahes, Norraallika, Pedaniku, Jäneda, Kurna ja Kunda jõgedes ning Tamula järves	94
G. Pärnu lahe kalapüügi korraldamise määrus	96
H. Kalapüügi korraldamise määrus	97
I. Keelupirikonnad ja keelujad Haapsalu-Saunja lahel, Lehtma lahel, Vihula-Naaroti jõesuus, Põduste jõesuus, Kasse ja Rame lahel ning Harku järvel	97
II. Kalapüüniste ülesseadmise kord Peipsi järvel	98
III. Keelupirikonnad ahingiga kalapüügiks	99
IV. Kalapüügi kord Valge (Loksa) jõel	99
I. Määrus kalapüügi korraldamiseks Pühajärvel	100
J. Kalapüügi korraldamise määrus Kuremaa järvel ning sellest väljavoolaval jõel ja Kaiavere, Elistvere, Raigastvere ja Soitsjärve ühendavatel ojadel	101
K. Kalapüügi seaduse teostamise määrus	101
L. Põllutööministeeriumi kalapüügi korrald. määrus Pihkva järvel, Muhu väinas ja Matsalu lahes	102
M. Põllutööministeeriumi kalapüügi korraldamise määrus Väana jõel, merest kuni Hüüru veski paisuni, Pirita jõel ja jõesuus ning Keila-Joa jõesuus	104
N. Kalapüügi korraldamise määrus Narva lahel Vene piirist kuni Merikülani, Selja jõel ja Toolse jõel	105
O. Kalapüügi korraldamise määrus Soome lahel Kumbli saare otsast kuni Kellengori karini	106
P. Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi teadaanne Hariduse- ja sotsiaalministeeriumile kuuluva Pühajärve pargi saarte ja järvede osa kasutamise kohta	106

IV

LISAD.

	Lhk.
1. Seletuskiri Jahiseaduse juurde	108
2. Seletuskiri Metsaseaduse juurde	109
3. Seletuskirjad Kalapiügi seaduse juurde	119
4. Jahiasjandusse puutuvaid norme	124
5. Metsandusse puutuvaid norme	124
6. Kalaasjandusse puutuvaid norme	125

Lühendid:

V. V. — Vabariigi Valitsus	tdn. — teadaanne
E. V. — Eesti Vabariik	Rngk. — Ringkiri
R. T. — Riigi Teataja	Sm. — Sundmäärus
Art. — artikkel	m. (normi all) — muudetud
M. — Määrus	Vt. — vaata
S. — seadus	tdn. j. a. k. — teadaanne jösse astumise
a. — aasta	kohta.
Jhtn. — Juhtnöörid	Kr.-sead. — Kriminaalseadustik
Jhtsk. — Juhatuskiri	RNS — Rahukohtu Nuhtlusseadus.

I.

Jahiseadus*).

Antud Riigivanema poolt dekreedina 16. mail 1934.

I.

1. Jahipidamise õigus ja jahiobjekt.

§ 1. Jahipidamise õigus kuulub maaomanikule, välja arvatud § 2 ettenähtud juhud; seda õigust maaomanik võib kasutada käesoleva seaduse piires.

Jahiseaduse kohaldamisel loetakse põlise pidamise õigusega maakasutaja võrdseks maaomanikuga.

§ 2. Jahipidamise õigus kuulub riigile:

- 1) ühe kilomeetri laiuses lahtises veevöös, arvates rannast või roostikust, merel ning Peipsi-, Pihkva- ja Lämmi järvel;
- 2) Kassari-, Matsalu-, Mullutu-Paadla- ja Suurlahel ning nende roostikualadel;
- 3) Abroka, Anelaine, Kasse, Linnusihi, Manija, Sauga, Vahase ja Vaika saartel ning neid ümbritsevais roostikkudes;
- 4) Saulepa meriranna roostikualal.

Mere, lahtede ja järvede roostikus jahipidamise õigus kuulub roostiku omanikule, arvatud välja eelloendatud erandid.

Merel ja Peipsi- ning Pihkvajärve väljaspool eelmistes lõigetes nimetatud kohti on jahipidamine vaba kõigile Eesti Vabariigi kodanikkudele, kuivõrd seda ei kitsenda käesolev seadus.

Käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes tähendatud kohtadel võivad välismaalased jahti pidada Põllutöoministeeriumi loaga.

§ 3. Jahiloomadeks loetakse käesolevas paragrahvis loendatud metsikult elutsevad loomad ja linnud.

Kasulikkudeks jahiloomadeks loetakse: põder (*Alces alces* L.), hirm (*Cervus elaphus* L.), metskits ja sokk (*Capreolus capreolus* L.), metssiga (*Sus scrofa* L.), jänes (hall ja valge — *Lepus europaeus* Pall. ja *Lepus variabilis* Pall.), määr ehk mäger (*Meles meles* L.), nugis (*Martes martes* L.), orav (*Sciurus vulgaris* L.), lendorav (*Sciuropterus ruscicus* Tiedem), metsis ehk mõtus (*Tetrao urogallus* L.), teder (*Lyrurus tetrix* L.), rabakana (*Lagopus lagopus* L.), laanepüü (*Tetrastes bonasia* L.), põldpüü (*Perdix perdix* L.), põldvutt (*Coturnix coturnix* L.), faasan

*) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 45 — 1934. a., art. 399.

(*Phasianus colchicus* L.), toonekurg (valge ja must — *Ciconia ciconia* L. ja *Ciconia nigra* L.), haigrud (perekond *Ardea* L.), hüüp (*Botaurus stellaris* L.), metsluigid (perek. *Cygnus* Bechst.), metshaned (perek. *Anser* Briss.), lagled (perek. *Branta* Scop.), ristpardid (perekond *Tadorna* Flem), metspardid (perek. *Anas* L.), luitsnokkpart (*Spatula clypeata* L.), vardid (perek. *Nyroca* Flem.), sõtkas (*Bucephala clangula* L.), aul (*Clangula hyomalis* L.), vaerad (perek. *Melanitta* Boie), hahad (perek. *Somateria* Leach.), kosklad (perek. *Mergus* L.), kormoranid (perek. *Phalacrocorax* Briss.), pütid (perek. *Podiceps* Lath.), kaurid (perek. *Colymbus* L.), metstuvivid (perek. *Columba* L.), kõik rüütlasted ehk nepid (sugukond *Charadriidae*), kõik alklased (sugukond *Alcidae*), sookurg (*Megalornis grus* L.), kõik rookanalased (sugukond *Rallidae*) ja kõik kakulised (selts *Striges*), välja arvatud lumekakk (*Nyctea nyctea* L.) ja kassikakk (*Bubo bubo* L.).

Kahjulikkudeks jahiloomadeks loetakse: karu (*Ursus arctos* L.), hunt (*Canis lupus* L.), ilves (*Lynx lynx* L.), rebane (*Vulpes vulpes* L.), kärp (*Mustela erminea* L.), tõhk (*Putorius putorius* L.), nirk (*Mustela nivalis* L.), naarits (*Putorius lutreola* L.), lahits (*Martes foina* Erxl.), saarmas (*Lutra lutra* L.), hüljes (sugukond *Phocidae*), kõik kullilised (selts *Accipitres*), lumekakk (*Nyctea nyctea* L.), kassikakk (*Bubo bubo* L.), kõik vareslased (sugukond *Corvidae*), varblased (perek. *Passer* Koch) ja kadakarästas (*Turdus pilaris* L.).

2. Jahipidamine.

§ 4. Jahipidamiseks loetakse tegevus, mille sihiks on jahiloomade surmamine, tabamine, püüdmine või jälitamine.

Jahipidamiseks loetakse ka veel:

- 1) väljaspool avalikuks liiklemiseks tarvitatavaid teid võõral maa-alal või veekogul, samuti § 2 esimeses lõikes tähendatud rajoones viibimine püssiga, jahiloomade püügiriistaga või jahikoeraga, kui isik, kes seal viibinud, ei suuda tõendada, et ta seal viibimine oli tingitud ametkohuste täitmise või muust mõjuvast põhjusest;
- 2) võõralt maa-alalt või veekogult, samuti § 2 esimeses lõikes tähendatud rajoonest jahiloomade loata äraajamine.

§ 5. Riigile kuuluvaid maa-alasid piiravas poole kilomeetri laiuses vöös Vabariigi Valitsusel on õigus piirata jahipidamist sokkude, mõtuste ja tetrede peale.

3. Jahipidamise õiguse edasiandmine.

§ 6. Jahipidamise õiguse edasiandmine eramaadel ja -veekogudel võib toimuda ainult väljarentimise teel.

§ 7. Jahirendileping:

- 1) peab olema kirjalik;
- 2) sõlmitakse vähemalt kuueks aastaks, välja arvatud juhud, kui maid ja veekogusid renditakse olevate jahipiirkondade külge liitmiseks või kui lepingu sõlmimisest kuni jahipiirkonna kestvuse lõpptähtajani (§ 14) on jäänud vähem kui kuus aastat. Viimasel juhul sõlmitakse leping kuni jahipiirkonna kestvuse lõpptähtajani;

- 3) ei või sisaldada tingimusi, mis takistavad korralikku jahimajandust ning kasulikkude jahiloomade kaitsmist ja nende eest hoolitsemist;
- 4) peab üksikasjaliselt loendama kõik need kohustused, mis jahirentnik peab teostama kasulikkude jahiloomade kaitseks ja nende eest hoolitsemiseks.

§ 8. Jahirendileping lõpeb, kui kohus jahirentniku süüdi mõistab jahipidamise kohta maksvate seaduste või määruste rikkumises ja kui temalt ära võetakse jahitunnistus.

Rendileandja võib jahirendilepingu lõpetada enne selle tähtaega, kui jahirentnik on rikkunud rendilepingu tingimusi.

Jahirendilepingu jahirentnik võib edasi anda ainult rendileandja kirjalikul nõusolekul.

Kui jahirendi vahekord lõpetatakse enne tähtaega esimeses lõikes loetletud põhjustel, on rentnik kohustatud tasuma rendi kuni jahirendilepingu lõpptähtajani, kui rendileandjal korda ei lähe jahipidamise õigust enne ülaltähendatud tähtaega uuesti rendile anda.

§ 9. Mitme isikuga sõlmitud ühise jahirendilepingu rendileandja võib lõpetada ka siis, kui seda põhjustab vaid osa jahirentnikke. Nii-sugusel korral võivad ülejäänud rentnikud nõuda lepingu jõussejätmist, kui nad kõrvaldavad lõpetamist põhjustanud kaasrentnikud ja sellest teatavad rendileandjale hiljemalt kahe nädala jooksul, arvates ülesütlemise päevast. Alalejäänud rentnikud võivad rendileandja nõusolekul kõrvaldatud kaasrentnikkude asemele juurde võtta uusi lepinguosalisi.

§ 10. Jahirentniku surma puhul loetakse jahirendivahekord lõppenuks, kui surnud jahirentniku pärijad hiljemalt kahe kuu jooksul, arvates jahirentniku surmapäevast, rendileandjale kirjalikult ei teata, kes pärijaist astub surnud jahirentniku asemele jahirendivahekorra jätkamiseks endistel tingimustel.

Kaasrentniku surma puhul jääb rendivahekord teiste jahirentnikkudega nende soovil püsima. Jahirendivahekord rendileandja ja surnud kaasrentniku pärijate vahel lahendatakse esimese lõike eeskirjade kohaselt.

Rendileandja surma korral jääb sõlmitud jahirendileping jõusse.

Kui maa-ala või veekogu, mille kohta jahirendileping sõlmitud, kas täielikult või osaliselt läheb üle uuele omanikule muil põhjusil ja kui viimane ei nõustu jahirendilepingut jõusse jätma, loetakse jahirendivahekord lõppenuks. Jahirentnikul on õigus selleläbi tekkinud kahju sisse nõuda rendileandjalt.

§ 11. Jahirentnik võib paragrahvis 6 tähendatud maa-aladel ja veekogudel jahipidamist teostada ainult siis, kui ta neist on moodustanud jahipiirkonna ja kui selle on kinnitanud vastav omavalitsus.

§ 12. Eelmises (11) paragrahvis nimetatud jahipiirkond moodustatakse ühte ringipiiri kuuluvaist maa-aladest ja veekogudest, kogupindalaga vähemalt 150 ha, mis oma asendi ning kuju poolest võimaldab jahipidamist, jahiloomade eest hoolitsemist ja nende kaitsmist. Jahipiirkondi läbistavaid raudteid ja maanteid ei arvata jahimaade hulka, kuid need ei takista ka jahipiirkonna moodustamist nendega lahutatud maa-aladest.

Jahipiirkondi võib modustada niihasti moodustajale kuuluvaist kui ka jahipidamiseks rendile võetud maa-aladest ja veekogudest või mõlemaist liikidest koos.

Iseseisvaid jahipiirkondi ei või moodustada jõgedest, kanalitest, kraavidest, avalikkudest teedest ega raudtee alla kuuluvaist maa-aladest. Samuti pole lubatud ka matusepaikadest ega avalikkudest parkidest moodustada jahipiirkondi ega neid liita jahipiirkondade külge.

§ 13. Väheneb jahipiirkond pärast moodustamist, § 10 viimases lõikes ettenähtud või muil põhjusil, alla 150 ha ja jahirentnikul ei lähe korda ühe kuu jooksul seda suurendada nõuetava normini uute maa-alade külge liitmise teel, siis kustutab omavalitsus selle jahipiirkonnaregistrist. Säärasesse jahipiirkonda kuulunud ülejäänud maa-alade või veekogude kohta sõlmitud jahirendilepingud kaotavad maksvuse, arvates jahipiirkonna registrist kustutamise päevast. Kõik selle läbi nii jahirentnikule kui ka rendileandjaile tekkinud kahjud tasuvad isikud või asutused, kelle süü läbi jahipiirkond vähenes alla 150 ha.

§ 14. Jahipiirkond era- ning omavalitsuste maa-aladel moodustatakse kas ühele või mitmele omanikule kuuluvaist maa-aladest ja veekogudest, mis vastavad § 12 nõudeile, nende omanikkude soovil ja omavahelisel kokkuleppel.

Jahipiirkond moodustatakse vähemalt kuueks aastaks.

Jahipiirkonna kinnitab ja registreerib see omavalitsus, kelle administratiivpiires asuvad jahipiirkonda moodustavad maa-alad ja veekogud. Kui need asuvad mitme omavalitsuse piires, siis on kinnitajaks see omavalitsus, kelle administratiivpiires asub suurem osa jahipiirkonnast. Jahipiirkonda kinnitav omavalitsus teatab jahipiirkonna moodustamisest teistele asjaosalistele omavalitsustele.

Jahipiirkonna kinnitamise eest võetakse kinnitava omavalitsuse ka suks viis krooni.

§ 15. Riigi jahipiirkonnad moodustatakse kas ainult riigile või ka riigile ja eraomanikkudele kuuluvaist maa-aladest ja veekogudest, kui jahipidamise õigus viimaste poolt on renditud riigile. Riigi jahipiirkondi moodustatakse ainult siis, kui kavatsetakse jahipidamise õigust rendile anda. Riigi jahipiirkonnad kinnitab ja registreerib Põllutöoministeerium, kui need vastavad § 12 nõudeile.

Põllutöoministeerium võib rentida jahipidamise õiguse eramaadel ja veekogudel ka ilma riigi jahipiirkonda moodustamata.

§ 16. Kinnitatud jahipiirkonna võib enne selle kestuse lõpptähtaega kustutada registrist kõigi asjaosaliste kirjaliku avalduse põhjal. Samadel tingimustel võib jahipiirkonnast välja jätta kas täielikult või osaliselt üksikute rendileandjate ja omanikkude maid, kui selle läbi jahipiirkonna kogu pindala ei vähene alla 150 ha ja järelejääva jahipiirkonna asend ning kuju vastavad § 12 nõudeile.

Kinnitatud jahipiirkonna külge võib täiendavalt liita uusi jahimaid.

Jahipiirkonna kustutab registrist, samuti jahipiirkonnast üksikute jahimaade väljajätmise ja uute jahimaade liitmise jahipiirkonna külge kinnitab § 14 ettenähtud korras sama omavalitsus, kus jahipiirkond

registreeritud. Iga sarnase toimingu eest võetakse omavalitsuse kasuks kolm krooni. Riigi jahipiirkondade külge uute jahimaade liitmise kinnitab Põllutöoministeerium.

§ 17. Jahipidamine riigile kuuluvail, samuti ka käesoleva seaduse § 2 esimeses lõikes kui ka Põllutöoministeeriumi poolt jahipidamiseks renditud maa-aladel ja veekogudel on lubatud:

- 1) kinnitatud riigi jahipiirkonnas — Põllutöoministeeriumi poolt sõlmitud jahirendilepingute põhjal;
- 2) riigi jahipiirkonda mittekuuluvail maa-aladel ja veekogudel — Põllutöoministeeriumi poolt antud jahilubade põhjal.

Põllutöoministeeriumil on õigus sõlmida jahirendilepinguid ka enam-pakkumiseta.

§ 18. Põllutöoministril on õigus erakorralistel juhtudel lubada tasuta jahipidamist jahipidamiseks väljarentimata riigi maa-aladel ja veekogudel.

Selleks antavad kirjalikud jahiload on tähtajalised ja asendavad jahitunnistusi.

§ 19. Põllutöoministeeriumil on õigus lubada tasuta jahipidamist jahipidamiseks väljarentimata riigi metsamaadel ja veekogudel riigimetsade ametnikkudele-teenijaile, neile teenistuslikult alluvais piirkondades.

Tasuta jahipidamine hagijatega on keelatud.

§ 20. Jahimajandust ja jahipidamist riigi päralt olevail maa-aladel ja veekogudel korraldab Põllutöoministeerium, kuivõrd see käesolevas seaduses pole ette nähtud teisiti.

§ 21. Jahipiirkonna omanikud või rentnikud võivad oma jahikülastele lubada tasuta jahipidamist nimeliste kirjalikkude jahilubadega.

Jahikülaline on kohustatud kandma kaasas esimeses lõikes tähendatud nimelist jahiluba ja jahijärelevalve teostajaile nende nõudmisel viivitamata ette näitama.

Jahiloa väljaandmine tasu eest loetakse jahipidamise õiguse edasi-rentimiseks.

Jahipiirkonda mittekuuluvate maa-alade või veekogude omanikkudel pole õigust anda jahiluba jahikülalistele jahipidamiseks nendele kuuluvail maa-aladel ja veekogudel.

4. Jahipidamise kitsendused.

§ 22. Jahipidamine on keelatud¹⁾:

- 1) põtrade (*Alces alces* L.), hirvede (*Cervus elaphus* L.), metskitsede (*Capreolus capreolus* L.), metssigade (*Sus scrofa* L.), lendoravate (*Sciuropterus russicus* Tiedem), emamõtuste (*Tetrao urogallus* L.), ematetrede (*Lyrurus tetrix* L.), välja arvatud noored ematedred, kelle peale jahipidamine on lubatud 15. augustist kuni 15. septembrini, emafaasanite (*Phasianus colchicus* L.), kõigi kakuliste (selts *Striges*), välja arvatud lumekakk (*Nyctea nyctea* L.) ja kassikakk (*Bubo, bubo*), valgete ja mustade toone-

¹⁾ Vt. Jahiloomade ning nende saaduste takside III osa.

- kurgede (*Ciconia ciconia* L. ja *Ciconia nigra* L.) peale, samuti kõigi lindude peale, kes jahiloomade hulka ei kuulu, — kogu aasta kestel;
- 2) sokkude (*Capreolus capreolus* L.) peale — 15. septembrist kuni 1. juulini;
 - 3) isamõtuse (*Tetrao urogallus* L.) peale — 15. maist kuni 1. aprillini;
 - 4) tedrekukkede (*Lyrurus tetrix* L.) peale — 1. detsembrist kuni 15. aprillini ja 1. juunist kuni 15. augustini;
 - 5) metskurvitsate (*Scolopax rusticola* L.), metstuvide (perek. *Columba* L.), tutkaste ehk riiukukkede (*Philomachus pugnax* L.) ja laglede (perek. *Branta* Scop.) peale — 1. juunist kuni 15. augustini;
 - 6) rabakanade (*Lagopus lagopus* L.) peale — 1. novembrist kuni 15. augustini;
 - 7) laanepüüde (*Tetrastes bonasia* L.) ja emahakkade (perek. *Somateria* Leach.) peale — 15. detsembrist kuni 15. augustini;
 - 8) põldpüüde (*Perdix perdix* L.) ja põldvuttide (*Coturnix coturnix* L.) peale — 1. novembrist kuni 15. septembrini;
 - 9) sookurgede (*Megalornis grus* L.) ja hallhanede (*Anser anser* L.) peale — 1. detsembrist kuni 15. augustini;
 - 10) metsluikede (perek. *Cygnus* Bechst.), rabahanede (*Anser fabalis* Lath.), suurte ja väikeste laukhanede (*Anser albifrons* Scop. ja *Anser erythropus* L.) ja põldhanede (*Anser arvensis* Naum.) peale — 15. maist kuni 15. augustini;
 - 11) metspartide (perek. *Anas* L.), koovitajate (perek. *Numenius* Briss.), kiivitajate (perekond *Vanellus* Briss.), kõigi teiste rüütlaste ehk neppide (suguk. *Charadriidae*) ja kõigi rookanalaste (suguk. *Rallidae*) peale — 1. detsembrist kuni 25. juulini, välja arvatud merel, meres asuvail saartel ning nende randadel elutsevad viupardid (*Anas penelope* L.), vardid (perek. *Nyroca* Flem.), sõtkud (*Bucephala clangula* L.), aulid (*Clangula hyemalis* L.), vaerad (perek. *Melanitta* Boie), isahahad (perek. *Somateria* Leach.), kosklad (perek. *Mergus* L.), kormoranid (perek. *Phalacrocorax* Briss.), pütid (perek. *Podiceps* Lath.) ja kaurid (perek. *Colymbus* L.), kelle peale jahipidamine on keelatud 25. maist kuni 25. juulini;
 - 12) jäneste (*Lepus europaeus* L. ja *Lepus variabilis* Pall.) ja faasanite (perek. *Phasianus* L.) peale — 15. jaanuarist kuni 15. oktoobrini;
 - 13) määrade (*Meles meles* L.) peale — 1. jaanuarist kuni 15. oktoobrini;
 - 14) nugiste (*Martes martes* L.) ja oravate (*Sciurus vulgaris* L.) peale — 1. märtsist kuni 1. detsembrini;
 - 15) kõigi teiste kasulikkude jahiloomade peale — 1. jaanuarist kuni 25. juulini.

§ 23. Keelatud on:

- 1) kasulikke jahiloomi öösiti söödalt lasta;
- 2) ükskõik mil viisil ja milliste abinõudega kasulikke jahiloomi püüda, välja arvatud § 38 ettenähtud juhud;
- 3) jahipidamisel kasulikkude jahiloomade peale tarvitada tulirelva asemel teisi, ükskõik missuguseid abinõusid;
- 4) hagijatega jahti pidada sokkude peale või nende laskmisel tarvitada täismantelkuule, rentkuule ja haavleid¹⁾;
- 5) jahipidamisel tarvitada automaattulirelvi, äärtulepadruneid ja helisumbutajaid;
- 6) pidada jahti kunstlikkude valgusallikate abil;
- 7) igasuguste lindude, välja arvatud kahjulikud linnud, pesi lõhkuda ja nendest mune ja poegi välja võtta.

Punktides 2 ja 3 ettenähtud keeld ei ole maksev põldpüüde ja faasanite kohta, kui nende elusalt ületalve hoidmise otstarbel on Põllutöoministeeriumi poolt seks antud luba.

§ 24. Jahipidamine sokkude peale eramaadel Põllutöoministeeriumi eriloata on keelatud. Tähendatud erilubade eest võetakse jahikapitali kasuks maksu pooles suuruses riigimaadel soku laskmise loa hinnast²⁾.

Jahipidamine faasanite peale on lubatud ainult faasanite kasvatajale või nende poolt volitatud isikuile oma kasvanduse piirkonnas.

Faasanite kasvanduse piirkonna piirid määrab Põllutöoministeerium.

§ 25. Kaitsealusteks tunnustamata kahjulikkude jahiloomade hävitamine on lubatud igasuguste abinõudega, välja arvatud mürk, mille tarvitamiseks peab olema eriluba.

Politseivalitsus võib anda üldisi lube või üksikuile isikuile ning seltsidele erilube mürkide tarvitamiseks kaitsealusteks tunnustamata kahjulikkude jahiloomade hävitamiseks. Üldised mürgitarvitamise load antakse kokkuleppel tervishoiu ja hoolekande valitsusega ning avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 26. Kasse ja hulkuvaid koeri võivad maaomanikud, maavaldajad, maapidajad, jahirentnikud ja viimaste poolt selleks volitatud isikud neile kuuluvail või nende valdamisel või kasutamisel olevail maa-aladel kinni pidada või surmata.

Jahipidamiseks väljarentimata riigi maa-aladel ja veekogudel kasside või hulkuvate koerte poolt jahimajanduse alal tehtud kahjude eest nende omanikkudelt sissenõutud kahjutasust läheb 50% koera või kassi kinnipidajale või surmajale, kuna 50% makstakse jahikapitali kasuks; teistel juhtudel läheb kahjutasu maaomanikule, maavaldajale või maapidajale, jahipidamiseks väljarenditud maa-alal ja veekogul — jahirentnikule.

§ 27. Jahipidamine koertega on keelatud 15. jaanuarist kuni 25. juulini, välja arvatud linnukoerte õpetamine püssita ja juhud, mil koeri tarvitatakse lastud metskurvitsate, tedrekukkede ja isamõtuste ülesotsimi-

¹⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 9 ja 31.

²⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 10, 11, 13 ja 28.

seks, rebaste koobastest väljaajamiseks ja haavatud sokkude jälitamiseks kütkestatud koertega.

Hagijate tarvitamine pardijahil on keelatud.

§ 28. Käesoleva seaduse §§ 22 ja 27 loendatud aegade hulka arvatakse ka nende aegade alg- ja lõpp-päevad.

5. Jahiloomadega ja nende saadustega kauplemine.

§ 29. Isikud, kes kasulikkude jahiloomadega või nende saadustega kauplevad, neid alal hoiavad, ümber töötavad, veavad või edasi toimetavad, on kohustatud andma jahijärelevalve teostajale, samuti ka toitus-tervishoiu järelevalvet teostavate ametnikkude nõudel tarvilikke teateid kasulikkude jahiloomade või nende saaduste omandamise ja päritolu kohta.

Jahiloomade saadusteks käesoleva seaduse mõttes loetakse nende liha, sarved ja parkimata nahad.

§ 30. Sokud, mõtused, tedred ja faasanid peavad müümisel-ostmisel ja edasitoimetamisel olema niisuguses seisukorras, mis võimaldab eksimatuult nende soo kindlaksmääramise.

§ 31. Alates kümnendast päevast pärast jahikeeluaja algust on keelatud jahikeelu alla kuuluvaid kasulikke jahiloomi või nende liha osta, müüa, muu kauba vastu vahetada, müügiks pakkuda, nende ostu-müüki vahendada, neid edasitoimetamiseks vastu võtta või edasi toimetada¹⁾. See keeld pole maksev §§ 32 ja 34 ettenähtud juhtudel.

§ 32. Keelu all olevate kasulikkude jahiloomade ja nende saaduste ost-müük, ostu-müügi vahendus ja edasitoimetamine jahikeeluajal on lubatud²⁾.

1) kasvandustest päritolevate jahiloomade,

2) vastavate võimude poolt äravõetud ja müügile määratud ning

3) paragrahvi 42 p. 1 alusel tapetud jahiloomade suhtes.

Sääraste kasulikkude jahiloomade või nende liha müüjad ja edasitoimetajad on kohustatud ostjale või vastuvõtjale nende nõudmisel ette näitama politsei või riigi metsavalitsuse poolt antud tähtajalised müügi-load.

§ 33. Jahikeeluajal on kasulikkude elusjahiloomade edasitoimetamine lubatud ainult nende kasvatamise otstarbel Põllutöoministeeriumi poolt antud tähtajaliste tunnistuste põhjal.

§ 34. Lubatud jahipidamise ajal tapetud, kuid § 31 ettenähtud ajaks müümata või ära tarvitamata jäänud, samuti ka jahikeeluajal Eestisse toodud kasulikkude jahiloomade ja nende saaduste ost-müük, ostu-müügi vahendus, edasitoimetamine, alalhoidmine ja ümbertöötamine on jahikeeluajal lubatud ainult Põllutöoministri poolt kokkuleppel Siseministriga maksmapandud määruste kohaselt³⁾.

¹⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 36.

²⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 13, 32 ja 36.

³⁾ Vt. Määrus kasulikkude jahiloomade ja nende saadustega kauplemise, edasitoimetamise, alalhoidmise ja ümbertöötamise kohta.

6. Jahitunnistused.

§ 35. Jahipidaja peab olema varustatud käesoleva seaduse alusel antud nimelise jahitunnistusega ¹⁾).

Jahitunnistust ei nõuta:

- 1) Ruhno, Kihnu, Osmusaare ja Suure ning Väikse Prangli saare elanikkudelt, nimetatud saarte piirkonnas;
- 2) jahist osavõtvailt relvadeta ajajailt;
- 3) riigimetsade ametnikkudelt-teenijailt, kellele Põllutöoministeerium on ülesandeks teinud hävitada kahjulikke jahiloomi ning surmata haigeid ja vigastatud kasulikke jahiloomi;
- 4) paragrahvi 2 kolmandas lõikes, §§ 18, 19 ja 38 ettenähtud juhtudel.

§ 36. Jahitunnistusi annavad vastavad omavalitsused ²⁾).

Jahitunnistused antakse üheks või kolmeks kalendriaastaks.

Üheks kalendriaastaks antavad jahitunnistused on maksvad üle riigi ja nende eest võetakse maksu vastava omavalitsuse heaks kolm krooni ja jahikapitali heaks kaks krooni.

Kolmeks kalendriaastaks antavad jahitunnistused on maksvad jahipidamiseks ainult jahitunnistuse omanikule kuuluvail maa-aladel ja vee-kogetel; need antakse maaomanikkudele tasuta.

Isikud, kes jahitunnistust soovivad saada, peavad esitama vastavale omavalitsusele sellekohase kirjaliku avalduse. Avalduse andja peab oma allkirjaga tõendama, et § 37 loendatud asjaolud ei takista temale jahitunnistuse andmist.

Isikuile, kes alla 20 aasta vanad, antakse jahitunnistusi ainult nende vanemate või hooldajate palvel ja vastutusel.

§ 37. Jahitunnistusi ei anta ³⁾).

- 1) politsei valve all oliaile;
- 2) isikuile, kellel puudub jahilaskeriista hoidmise ja kandmise luba;
- 3) isikuile, kes kehaliste või vaimliste puuduste tõttu ei suuda laske-riista hädaohuta käsitseda;
- 4) isikuile, kes mõistetud süüdi Jahiseaduse või jahipidamise kohta maksvate eeskirjade rikkumises ja karistatud jahitunnistuse ära-võtmisega, — kolme aasta jooksul, arvates kohtuotsuse seadus-jõusse astumise päevast;
- 5) alaealistele alla 18 aasta.

§ 38. Põllutöoministril on õigus jahipidamiseks väljarentimata maa-del ja vetel, kus jahipidamise õigus kuulub riigile, lubada punktides 1 ja 2 ette nähtud juhtudel tasuta, p. 3 aga vastava tasu eest igal ajal ja iga-sugusel viisil ⁴⁾).

- 1) jahipidamist teaduslikul otstarbel ja § 42 p. 2 loendatud jahiloo-made-lindude surmamiseks;
- 2) pesade või munade korjamist;

¹⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määrus, jahitunnistused vorm 1a ja 1b.

²⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse §§ 21 ja 25—27.

³⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 27.

Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 8.

- 3) jahiloomade püüdmist akklimatiseerimise otstarbel välismaale saatmiseks ja jahiloomade kasvanduste ning loomaaedade varustamiseks elusloomadega.

Neid õigusi võib Põllutööminister laiendada ka eramaade ja veekogude peale omaniku või jahirentniku palvel.

Tähendatud otstarbeks antud kirjalikud jahiload on tähtajalised ja asendavad sunduslikke jahitunnistusi.

§ 39. Jahipidamise ajal peab jahipidajal kaasas olema jahitunnistus või seda asendav jahiluba, mille ta on kohustatud nõudmise peale ette näitama jahijärelevalve teostajaile.

§ 40. Välismaalasele, kes viibinud Eestis vahetpidamata üle aasta, antakse jahitunnistus ja jahiluba ühisel alusel Eesti Vabariigi kodanikukodega.

Välismaalasele, kes viibinud Eestis vähem kui aasta, antakse jahitunnistus ja jahiluba kas käendaja vastutusel või Põllutööministeeriumi soovitusel. Käendajaks võib olla ainult Eesti Vabariigi kodanik, kellel jahitunnistus olemas. Käendaja või soovitaja vastutab kõigi kahjutasunõuete eest, mis ühenduses jahipidamisega tõstetakse välismaalase vastu, kui viimane on lahkunud Eestist enne kahjutasu äramaksmist.

7. Jahimajanduse arendamine.

§ 41. Vabariigi Valitsusel on õigus Põllutööministri ettepanekul jahiloomade alalhoidmiseks ja üldise jahipidamise arendamiseks soodsaid maa-alasid ja veekogusid tunnustada jahiloomade reservaadiks, kus Põllutööminister võib jahipidamise keelata osaliselt või täielikult.

Kui väljarenditud jahipiirkond tunnustatakse jahiloomade reservaadiks, siis lõpeb jahirendivahekord, arvates jahipidamise keelu maksma hakkamise päevast. Rent jahipiirkonna kasutamise eest tasutakse niisugusel korral jahipidamise keelu maksma hakkamise päevani.

Jahiloomade reservaadiks kuulutamise läbi maaomanikule tekkinud kahjud tasutakse jahikapitalist.

§ 42. Põllutööministril on õigus oma määrustega ¹⁾:

- 1) lubada kõigi jahiloomade peale igal ajal jahipidamist haigete ja vigastatud jahiloomade kõrvaldamise ning nende sugude vahekorra reguleerimise otstarbel ²⁾;
- 2) lubada veekogude omanikkudel või kasutajail või nende poolt volitatud isikuil igal ajal jahipidamist hüljeste, haigrute, kosklate, vesikanade (Fulica atra L.) ja kajakate (perek. Larus L.) peale, kui need muutuvad hädaohtlikuks kalandusele;
- 3) ümber paigutada § 22 loendatud jahipidamise keelu tähtpäevi vastavalt ilmastikuoludele igal aastal kuni 14 päeva võrra ja, kui see jahimajanduse huvides tarvilik, keelata jahipidamist kasulikkude jahiloomade peale osaliselt või täielikult igakord kuni kuueks aastaks, kas üleriigiliselt või üksikuis rajoones;

¹⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 18.

²⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 28.

- 4) tunnustada kaitsealusteks haruldasi kahjulikke jahiloomi ja keelata jahipidamist nende peale;
- 5) peale § 3 loendatud jahiloomade tunnustada veel teisi metsikult elutsevaid loomi ja linde kasulikkudeks või kahjulikkudeks jahiloomadeks ja korraldada jahipidamist nende peale;
- 6) kitsendada või osaliselt või täiesti keelata jahipidamist hagijatega ja kindlaks määrata hagijate turjakõrgust, üle mille ulatuvaid hagijaid pole lubatud jahipidamiseks tarvitada;
- 7) keelata jahiloomade, nende liha ja parkimata nahkade ostu-müüki, müüapakkumist ja ostu-müügi vahendust iga kord kuni kuueks aastaks;
- 8) korraldada Eestis metsikult mitteelutsevate jahiloomade sissetoomist, edasisaatmist, kasvatamist ja jahipidamist nende peale;
- 9) korraldada jahimajanduslikke näitusi.

§ 43. Jahimajanduse arendamiseks asutatakse Põllutöoministeeriumi juurde jahikapital, mis moodustatakse:

- 1) riigi eelarves jahiloomade eest hoolitsemiseks ja jahimajanduse edendamiseks määratavaist summadest;
- 2) riigimaadel ja -vetel jahipidamise õiguse väljarendimisest ja jahilubadest saadud summadest;
- 3) Jahiseaduse § 24 esimese lõike, § 26 teise lõike, §§ 36, 54, 56 ja 58 ning Rahukohtu nuhtlusseaduse § 56² ja 56⁴ alusel saadud summadest;
- 4) muudest jahikapitali arvele kantud summadest.

§ 44. Jahikapitali summasid tarvitatakse:

- 1) kasulikkude jahiloomade toitmiseks ja nende eest hoolitsemiseks;
- 2) kahjulikkude jahiloomade hävitamiseks;
- 3) jahikaitse teostamiseks;
- 4) paragrahvides 41 ja 54 ettenähtud kahjude tasumiseks;
- 5) tasumaksmiseks jahialal maksmapandud seaduste ja määruste rikkujate tabajaile ja ülesandjaile (§ 57);
- 6) üldise jahimajanduse edendamiseks ja § 15 ettenähtud jahimaa-alade ja -veekogude rentimiseks;
- 7) jahikirjanduse muretsemiseks ja toetamiseks.

§ 45. Jahikapitali valitseb riigi maade ja metsade valitsus Põllutöoministri poolt kinnitatud eelarve alusel.

8. Jahijärelevalve ja süütegude jälitamise kord
jahi alal maksvate seaduste ja määruste rikku-
miste asjus.

§ 46. Jahijärelevalve teostamine on politsei ja riigimetsateenijate kohuseks.

Peale esimeses lõikes tähendatud isikute on õigustatud jahijärelevalvet teostama maaomanikud ja -valdajad ja nende poolt volitatud isikud, nende omanduses või valduses olevail maa-aladel ja veekogudel, jahipidamiseks väljarenditud maa-aladel ja veekogudel peale selle ka jahirentnikud ning nende poolt volitatud isikud.

Maaomaniku, maavaldaja või jahirentniku poolt jahijärelevalve teostamiseks volitatud isikud peavad olema varustatud nende volitajate poolt väljaantud ja vastava omavalitsuse poolt tõestatud tunnistustega.

§ 47. Jahijärelevalve teostajad on õigustatud nõudma igalt jahipidajalt jahitunnistuse, jahiloa ja jahisaagi ettenäitamist.

§ 48. Süütegude jälitamine jahialal maksvate seaduste ja määruste rikkumise asjus toimub Kriminaalkohtupidamise seaduses ettenähtud korras alljärgnevais paragrahvides toodud eranditega.

§ 49. Riigi valduses olevail maa-aladel ja veekogudel kordasaadetud süütegudes võivad juurdlusi toimetada peale politseiametnikkude ka riigimetsateenijad.

Riigimetsateenijaist on õigustatud juurdlusi toimetama metsnikud ja neist kõrgemad riigimetsateenijad.

§ 50. Jahijärelevalve teostajad, kellel ei ole juurdluse toimetamise õigust, on õigustatud süüteolt tabatuid kinni pidama ja ühes jahisaagi ja jahipidamise abinõudega toimetama lähema politseiametniku korraldusse juurdluse algatamiseks ja jahisaagi ning jahipidamise abinõude äravõtmiseks¹⁾.

Riigi valduses oleval maa-alal või veekogul tabatud süüalust võib toimetada ka juurdluse toimetamiseks õigustatud riigimetsateenija korraldusse juurdluse algatamiseks ja jahisaagi ning jahipidamise abinõude äravõtmiseks.

Kui jahijärelevalve teostajal ei ole võimalik mõnesugusel mõjuval põhjusel süüteolt tabatut, kelle isik on tabajale tuntud või kes oma isikut võib kohapeal tõestada, otsekohe toimetada juurdluse toimetamiseks õigustatud politseiametniku või riigimetsateenija korraldusse, siis ta võtab süüaluselt ära jahisaagi ja jahipidamise abinõud ning viivitamata teatab süüteost juurdluse toimetamiseks politseiametnikule või selleks õigustatud riigimetsateenijale, andes viimasele üle ka süüaluselt võetud jahisaagi ja jahipidamise abinõud.

Jahikoerad ei kuulu jahipidamise abinõudena äravõtmisele.

§ 51. Süüaluste tabamiseks on jahijärelevalve teostajad õigustatud nõudma politsei, riigimetsateenijate ja piiriäärsetes kohtades ka piirivalve abi.

§ 52. Jahipidamise abinõud kuuluvad juurdlusel asja juurde võtmisele ainult Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 56² ja 56⁴ ettenähtud süütegude puhul.

§ 53. Jahisaak või jahisaadused, mis võivad kuni asja kohtuliku otsustamiseni rikki minna või oma väärtuse kaotada, müüakse ära, antakse tasuta heategevaks otstarbeks või hävitatakse juurdlust toimetava politseiametniku või riigimetsateenija poolt Põllutöoministri määruuses ettenähtud korras ja tingimustel.

§ 54. Jahisaagi või jahisaaduste ja kohtuotsusega äravõetud jahipidamise abinõude müügist saadud summad kantakse jahikapitali arvele²⁾.

¹⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 37.

²⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 36 ja Jahiloomade ning nende saaduste takside.

Süüaluse õigeksmõistmise korral tasutakse viimasele jahisaagi või jahisaaduste äravõtmisega tekitatud kahjud jahikapitali summadest Põllutöministri poolt määratud takside alusel.

§ 55. Jahialal maksvate seaduste ja määruste rikkumise asjus kuulub kohtus süüdistamise õigus üldises korras politseile, süüteost kannatanud maaomanikule või jahirentnikule ning riigi valduses olevail maa-aladel ja veekogudel kordasaadetud süütegudes kohalikule metsaülemale.

§ 56. Maaomanikul, jahipidamiseks väljarenditud maa-aladel ja veekogudel aga jahirentnikul, on õigus nõuda süüdlaselt tapetud või vigastatud jahiloomade eest tasu elusate jahiloomade väärtuses Põllutöministri poolt määratud ja Riigi Teatajas avaldatud takside alusel. Kui jahipidamise õiguse omanikuks või kasutajaks on riik, siis kantakse riigi kasuks mõistetud ja sissenõutud summad jahikapitali arvele¹⁾.

§ 57. Põllutöministril on õigus määrata jahikapitali summadest tasu jahialal maksmapandud seaduste ja määruste rikkujate tabajaile ja ülesandjaile.

§ 58. Kui jahitunnistusega varustatud isik keelatud ajal eksimuse tõttu laseb maha metskitse, mõtuse, tedre või emafaasani kohal, kus tal oli luba jahti pidada, ja teatab sellest ise viivitamata, kuid hiljemalt 24 tunni jooksul juurdluse toimetamiseks õigustatud politseiametnikule või riigimetsateenijale ja seejuures tasub trahvi, mis Põllutöministri poolt säärase üleastumiste eest kindlaks määratud, siis lõpetatakse tema kohta jälitamine kohtus süüdistust tõstmata, kuid mahalastud jahiloom võetakse ära²⁾.

See trahv kantakse jahikapitali arvele.

9. Lõppmäärused.

§ 59. Enne käesoleva seaduse maksamahakkamist sõlmitud jahirendilepingud ja antud jahitunnistused, jahiload ning jahipiletid jäävad maksmaks kuni 31. detsembrini 1934.

§ 60. Põllutöministril on õigus anda määrusi käesoleva seaduse teostamiseks³⁾.

II.

Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 56¹, 56², 56³, 56⁴, 56⁵ ja 56⁶ muudetakse ning pannakse maksmaks järgmises redaktsioonis:

§ 56¹. Süüdlast linnupesade lubamatus lõhkumises või neist munade või poegade võtmises karistatakse

rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni.

Süüdlase juures leitud linnupojad lastakse vabaks.

§ 56². Süüdlast jahipidamises:

1) seatud jahitunnistusest;

2) jahiloomade liigi peale, kelle peale jahipidamine sel ajal ja kohal oli keelatud;

3) sokkude peale Põllutöministeeriumi loata;

¹⁾ ja ²⁾ Vt. Jahiloomade ning nende saaduste taksid.

³⁾ Vt. Jahiseaduse teostamise määrus.

- 4) keelatud viisil või keelatud abinõudega, karistatakse käesoleva paragrahvi p. 1 nimetatud juhul — arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni, teistel juhtudel — arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Jahitunnistus ja jahipidamise abinõud, välja arvatud koerad, võetakse ära.

§ 56³. Süüdlast selles, et ta ei näidanud ette jahil olles, jahile minnes või jahilt tulles jahitunnistust, jahiluba või jahisaaki isiku nõudmisel, kes valvab jahipidamise kohta maksvate eeskirjade täitmise järele, karistatakse

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 56⁴. Süüdlast selles, et ta loata tappis põdra, hirve või metskitse, karistatakse

vangistusega mitte üle ühe aasta.

Jahitunnistus ja süüdlase juures leitud jahipidamise abinõud, välja arvatud koerad, võetakse ära.

§ 56⁵. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või määruse eeskirju kasulikkude jahiloomade või nende saaduste müümise, ostmise, hoidmise või edasitoimetamise kohta, karistatakse

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Süüdlase juurest leitud kasulikud jahiloomad ja nende saadused võetakse ära.

§ 56⁶. Süüdlast jahipidamises võõras jahipiirkonnas, jahipiirkonna kasutaja kirjaliku loata, karistatakse

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Sama karistuse alla langeb süüdlane loata jahipidamises riigile kuuluvail maa-aladel või veekogudel, samuti ka jahipidamises jahipiirkonda mittekuuluval võõral eramaa-alal või veekogul, olgugi maaomaniku loal.

III.

Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse Põllumajanduse seaduse (VSK XII k., 1903. a. väljaanne, 1913. a. järg) teise osa esimene peatükk (§§ 321—357) ühes lisadega, Metsaseaduse (VSK VIII köite I jagu, 1905. a. väljaanne) §§ 65 ja 276 ja Rahukohtu nuhtluseaduse §§ 56⁷, 56⁸, 56⁹, 56¹⁰ ja 146¹.

IV.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. juunist 1934.
Tallinnas, 16. mail 1934.

K. P ä t s
Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. T a l t s
Põllutööminister.

Jahiseaduse teostamise määrus¹⁾.

Alus: Jahiseaduse § 60 (RT 45 — 1934).

I. Jahipiirkonna moodustamine, kinnitamine ja registreerimine.

§ 1. Jahipiirkondi võib moodustada ainult säärastest maa-aladest ja veekogudest, millised kuuluvad ühte ringpiiri, s. o. mille piirid puutuvad kokku ja võraste maa-aladega või veekogudega üksteisest pole lahutatud; seejuures ei arvata lahutamiseks seda, kui maa-alasid läbistavad raudteed või maanteed, milliste alla kuuluvaid maid jahimaade hulka ei arvata ja jahipiirkonna suuruse arvutamisel (Jahiseaduse § 12) arvesse ei võeta.

Esimeses lõikes tähendatud maa-aladest võib jahipiirkondi moodustada ainult siis, kui moodustatav jahipiirkond omab kuju ja asendi, mis võimaldab seal püsivalt elutsevate jahiloomade eest hoolitsemist ja nende kaitsmist, s. o. kui jahipiirkond ei asetse pika, kitsa (alla 500 meetri laiuse) ribana teiste kruntide vahel või ei ümbritse neid kitsa vööna. Samuti ei ole jahipiirkonna moodustamine lubatud maa-aladest, mis tihe-
dalt asustatud, kus alaliselt elav liiklemine ja kus jahipidamine üldise julgeoleku mõttes hädaohtlik.

§ 2. Linna-, alevi- ja vallavalitsused on kohustatud seadma sisse ja pidama jahipiirkondade registrit ligilisatud vormi järgi (vorm nr. 1). Iga jahipiirkonna jaoks avatakse vähemalt üks lehekülg, kuhu kinnitamisel kantakse sisse kõik nõutud andmed ja edaspidi üles tähendatakse kõik muudatused, mis jahipiirkonna kestusel aset leiavad, nagu: pindala vähenemine või suurenemine, kasutajate vahetused, registrist kustutamise põhjused jne.

§ 3. Jahipiirkond kinnitatakse ja registreeritakse jahipiirkonna moodustaja kirjaliku avalduse alusel, kus ära tähendatakse:

- 1) kavatsetavasse jahipiirkonda kuuluvate kinnistute nimetused ja numbrid;
- 2) vastavate kinnistute asukohad;
- 3) kinnistute või nende osade suurus hektaarides;
- 4) kavatsetava jahipiirkonna suurus hektaarides;
- 5) jahipiirkonna kestus;
- 6) jahipiirkonna kasutajate ees- ja perekonnanimed ning nende alalised elukohad.

Avaldusele lisatakse juurde jahipiirkonna moodustaja allkirjaga tõestatud skits kavatsetavast jahipiirkonnast.

Ühes avaldusega on jahipiirkonna moodustaja kohustatud esitama tõendavad dokumendid maaomanduse üle või kui jahipiirkond on moodustatud rendilevõetud maa-aladest või veekogudest, siis ärakirjad vastavatest jahirendilepingutest.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 59 — 1934. a., art. 518.

§ 4. Kinnitaja asutus on kohustatud hiljemalt 14 päeva jooksul jahipiirkonna kinnitamise asjatoimetuse vaatama läbi, otsustama ja sellest jahipiirkonna kasutajale teatama.

§ 5. Jahipiirkonna kinnitaja asutus on kohustatud politsei ja riigimetsateenijate nõudmisel näitama ette jahipiirkondade registri ja andma kinnitatud jahipiirkonna kohta tarvilisi andmeid.

II. Jahipidamise kitsendused.

§ 6. Jahipidamine on kogu aasta kestel keelatud Jahiseaduse § 22 p. 1 tähendatud jahiloomade peale ja kõigi nende Eestis metsikult elutsevate lindude peale, kes Jahiseaduse § 3 pole loendatud.

§ 7. Sööda all (Jahiseaduse § 23 p. 1) mõistetakse jahiloomade toitmise või juurdemeelitamise otstarbeks asutatud põlde, aasu ja juurvilja-aedu ning eriti selleks otstarbeks välja pandud mitmesuguseid toitaineid (terad, juurvili, heinad, puude-pöösaste lehed, oksad, koor jne.).

§ 8. Isikud, kes jahikeeluajal oma valdusse võtavad surnud või vigastatud kasutuskõlblikke kasulikke jahiloomi, on kohustatud sellest hiljemalt 24 tunni jooksul teatama politseile või lähemale riigimetsateenijale ja need viimaste korraldusse andma, kes nendega talitavad käesoleva määruse § 36 ette nähtud korras. Jahiloomade müügist saadud summad kantakse jahikapitali arvele.

Surnud või vigastatud metskitsi ja sokkusid võib jahipidamise õiguse kasutaja jätta endale ainult siis, kui ta hiljemalt 24 tunni jooksul tasub ära Jahiseaduse § 24 ette nähtud maksu lähemale riigimetsaülemale, abimetsaülemale või metsnikule. Vastasel korral talitatakse käesoleva paragrahvi esimese lõike kohaselt.

Avalikkudel teedel ja raudteedel sõidukite või rongide läbi surma saanud või vigastatud kasutuskõlblikud kasulikud jahiloomad kuuluvad riigile. Nende valdusse võtja on kohustatud neid üle andma politseile või riigimetsateenijale talitamiseks esimese lõike kohaselt.

Jahiloomade püüdmiseks Jahiseaduse § 23 viimases lõikes ja § 38 ette nähtud juhtudel annab loa riigimaade ja metsade valitsus.

§ 9. Hagijaks Jahiseaduse mõttes (Jahiseaduse § 23 p. 4) loetakse iga koer, kes haukudes jälitab jahilooma ¹⁾).

Haavatud soku surmamine täismantelkuulidega, rentkuulidega või haavlitega on keelatud.

§ 10. Eramaad el sokkude laskmiseks erilube (Jahiseaduse § 24) annavad riigimetsaülemad, riigimaade ja metsade valitsuse poolt antud juhtnööride kohaselt.

Soku mittelaskmise korral seda õigust maksuta järgneva aasta peale üle ei kanta; samuti ei maksta tagasi eriloa eest tasutud raha.

§ 11. Avaldused faasanite kasvanduspiirkonna piiride kindlaksmääramiseks (Jahiseaduse § 24) esitatakse riigimaade ja metsade valitsusele, ära tähendades:

- 1) kasvanduse omaniku ees- ja perekonnanimi ning alaline elukoht;
- 2) kasvanduse asukoht (maa, vald, küla jne.);
- 3) faasanite arv;

¹⁾ Vt. Sama määruse § 31.

- 4) kasvanduspiirkonna soovitavad piirid ja umbkaudne suurus hektarides, ühes seletusega ja kavatsetud kasvanduspiirkonna skitsiga.

§ 12. Kaitsealusteks tunnustamata kahjulikkude jahiloomade püüdmiseks ülesseatud püünistesse juhuslikult sattunud kasulikud või kaitsealusteks tunnustatud kahjulikud jahiloomad tulevad viibimata vabaks lasta, kui nad pole raskesti vigastatud.

Püünistes surnud või raskesti vigastatud kasulikud jahiloomad kuuluvad viibimata üleandmisele politsei või lähema riigimetsateenija korraldusse, talitamiseks käesoleva määruse § 36 ette nähtud korras.

III. Jahiloomadega ja nende saadustega kauplemine.

§ 13. Isikud, kes tapetud kasulikkude jahiloomadega või nende saadustega kauplevad, on kohustatud endale muretsema tapetud kasulikkude jahiloomade ja nende saaduste registreerimise kaustiku ja seda pidama ning sinna kohe kõik nõutud andmed tapetud jahiloomade või nende saaduste kättesaamisel sisse kandma; sissekandeid võib teha ainult tindiga või tindipliatsiga selgelt ja loetavalt.

Sokkude ja teiste keelu all olevate kasulikkude jahiloomade või nende saaduste vastuvõtmisel, on kaupleja kohustatud nõudma toojalt-müüjalt veel eriloa (Jahiseaduse § 24) või tähtajalise müügiloa (Jahiseaduse § 32) ettenäitamist ja nende numbri, väljaandmise kuupäeva ja loa-andjate ametnikkude või asutuste nimetused kandma sisse kaustiku märkmete lahtrisse.

§ 14. Tapetud kasulikkude jahiloomade ja nende saaduste registreerimise kaustik antakse kauplejaile omahinnaga riigimaade ja metsade valituse või riigi metsaülemate poolt.

Kaustik peetakse eraldi iga kalendriaasta kohta ja aasta möödumisel antakse kaupleja poolt tagasi väljaandjale hiljemalt järgneva aasta 1. veebruariks.

§ 15. Politseil, riigimetsateenijail ja toitlustervishoiu järelevalvet teostavail ametnikudel on õigus igal ajal tapetud kasulikkude jahiloomade ja nende saaduste registreerimise kaustiku pidamist kontrollida ja sealt tarvilisi väljavõtteid teha.

§ 16. Sokkudel peavad müümisel-ostmisel või edasitoimetamisel alles olema sarved või suguorganid; mõtused, tedred ja faasanid aga sulgkattes, s. o. kitkumata olekus.

§ 17. Jahiseaduse § 32 tähendatud tähtajalised müügiload antakse ainult kasvandustes peetavate, mitte aga sinna juhuslikult sattunud kasulikkude jahiloomade kohta.

Jahiloomade kasvandusteks loetakse maa-alad ja veekogud, mis aedadega piiratud sääraselt, et sinna väljaspoolt sama liiki jahiloomadel sissepääs pole võimalik.

§ 18. Tähtajalisi müügilube tapetud jahiloomade kohta ligilisatud vormi järgi (vorm nr. 2) annavad:

- 1) kasvandustest päritolevate ja Jahiseaduse § 42 p. 1 alusel tapetud jahiloomade kohta — riigi metsaülemad ja
- 2) vastavate võimude poolt ära võetud või nende korraldusse antud

ja müügilemääratud jahiloomade kohta politsei- või riigimetsa-ülemad, olenevalt sellest, kes neist asetleidnud süüteo kohta juurdlust toimetab või kelle korraldusse antud surnud või vigastatud jahiloomad.

Tähtajalised müügiload antakse maksvusega kuni 15 päeva, arvates müügiloa andmise päevast.

§ 19. Tähtajalisi tunnistusi keelu all olevate elusate kasulikkude jahiloomade edasitoimetamiseks annab riigimaade ja metsade valitsus. Need antakse maksvusega kuni 2 kuud, arvates tunnistuse andmise päevast.

IV. Jahitunnistused.

§ 20. Ruhno, Kihnu, Osmussaare ja Suure- ning Väikse-Prangli saare piirkonnas (Jahiseaduse § 35 p. 1) loetakse peale saarte maa-ala ka veel neid saari ümbritsev ühekilomeetri laiune veevöö, arvates rannast.

§ 21. Jahitunnistusi annavad linna-, alevi- ja vallavalitsused. Jahitunnistuse blankette trükitakse ligilisatud vormide (vorm nr. nr. 3-a ja 3-b) järgi Riigi trükikojas.

Üheks kalendriaastaks antavate jahitunnistuste blanketid on blokeeritud 25 tüki kaupa raamatusse ja neid saadab välja Põllutöoministeeriumi kantselei vastavaile omavalitsustele nende nõudmisel ja blankettide omahinna ettetasumisel.

Kolmeks kalendriaastaks tasuta antavate jahitunnistuste (Jahiseaduse § 36) blankette saadab välja Riigi trükikoda, blankettide omahinna ettetasumisel.

§ 22. Omavalitsuseasutused on kohustatud ligilisatud vormide järgi (vorm nr. nr. 4-a ja 4-b) pidama ja seadma sisse väljaantud jahitunnistuste kohta jahitunnistuste registri. Pidamisele kuulub kaks jahitunnistuste registrit, üks tasu eest ja teine tasuta antud jahitunnistuste kohta. Üheks kalendriaastaks antavate jahitunnistuste numbrid algavad uuel kalendriaastal esimese numbriga, kuna tasuta antavate jahitunnistuste numbrid lähevad kolme aasta kestel edasi kronoloogilises järjekorras.

Jahitunnistuse number peab vastama jahitunnistuste registri numbrile.

Politseil ja riigimetsateenijail on õigus kontrollida jahitunnistuste registre trükitud ja nõuda tarviliste andmete esitamist.

M ä r k u s. Soovikorral võib jahitunnistuste registrit pidada iga kalendriaasta kohta eraldi.

§ 23. Omavalitsuseasutused, kes on õigustatud jahitunnistusi andma ja nende järgi seaduses ette nähtud maksusid vastu võtma, on kohustatud jooksva kuul jahikapitali heaks laekunud summad sisse maksma Eesti Panga jooksvale arvele, hiljemalt järgneva kuu 10. päevaks.

§ 24. Aruanded jahikapitali heaks Jahiseaduse § 36 korras laekunud summade kohta esitatakse ligioleva vormi (vorm nr. 5) kohaselt ühes talongidega Põllutöoministeeriumi kantseleile kaks korda majanduseaasta kestel — I poole kohta hiljemalt — 10. oktoobriks ja II poole kohta hiljemalt — 10. aprilliks.

§ 25. Kirjalikud avaldused jahitunnistuse saamiseks (Jahiseaduse § 36) esitatakse selle omavalitsuse nimele, kelle administratiivpiires asub jahitunnistuse soovija alaline elukoht.

Välismaalasele, kes vähem kui üks aasta Eestis viibinud, annab jahitunnistuse see omavalitsus, kelle administratiivpiires ta peatub.

§ 26. Jahitunnistuse blanketi omahinna tasub väljaandmisel jahitunnistuse saaja.

§ 27. Jahitunnistuse andmisel pole selle väljaandja kohustatud nõudma jahitunnistuse soovijalt tõendavate dokumentide esitamist Jahiseaduse § 37 p. 1, 3 ja 4 loendatud asjaolude kohta.

Kui peale jahitunnistuse andmist selgub, et isikul polnud õigust jahitunnistust saada, tunnistab väljaandja asutus selle maksvusetuks ja nõuab selle omanikult tagasi.

Jahitunnistuse eest makstud summad tagasimaksmisele ei kuulu.

V. Jahimajanduse arendamine.

§ 28. Jahipidamise lube keelu all olevate jahiloomade peale nende sugude vahekorra reguleerimise otstarbel või taudihaigete ja taudikahtlaste jahiloomade kõrvaldamiseks (Jahiseaduse § 42 p. 1) annab riigimaade ja metsade valitsus, maaomaniku või jahipiirkonna omaniku või kasutaja poolt esitatud kirjalikkude avalduste põhjal, kus olgu ära tähendatud: maa-ala või jahipiirkonna asukoht ja suurus, milliste jahiloomade peale ja mis põhjusil soovitakse jahti pidada, kui suures ulatuses on kavatsatud jahti pidada ja mis aja kestel.

Üksikute vigastatud kasulikkude jahiloomade surmamiseks annavad tähtajalisi jahilube riigi metsaülemad, peale asjaolude kontrollimist.

Tähtajalise jahiloa andmisel vigastatud metskitse või soku surmamiseks eramaadel, loasaajalt nõutakse sisse Jahiseaduse § 24 ette nähtud hind.

§ 29. All-loendatud haruldased kahjulikud jahiloomad tunnustatakse kaitsealusteks ja nende peale jahipidamine keelatakse:

- 1) karude, punajalgsete pistrikkude (punajalgne tuuletallaja — *Falco vespertinus* L.), tuuletallajate (*Falco tinnunculus* L.), kaljukotkaste (*Aquila chrysaetus* L.), suurte konnakotkaste (*Aquila clanga* Pall), väikeste konnakotkaste (*Aquila pomarina* Brehm), madukotkaste (*Circus gallicus* Gm), punaste harksabakullide (*Milvus milvus* L.) ja mustade harksabakullide (*Milvus migrans* Bodd) peale — kogu aasta kestel;
- 2) lõopistrikkude (*Falco subbuteo* L.), merikotkaste (*Haliaeetus albicilla* L.) ja kalakotkaste (*Pandion haliaetus* L.) peale — 1. aprillist kuni 31. augustini.

Jahipidamist käesoleva paragrahvi p. 1 loendatud jahiloomade peale võib lubada riigimaade ja metsade valitsus ainult teaduslikuks otstarbeks või kui need rohke siginemise tagajärjel on hädaohtlikuks muutunud koduloomadele ja lindudele.

§ 30. Jahipidamine nugiste peale on keelatud, alates — 1. detsembrist 1934 kuni 1. detsembrini 1939.

§ 31. Alates 15. oktoobrist 1937 keelatakse jahipidamisel kasutada hagijaid, kelle turjakõrgus ületab 45 sentimeetrit.

Hagija turjakõrgust mõõdetakse püstloodis esimese jala kohalt.

§ 32. Oravate parkimata nahkade ja metsluikede ning mõtuste liha ost-müük, müüapakkumine ja ostu-müügi vahendus, ilma tähtajalise müügi-

loata (Jahiseaduse § 32), on keelatud, alates 15. augustist 1934 kuni 15. maini 1939.

§ 33. Jahimajanduse edendamiseks korraldatakse jahimajanduslikke näitusi.

Jahimajanduslikkude näituste toimepanemiseks annab lube riigimaade ja metsade valitsus, tema poolt antud või kinnitatud erijuhtnõuude kohaselt.

§ 34. Jahikapitali aruandeaasta ülejäägid kantakse üle järgmise eelarveaasta tuludesse.

VI. Jahi järelevalve ja süütegude jälitamise kord.

§ 35. Jahiseaduse rikkumise asjus lõpule viidud juurdlustused antakse juurdlusttoimetava ametniku poolt edasi kohtule üldises korras, ühtlasi teatades, millised jahiloomad, nende saadused ja jahipidamise abinõud on ära võetud, kuidas on nendega talitatud või kus ja mis seisukorras nad alal hoitakse.

§ 36. Tapetud jahiloomad või nende saadused, väärtusega 10 kr. või enam Jahiseaduse § 54 alusel maksmapandud takside järgi, mis kuni asja kohtuliku otsustamiseni võivad rikki minna või oma väärtuse kaotada, müüakse ära juurdlusttoimetava politseiametniku või riigimetsa-teenija poolt enampakkumise teel.

Olenevalt müügile määratud jahiloomade või nende saaduste seisukorras ning alalhoidmise võimalustest määrab müükitoimetav ametnik enampakkumise alghinna, enampakkumise koha ja aja, ning kuulutab sellest ümbruskonna elanikkudele, võimalust mööda eriti neile, kellest teada, et nad jahiloomade või nende saaduste ostmisest on huvitatud.

Tapetud jahiloomad või nende saadused, mille väärtus on esimeses lõikes tähendatud takside järgi vähem kui kümme krooni, samuti ka need, mis enampakkumise teel müümata jäänud, müüakse ära kas kokkuleppe hinnaga või antakse tasuta üle mõnele läheduses asuvale heategevale asutusele selle asutuse juhataja allkirja vastu.

Juhul, kui mõningail põhjusil ka sel viisil pole võimalik kasutuskõlblikke jahiloomi või nende saadusi ära kasutada või kui need on juba kasutuskõlbmatuks muutunud, maetakse nad maha, mille kohta vastav ametnik koostab akti.

Jahiseaduse § 31 tähendatud keelu ajal müüdud jahiloomade või nende saaduste ostjale antakse välja müükitoimetava ametniku poolt tähtajaline müügiluba (Jahiseaduse § 32).

§ 37. Jahiseaduse § 50 kolmanda lõike mõttes loetakse jahipidamise abinõudeks igasugused tulirelvad, laskemoon, padrunitaskud, jahi- ja seljakotid, elektrilambid, laskeriistade helisumbutajad, jahisarved, jahinoad, jahiloomade püüdmiseks tarvitataavad igasugused rauad, lõksud, konksud, võrgud, korvid, puurid, lingud, silmused jne., kui neid jahipidamiseks kasutatakse.

Tallinnas, 4. juulil 1934. Nr. 1001-13.

Põllutööministri k. t. N. K a n n.

Riigimaade ja metsade valitsuse direktor J. L u i k.

Vorm nr. 1.

(Jahiseaduse teostamise määrase
§ 2 juurde)

..... maa

..... vald

..... linn

J A H I P I I R K O N D A D E R E G I S T E R .

Algus „ ” 193 a.

Jahipiirkond nr., asukohaga :
(maa, valla, küla)

Andmed jahipiirkonda kuuluvate kinnistute (maa-alade ja
veekogude) kohta

Kinnistu nimetus ja number	Kinnistu asukoht	Jahi- piirkonda kuuluva kin- nistu või selle osa suurus ha	Jahi- piirkonna suurus ha	Jahipiir- konna kin- nitamise aeg ja kes- tuse lõpp- tähtaeg
1	2	3	4	5

.....
või asunduse nimetused)

Jahipiirkonna kasutajate ees- ja perekonna- nimed ning alalised elukohad	Märkmed (Jahipiirkonnas asetleidnud muudatused, nagu : pindala vähenemine või suurenemine, kasutajate vahetus, registrist kustutamise põhjused j. n. e.)
6	7

Vorm nr. 2.(Jahiseaduse teostamise määruse
§ 18 juurde)

Maksev kuni „.....“ 193 a.

TÄHTAJALINE MÜÜGILUBA Nr.

Käesoleva ettenäitajal kod.
(ees- ja perekonnanimi)kelle alaline elukoht
(linna, alevi või valla nimetus, küla või as., talu või tn. nim. maja nr.)on lubatud edasi toimetada ja müüa
(tapetud jahilooma selts ja arv,.....
parkimata naha nimetus ja arv või jahilooma liha nimetus ja kaal)Alus: Jahiseaduse § 32 p.
(1, 2 või 3)

(Pitsat)

(Tempelmark)

.....
(Tähtajalise müügiloa väljaandja ameti nimetus ja allkiri)„.....“ 193 a.
(Müügiloa väljaandmise kuupäev)

(Jahiseaduse teostamise
määruse § 21 jürde.)

Maksev kuni 31. dets. 19... a.	Maksev kuni 31. detsembrini 19... a.
Jahitunnistuse kassaorderi KONTS nr.	JAHITUNNISTUS nr.
Jahitunnistuse nr.	Käesoleva ettenäitajal kod.
Välja antud kod.	sündinud " " aastal,
Alaline elukoht	alalise elukohaga
Jahitunnistuse maksust läheb :	on õigus jahti pidada Jahiseaduses ette nähtud korras.
Väljaandja-asutuse kasuks 3 kr. Jahikapitali heaks . 2 kr. Kokku 5 kr.	Maks jahitunnistuse eest viie krooni suuruses tasutud. (Jahitunnistuse kassa- orderi nr.).
Jahitunnistuse eest tasutud 5 krooni.	(Väljaandja asutuse nimetus)
(Väljaandja-asutuse nimetus)	(Allkiri)
(Allkiri)	(Sekretäri allkiri)
Välja antud :	" " 19... a.
" " 19... a.	Pitsat
(Sekretäri allkiri)	(Jahitunnistuse omaniku allkiri.)
(Jahitunnistuse saaja allkiri)	

- § 23. Keelatud on :
- 1) kasulikke jahiloomi öösiti söödalt lasta ;
 - 2) ükskõik mil viisil ja milliste abinõudega kasulikke jahiloomi piüda, välja arvatud § 38 ette nähtud juhud ;
 - 3) jahipidamisel kasulikkude jahiloomade peale tarvitada tulirelva asemel teisi, ükskõik missuguseid abinõusid ;
 - 4) hagiatega jahti pidada sokkude peale või nende laskmisel tarvitada täismantelkuule, rentkuule ja haavleid ;
 - 5) jahipidamisel tarvitada automaattulirelvi, äärtulepadruneid ja helisumbutajaid ;
 - 6) pidada jahti kunstlikkude valgusallikate abil ;
 - 7) igasuguste lindude, välja arvatud kahjulikud linnud, pesi lõhkuda ja nendest mune ja poegi välja võtta.
- Punktides 2 ja 3 ette nähtud keeld ei ole maksev põldpüüde ja faasanite kohta, kui nende elusalt ületalve hoidmise otstarbel on Põllutöministeeriumi poolt seks antud luba.

*) Läbilõikejoone kohalt väljalõigatava jahitunnistuse teisele küljele on trükitud Raamatu koostajad.

JAHIKALENDER

(Koostatud Jahiseaduse § 22 alusel)

Maksev 1. juunist 1934.

□ Lubatud jahiaeg

■ Keelatud jahiaeg

Loomade nimed	Jaauar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember
Pöder, hirm, metskits, metssiga, lendorav, emamõtus, emateder *), emafaasan, kõik kakulised**), valge ja must toonekurg ja kõik linnud, kes jahiloomade hulka ei kuulu	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sokk	■	■	■	■	■	■	2		14	■	■	■
Isamõtus	■	■	■	2	14	■	■	■	■	■	■	■
Tedrekukk	■	■	■	16	31	■	■	16			30	■
Metskurvits, metstuvi, tutkas ehk riiukukk ja lagle					31	■	■	16				
Rabakana	■	■	■	■	■	■	■	16		31	■	■
Laanepüü ja emahakk	■	■	■	■	■	■	■	16				14
Põldpüü ja põldvutt	■	■	■	■	■	■	■	■	16	31	■	■
Sookurg ja hallhani	■	■	■	■	■	■	■	16			30	■
Metspart, koovitaja, kiivitaja, kõik teised rüütlaste ehk nepid ja kõik rookanalased ***)	■	■	■	■	■	■	26				30	■
Metsluik, rabahani, suur ja väike laukhani ja põldhani					14	■	■	■				
Jänes ja faasan	14	■	■	■	■	■	■	■	■	16		
Määr	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		31
Nugis ****) ja orav		29	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2
Kõik teised kasulikud jahiloomad	■	■	■	■	■	■	26					31

*) Välja arvatud noored ematedred, kelle peale jahipidamine on lubatud 16. augustist kuni 14. sept.

**) Välja arvatud lumekakk ja kassikakk.

***) Välja arvatud merel, meres asuvail saartel ning nende randadel elutsevad: viupardid, vardid, sõtkud, aulid, vaerad, isahahad, kosklad, kormoranid, pütid ja kaurid, kelle peale jahipidamine on lubatud 26. juulist kuni 24. maini.

****) Vt. Jahiseaduse teostamise määruse § 30.

(Jahiseaduse teostamise määru
§ 22 juurde)

tasu eest antavate

JAHITUNNISTUSTE-REGISTER.

Lõpp „.....“ 19..... a.

Jahitunnistuse saaja			Jahilaskeriista loa		
perekonna- ja eesnimi	sündi- mise aeg	alaline elukoht	num- ber	väljaand- mise aasta ja kuupäev	väljaandja- asutuse nimetus
1	2	3	4	5	6

Jahitunnistuse										Märkmed
1934 a.		1935 a.		1936 a.		1937 a.		1938 a.		
number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Vorm nr. 4-b.(Jahiseaduse teostamise määruse
§ 22 juurde)

..... valitsuse poolt

tasuta antavate

JAHITUNNISTUSTE-REGISTER.

Algus "....."19..... a.

Lõpp 31. detsembril 19..... a.

Jahitunnistuse saaja			Jahilaskeriista loa		
perekonna ja eesnimi	sündimise aeg	alaline elukoht	num- ber	väljaand- mise aasta ja kuupäev	väljaandja- asutuse nimetus
1	2	3	4	5	6

Jahitunnistuse								Märkmed
1934 a.		19.... a.		19..... a.		19..... a.		
number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	number	välja- andmise kuupäev	
7	8	9	10	11	12	13	14	
								15

Vorm nr. 5.(Jahiseaduse teostamise määruse
§ 24 juurde)

A R U A N N E.

..... maa	valla	alevi omavalitsuse
	linna	
jahikapitali läbikäikude kohta.		
Sissetulek.		
Saldo aruandaja alul	Kr.	
Sisse tulnud jahitunnistustelt aruandaja		
I poolel	"	
II poolel	"	
	Kokku: .	Kr.
Väljaminek.		
a) Makstud Põllutöoministeeriumi jooksvale		
arvele nr.	Kr.	
b)		
c)		
	Kokku: .	Kr.
Saldo aruandaja lõpuks	Kr.	
	Bilanss	Kr.
"....." 19..... a.		
Nr.		

Määrus kasulikkude jahiloomade ja nende saadustega kauplemise, edasi-
toimetamise, alalhoidmise ja ümbertöötamise kohta ¹⁾).

Alus: Jahiseaduse § 34 (RT 45 — 1934).

§ 1. Lubatud jahipidamise ajal tapetud või Eestisse toodud, kuid kümnenädaks päevaks pärast jahikeeluaja algust müümata või tarvitamata jäänud, samuti ka jahikeeluajal Eestisse toodud tapetud kasulikkude jahiloomade ja nende saaduste ost-müük, ostu-müügi vahendus, edasitoimetamine, alalhoidmine ja ümbertöötamine, on jahikeeluajal lubatud ainult siis, kui need varustatud allpooltähendatud korras vastavate plommidega.

§ 2. Isikud, kellel pärast jahikeeluaja algust leidub jahikeelu alla kuuluvaid tapetud kasulikke jahiloomi, nende liha või parkimata nahku, on kohustatud neid hiljemalt üheksa päeva jooksul pärast jahikeeluaja algust (Jahiseaduse § 31) esitama käesolevas määruses (§ 3) ette nähtud riigimetskonna kantseleile või politseijaoskonnale plommimiseks.

Jahiloomadega kauplejad, külmutushoonete, vastavate tööstuste ja kaupluste omanikud või nende poolt volitatud isikud, juhul, kui neil seal leidub suuremal arvul eelmises lõikes nimetatud kasulikke jahiloomi, nende liha või parkimata nahku, või kui nende kohaletoomine plommi-

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 59 — 1934. a., art. 519.

miseks on raskustega seotud, teatavad sellest kirjalikult eelmises lõikes tähendatud aja jooksul vastavale riigimetskonna kantseleile või politseijaoskonnale, paludes plommimist toimetada külmutushoones või kaupluste laoruumides.

Jahikeelualajal Eestisse sisse toodud tapetud jahiloomadest või nende saadustest on sissetoojad kohustatud võimalikult kohe, kuid mitte hiljemalt kui kolme päeva jooksul, arvates sissetoomise päevast, kirjalikult teatama, käesolevas määruses (§ 3) ette nähtud riigimetskonna kantseleile või politseijaoskonnale, avalduses ühtlasi ära tähendades kui palju ja mis liiki tapetud jahiloomi, nende liha või parkimata nahku kuulub plommimisele ning kus need alal hoitakse. Nende väljaviimine alalhoidmise ruumist enne plommimist on keelatud.

§ 3. Plommimist toimetatakse:

Narva	metskonna kantseleis	
Rakvere	"	"
Tallinna rev.	"	"
Haapsalu rev.	"	"
Kuressaare	"	"
Surju rev.	"	"
Tartu	"	"
Valga	"	"
Võru rev.	"	"
Petseri	"	"
Viljandi politseijaoskonnas		
Paide	"	

§ 4. Plommija-asutuse esindaja juuresolekul kinnitatakse plommid traadist tehtud silmuste abil plommimisele kuuluvate jahiloomade või nende saaduste külge nii, et nende äravõtmine ilma plommi või silmust rikkumata pole võimalik.

Nülgimata ja tükeldamata sokule kinnitatakse plomm parema kõrva külge.

Jänesele kinnitatakse plomm parema tagumise jala külge, tõmmates traat läbi koodi; jänes võib olla ka nülitud.

Lindudele kinnitatakse plomm pealnokakülikule, tõmmates traat läbi ninasõõrmete. Ka lubatakse ühe plommiga varustada mitut lindu, kuid siis peab üks-sama traat nende kõikide ninasõõrmeist läbi tõmmatama.

Kui jahiloomi tükeldatakse, peab iga tükk, mis müügile või edasi-toimetamisele määratud, plommiga varustatama.

§ 5. Plomm kannab ühel küljel selle linna nime, kus plommimine leidis aset ja teisel küljel sõna „Jahikontroll“.

§ 6. Plommimisega ühendusesolevad kulud kaetakse jahikapitalist.

§ 7. Politseil ja riigimetsaülematel on õigus külmutushoonetes, vastavais kaupluis ja tööstusis ning laoruumes igal ajal kontrolli teostada, seal alalhoidavate jahiloomade ja nende saaduste üle ning nõuda tarviliste andmete esitamist.

Tallinnas, 4. juulil 1934. Nr. 1001-14.

Põllutööministri k. t. N. K a n n.

Siseministri k. t. K. S e l t e r.

Jahiloomade ning nende saaduste taksid ¹⁾).

I.

Jahiseaduse § 54 alusel panen maksma, alates 1. juulist 1934 alljärgnevad jahisaagi ja jahisaaduste taksid:

1) nugise, lahitse, ilvese, rebase või nende naha eest . . .	Kr. 40.—
2) metskitse või soku eest, ühes nahaga	„ 20.—
3) naaritsa, määra või nende naha eest	„ 15.—
4) mõtuse, faasani, metsluige, tõhu, kärbi või kahe viimase jahilooma naha eest	„ 5.—
5) metskitse või soku naha eest	„ 3.—
6) tedre, rabakana, metshane, lagle, toonekure, sookure või jänese eest	„ 1.50
7) laanepüü, põldpüü või metskurvitsa eest	„ 1.—
8) jänese ja orava naha eest	„ —.35
9) kõikide teistes punktides nimetamata jäänud kasulikkude jahiloomade või nende naha eest	„ —.75

Märkus 1. Jahisaagi või jahisaaduste äravõtmisega tekkinud kahjud kuuluvad tasumisele ülaltähendatud takside järgi ainult siis, kui äravõetud jahisaaki või jahisaadusi pole võimalik õigeksmõistetuile täies väärtuses tagasi anda.

Märkus 2. Jahisaak või jahisaadused, milliste hind tasutud käesolevate takside järgi, jäävad riigile ja nendega talitatakse Jahiseaduse § 53 ette nähtud korras.

Märkus 3. Jahiloomaliha hind määratakse kindlaks, võttes aluseks vastava jahilooma taksihinda.

II.

Jahiseaduse § 56 alusel panen maksma, alates 1. juulist 1934 tasunõudmise korral seadusevastaselt tapetud või vigastatud jahiloomade eest alljärgnevad taksid:

1) põdra või hirve eest	Kr. 1.000.—
2) karu eest	„ 500.—
3) metskitse või metssea eest	„ 150.—
4) soku, nugise, lahitse, ilvese või rebase eest	„ 100.—
5) emamõtuse või faasani eest	„ 50.—
6) isamõtuse, ematedre, rabakana, metsluige, toonekure, sookure, naaritsa või määra eest	„ 25.—
7) isatedre, laanepüü, põldpüü, metshane, lagle, haigru, haha, jänese, tõhu või kärbi eest	„ 10.—
8) ristpardi, metspardi, luitsnokkpardi, vardi, võtkase, auli, vaera, algi, metstuvi, metskurvitsa, koovitaja, põldvuti, meri- ja kalakotka, hüübi, nirgi või iga kaitsealuseks tunnustatud kakulise ja kullilise eest	„ 5.—

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 59 — 1934. a., art. 520.

- 9) kõikide teistes punktides nimetamata jäänud jahiloomade eest, välja arvatud kaitsealusteks tunnustamata kahjulikud jahiloomad „ 2.—

M ä r k u s. Käesolevad taksid võetakse aluseks ka kasside ja koerte poolt tehtud kahjude hindamisel.

III.

Jahiseaduse § 58 alusel panen maksma, alates 1. juulist 1934 eksimuse tõttu asetleidnud sama seaduse § 22 tähendatud jahikeeluaegadest ülestumiste eest alljärgnevad trahvid:

1) metskitse mahalaskmise eest	Kr. 50.—
2) emamõtuse või emafaasani mahalaskmise eest	„ 15.—
3) isamõtuse mahalaskmise eest	„ 10.—
4) ematedre mahalaskmise eest „	„ 5.—

Tallinnas, 4. juulil 1934. Nr. 1001-15.

Põllutööministri k. t. N. K a n n.

Riigimaade ja metsade valitsuse direktor J. L u i k.

II

Metsaseadus.*)

Antud Riigivanema poolt dekreedina 16. mail 1934.

I OSA.

A. METSAHOIU JA METSAKAITSE EESKIRJAD.

I peatükk.

Metsahoiu üldeeskirjad.

§ 1. Metsaks ja metsamaaks loetakse käesoleva seaduse metsahoiu eeskirjade mõttes need väljaspool linnu ja aleveid asuvad maa-alad, mis kinnisvarade hindamisel hinnatud metsana või metsamaana või mis Põllutööministri poolt määratud metsakasvatamiseks või kaitsemetsaks (§ 3, 10).

§ 2. Metsa nimekirjas olevaid ja metsahoiu eeskirjadele alluvaid maa-alasid võib uuel kinnisvarade hindamisel mitte-metsamaana hinnata ainult siis, kui nende muutmine teissuguseiks kõlvikuiks on lubatud või teostatud seaduslikus korras.

§ 3. Põllutööministril on õigus omaniku sooviavaldusel määrata metsaks ja võtta metsamaade nimekirja maa-alasid, mis viimasel kinnisvarade hindamisel on hinnatud teissuguse maana. Muudatused kantakse katastri-raamatusse ja plaanile.

§ 4. Metsad jagunevad kaitsemetsadeks ja tulundusmetsadeks.

§ 5. Kaitsemetsadeks määratakse metsad, puistikud ja võsastikud:

- 1) mis hoiavad kinni tuiskliiva või takistavad lahtise liiva levimist;
- 2) mille normaalne kasutamine või raiumine võib põhjustada tuiskliivade tekkimist;
- 3) mis kaitsevad mere, järvede, jõgede ja ojade kaldaid varisemise, uhtumise või jäävigastuste eest;
- 4) mis kaitsevad põllumajanduslikke maid ja metsi tuulte ja teiste taimekasvule, metsa- ning põllumajandusele kahjulikkude mõjude ja tegurite eest;
- 5) mis omavad tähtsust lumekogumise ja lumekaitse esemetena;
- 6) millel on eriline dendroloogiline, metsa- ja loodusteaduslik, ajalooline, kliimaline või esteetiline tähtsus või väärtus;

*) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 45 — 1934. a., art. 398.

7) mille kasutamise piiramine on tingitud riigikaitse või navigatsiooni nõudeist.

Kaitsemetsadeks võib määrata ka metsata maa-alasid seal, kus osutub tarvilikuks käesoleva paragrahvi punktides 1—7 tähendatud põhjustel soetada kaitsemetsa.

§ 6. Kõik muud, kaitsemetsadeks mittemääratud metsad, on tulundusmetsad.

§ 7. Metsahoiu eeskirjadele alluvad kõik tulundusmetsad ja metsamaad, kui neid on üheks omandusüksuses vähemalt 50 hektaari, ja kaitsemetsad suurusele vaatamata.

Põllutööministril on õigus riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul metsavaestes rajoones laiendada metsahoiu eeskirju kas osaliselt või täies ulatuses ka vähemaile, kuid mitte alla 30 ha tulundusmetsadele, kui seda nõuavad riiklikud ja üldhuvid.

Sellekohane Põllutööministri määrus avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 8. Metsahoiu eeskirjadele alluva metsamaa vastava loata tükeldamine hoiu-alammäärast vähemaiks omandusüksusteks ei vabasta seda alluvusest metsahoiu eeskirjadele. Metsa kasutamist võib lubada vabaks riigi maade ja metsade valitsus metsahoiukomitee ettepanekul, kui selle tagajärjel üldhuvid ei kannata.

Kui enne tükeldamist metsa kohta on kinnitatud metsamajandamise kava, siis jääb see jõusse, kui ei ole kinnitatud uute metsaosade kohta uut kava või ei ole seaduses ette nähtud korras lubatud tükeldatud metsamaad kasutada teiseks otstarbeks.

§ 9. Okasmetsade raieringid ei või olla alla 80 aasta ja lehtmetsade raieringid alla 40 aasta. Erisihilistes metsamajandustes võib riigi maade ja metsade valitsus lubada madalamaid raieringe.

II peatükk.

Kaitsemetsade hoiueeskirjad.

§ 10. Metsade ja maade kaitsemetsaks tunnustamine teostub Põllutööministri määrusega, mis avaldatakse Riigi Teatajas.

Kaitsemetsade hoiueeskirju ei saa metsa kohta kohaldada enne, kui mets pole ettenähtud korras määratud kaitsemetsaks.

§ 11. Käesoleva seaduse § 5 esimese lõike p. 7 ettenähtud kaitsemetsade kasutamise kitsendused paneb maksma vastava määrusega Põllutööminister kokkuleppel Kaitseministriga ja Teedeministriga.

§ 12. Kõik kaitsemetsad korraldab ja nende majandamise kavad koostab ning kinnitab riigi maade ja metsade valitsus hiljemalt 5 aasta jooksul, arvates nende kaitsemetsaks määramisest, riigi eelarves selleks lubatud krediidiga.

Väikeste, naabruses asuvate omandusüksuste kohta võidakse koostada ühine majandamiskava, selles tähendades majandamise tingimused kogu kaitseala või selle osade kohta.

Kinnitatud majandamiskavade ja -plaanide teisendid või neist tarvilikud väljavõtted ühise majandamiskava puhul antakse metsaomanikule ja neist kinnipidamine on temale kohuslik.

§ 13. Metsahoiu eeskirjade täitmise järelevalve kaitsemetsades pannakse riigi metsateenijaile ja politseile.

§ 14. Kaitsemetsades on keelatud kuni metsamajandamise kava kinnitamiseni ilma riigi maade ja metsade valitsuse loata korjata pinnaskatet, karjatada ja kasvavat metsa raiuda.

Turnud, kasvujõuetuseni vigastatud, tuule murtud või heidetud puude koristamine on lubatud erametsades lähema riigimetsateenija ettemärgimisel ja omavalitsustele kuuluvais metsades vastava omavalitsuse metsateenija ettemärgimisel.

§ 15. Kaitsemetsade majandamise kavades võidakse:

- 1) keelata kasvava metsa raiumist kogu kaitsemetsa maa-alal või selle üksikuis osades;
- 2) keelata lageraieid, lubades teisi raieviise, mis kõige enam kindlustavad metsa uuendamise;
- 3) keelata kändude ja juurte juurimist, kui selle tagajärjel võib uhtneda või variseda maapind või tekkida või levida tuiskliiv või kui kändud ja juured on tarvilikud metsa uuendamiseks;
- 4) keelata karjatamist, risu ja pinnaskatte korjamist ning teisi kõrvalkasutusi kas kaitsemetsa kogu maa-alal või üksikuis osades, kui need kasutused võivad nõrgendada metsa ja pinnaskatte kaitseomadusi;
- 5) nõuda kaitsemetsa alal töid ja korraldusi, mis on sihitud kaitsemetsa otstarbe saavutamiseks.

Kaitsemetsade majandamise kavade koostamise juhtnõõrid kinnitab Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul.

§ 16. Keelatud on kaitsemetsa pinnase muutmine teissuguseks kõlvikuks.

Luba ehituskruntide rajamiseks ja hoonete püstitamiseks võib anda Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul tingimusel, et maapinna kaitse ei nõrgeneks ja metsakaitse tähtsus ei väheneks.

§ 17. Kaitsemetsaks määratud maa-ala omaniku soovil on Põllutööministerium kohustatud võõrandama riigile kaitsemetsa ühes päraldistega kahe aasta jooksul, arvates soovi avaldamisest.

§ 18. Kui kaitsemetsa omanik metsamajandamisel ei pea kinni metsahoiu eeskirjadest või ei täida kinnitatud metsamajandamise kava ja kitsenduste nõudeid, on Põllutööministeriumil õigus riigile võõrandada kaitsemetsaks määratud maa-ala ühes päraldistega.

§ 19. Paragrahvides 17 ja 18 tähendatud kaitsemetsade võõrandamisel makstakse maa ja päraldiste eest tasu metsamajanduse kapitalist vahel kokkuleppel või sundvõõrandamise kohta maksvate seaduste ja määruste alusel ja korras.

Paragrahvide 17 ja 18 korras võõrandatud kaitsemetsad kinnistatakse Eesti Vabariigi nimele ja lähevad riigi maade ja metsade valitsuse valdamisele.

§ 20. Paragrahvi 18 põhjal võõrandatud kaitsemetsade endistel omanikkudel on õigus tagasi osta neilt võõrandatud varasid kümne aasta jooksul, kuid mitte enne 5 aastat, arvates võõrandamise päevast, makstes tagasi võõrandamisel saadud tasu ühes teiste kuludega, mis riigil olnud

selle kaitsemetsa majandamisel ja omandamisel. Riigi poolt kaitsemetsa majandamisel saadud tulud arvutatakse maha endise maaomaniku poolt tagasimaksmisele kuuluvast tasusummast.

§ 21. Enne käesoleva seaduse maksmahakkamist kaitsemetsadeks tunnustatud metsad ja maad, mille kohta seni teist otsust ei ole tehtud, jäävad kaitsemetsadeks edasi, ilma et neid käesolevas seaduses ettenähtud korras uuesti määrataks kaitsemetsadeks.

Kui mõne esimeses lõikes nimetatud erametsa kohta puudub metsa-majandamise kava ja seda ei ole 3 aasta jooksul, arvates käesoleva seaduse maksmahakkamisest, koostatud ega ettenähtud korras kinnitatud, loetakse mets tulundusmetsaks. Hiljem võib sama metsa käesoleva seaduse korras määrata uuesti kaitsemetsaks.

Kuni metsamajandamise kava kinnitamiseni või tulundusmetsaks üleminekuni on esimeses lõikes tähendatud metsade kohta maksvad § 14 ettenähtud kitsendused.

§ 22. Põhjuste muutmise korral, millistest oli tingitud teatava metsa või maa-ala määramine kaitsemetsaks, võib Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul (§ 91 p. 12) selle metsa või maa-ala kustutada kaitsemetsade nimekirjast, avaldades sellekohase määruse Riigi Teatajas.

III peatükk.

Tulundusmetsade hoiueeskirjad.

1. Metsa kasutamine ja metsamajandamise kavad.

§ 23. Metsa kasutusnormid määratakse metsamajandamise kavaga. Neis hoiueeskirjadele alluvais tulundusmetsades (§ 7), mille kohta majandamiskava ei ole kinnitatud, loetakse kasutus normaalseks ja lubatuks, kui see ei ületa metsa juurdekasvu ja kui metsa loomulik uuendus on kindlustatud või metsa kunstlikuks uuenduseks tarvilikke samme astunud ja kui on kinni peetud § 9 ettenähtud raieringidest. Erandid on lubatud § 24, 25, 26, 38, 39, 40 ja 43.

§ 24. Möödapääsematu tarviduse korral võib üle normi metsa kasutamist lubada tingimusel, et järgmiste aastate kasutusi vastavalt vähen-dataks ja et raiumistele hiljemalt viie aasta jooksul järgneks metsauuendus.

Load annab:

1) riigimetsades —

a) Vabariigi Valitsus — 10 aasta raienormini;

b) Põllutööminister — 5 aasta raienormini;

c) riigi maade ja metsade valitsuse direktor — 1 aasta raienormini;

2) teistes metsades — metsahoiukomitee kuni 10 aasta raienormini.

Kogusummas ei või likvideerimata etteraiumine riigimetsades ületada riigimetsade üheaastast kasutusnormi.

§ 25. Erametsades kuni 50 ha suurusega (§ 7) võib metsahoiuko-mitee lubada ühekorraga kuni $\frac{1}{4}$ metsa puutagavara ärakasutamist, kui metsaomaniku üldmajapidamise korraldamiseks see on hädatarvilik või kui mets on raievanuses või tema edaspidine jalalhoidmine oleks kahjulik.

Raieluba võib anda tingimusel, et järgmiste aastate raienormi vähendataks või raiumine, kui see tarvilikuks osutub, lähemate aastate jooksul täiesti ära jäetaks ja et hiljemalt 5 aasta jooksul raieistikud rahuldavalt metsataks.

§ 26. Metsa kasutamine üle normi on lubatud tule, vee, tuule, putukate ja teiste kahjurite poolt kasvujõuetuseni vigastatud metsades või kui metsa seisukord teistel põhjustel seda nõuab:

- 1) riigimetsades — riigi maade ja metsade valitsuse loal;
- 2) teistes metsades — metsahoiukomitee loal, tingimusel, et astutaks tarvilikud sammud raieistikude metsamiseks.

§ 27. Metsaomanikud, kellel metsa ühes omandusüksuses vähemalt 50 ha, on kohustatud korraldama oma metsad ja nende kohta koostama majandamiskavad hiljemalt 5 aasta jooksul, arvates käesoleva seaduse maksma hakkamise päevast.

Riigimetsade kohta kinnitab majandamiskavad metsandusnõukogu (§ 113), teiste metsade kohta — metsahoiukomitee. Erametsa kohta majanduskava kinnitamisest teatab metsahoiukomitee kinnistusjaoskonnale vastava märkuse kandmiseks kinnistusregistrisse. Märkuse kustutamine toimub samas korras.

Kavad esitatakse kinnitamiseks vähemalt 2 teisendis.

§ 28. Tulundusmetsade majandamiskavad koostatakse ratsionaalse metsamajanduse, riigikaitse, navigatsiooni ja käesoleva seaduse nõuete kohaselt.

Juhtnõõrid metsamajandamise kavade koostamiseks annab Põllutöominister, arvestades Kaitseministri ja Teedeministri seisukohti riigikaitse ja navigatsiooni küsimustes. Juhtnõõrid avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 29. Metsaomanikud, kellel metsa alla 50 ha, võivad esitada metsahoiukomiteele läbivaatamiseks ja kinnitamiseks oma metsade majandamiskavad, kuid nende esitamine ei ole kohuslik. Kinnitatud metsamajandamise kava on metsaomanikule kohuslik.

Kirjavahetus kavade kinnitamise asjas on vaba tempelmaksust.

§ 30. Naabruses olevate metsade kohta võivad omanikud esitada kinnitamiseks ühise majandamiskava. Ühise kava esitamisel lisandakse § 27 ettenähtud eksemplaride arvule üks eksemplar iga järgmise omaniku jaoks.

§ 31. Kinnitatud metsamajandamise kavast antakse üks eksemplar metsaomanikule, kuna teine eksemplar jääb metsahoiu ja -kaitse asutusele. Kinnitatud metsamajandamise kavast kinnipidamine on metsaomanikule kohuslik, välja arvatud § 24, 25, 26, 38, 39, 40 ja 43 korras lubatud kõrvalekaldumised.

§ 32. Metsamajandamise kavad kinnitatakse kindlaks ajaks, mille lõpuks metsaomanik on kohustatud esitama kinnitamiseks uue metsamajandamise kava. Aja, mille möödumisel kavad kuuluvad uuesti läbivaatamisele ja revideerimisele kinnitava asutuse poolt, määrab Põllutöominister juhtnõõrides (§ 28).

Kui metsaomanik määratud tähtajaks ei esita majandamiskava kinnitamiseks, on kava kinnitaval asutusel õigus keelata edaspidist kasvava metsa raiumist.

§ 33. Kui metsamajandamise kava kinnitav asutus nelja kuu jooksul, arvates kava esitamise päevast, ei ole teatanud kava kinnitamisest või selle tagasilükkamisest, võib metsaomanik asuda kava teostamisele. Kava kinnitamata jätmise põhjused teatatakse kava esitajale.

2. Metsalaastamine.

§ 34. Keelatud on: seadusvastane metsapinna muutmine teissuguseks kõlvikuks, kinnitatud metsamajandamise kavast loata kõrvalekaldu mine ja metsalaastamine.

Metsalaastamiseks loetakse säärast loata metsa kasutamist, mis ületab normaalkasutuse normi ja kui selle tagajärjel muutub võimatuks metsamajapidamise kestev edasitegutsemine ja loomulik metsauuendus.

§ 35. Metsades, mille kohta metsamajandamise kava esitamine ei ole kohuslik, ei loeta laastamiseks üle normi kasutusi, kui metsamaterjalid tarvitatakse metsaomaniku omaks talumajapidamiseks ja kui metsauuendus on kindlustatud.

§ 36. Metsakasutuse tunnustamisel laastamiseks pannakse edaspidine kasvava metsa kasutamine seisma ajaks, mille kestus oleneb laastamise ulatusest, või vähendatakse edaspidist metsakasutuse suurust. Metsakasutamise vähemalt 5 aastaks seismapanemisest teatab metsahoiu ja -kaitse asutus kinnistusjaoskonnale vastava märkuse tegemiseks kinnistusregistrisse. Märkus kustutatakse samas korras.

3. Karjatamine, metsamaa kasutamine ja määramine teissugusteks otstarveteks.

§ 37. Karjatamine on keelatud loomulikule metsamisele jäetud lage- ja aegajalistel raietel, harvikutel ja langendikkudel; noores metsas kuni 15 a. vanuseni, kui enamusliiki noored puud keskmiselt ei ületa 3 m kõrgust ja noor mets ei ole liitunud.

§ 38. Paragrahvis 37 nimetatud keelukohtadel võib karjatamist lubada, kui see tarvilik rohukasvu hävitamiseks enne kunstlikku metsauuendust, loomulikule uuendusele kaasaaitamiseks või kui karjatamise keeld halvavalt mõjutab metsaomaniku talumajandust.

Karjatamisloa andmisel määratakse igal juhul tähtaeg, mille jooksul peab teostatama metsauuendus.

§ 39. Ilma eriloata on metsamaa kasutamine teissugusteks otstarveteks metsaomanikule lubatud järgmistel juhtudel:

- 1) hoonete aluseks, metsamaterjalide laduplatsideks, metsatööstuse alla rentimiseks või selle asutamiseks, taimeaedadeks, puukoolideks, metsateenijate kohtadeks, teedeks, kanaliteks, kraavideks, sihtideks ja teisteks metsamajanduse nõudeist tingitud otstarveteks;
- 2) metsapinna viljapuude kasvatamise alla võtmise või pargi asutamise puhul;
- 3) savi-, kruusa-, liiva- ja turbaaukude ja kivimurdude avamiseks.

§ 40. Metsamaa muutmist ja planeerimist teissuguseks maaks võivad lubada:

- 1) riigimetsades — Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul, kuulunud ära metsahoiukomitee seisukohad, järgmistel juhtudel:
 - a) riiklikkudeks otstarveteks, nagu: kaitseväe ja kaitseliidu laske- ja laagriplatside ja polügoonide asutamiseks, üldtähtsusega teede rajamiseks jne.;
 - b) asundamise, maade vahetamise ja maakorraldamise otstarbeks tingimusel, et riigimetsade produktsioonivõime ei väheneks;
 - c) maapõuevarade kasutamiseks;
- 2) teistes metsades — metsahoiukomitee:
 - a) kui metsaomanik on metsanud teisi maid võrdsel pindalal ja kui metsamistööd on metsahoiukomitee poolt tunnustatud rahuldavaks;
 - b) metsapiiride õiendamise puhul;
 - c) talu või mõisa tükeldamise korral, kui uute põllumajandusüksuste asutamine on raskendatud metsapinna vähendamiseta;
 - d) kui talu või mõisa majapidamise üldhuvid tingimata nõuavad põllumajanduslikkude maade laiendamist metsapinna arvel;
 - e) maapõuevarade kasutamiseks.

§ 41. Loa andmisel metsamaa muutmiseks põllu- või teissuguseks kultuurmaaks määrab loaandja, missuguseks kõlvikuks see muudetakse ja milliseks tähtjaks.

Loa saajalt võetakse vastav kohustus. Selle tähtjaks mittetäitmise korral maksustatakse kultiveerimiseks lubatud metsamaa kuni kohustuse täitmiseni kinnisvaramaksu maakonnas maksva kõrgema põllumaa-tariifi järgi.

§ 42. Metsapinna planeerimise ja teiseks otstarbeks muutmise lubade andmisel peetakse silmas, et metsavaesetes rajoones metsapind ja puumassi tagavara ei väheneks ning selle tagajärjel kohalikul tarvitajaskonnal ei tekiks raskusi metsamaterjalide muretsemisel.

§ 43. Metsauuenduse huvides võib lageraistikke ajutiselt, kuni kolme aasta jooksul, kasutada põlluvilja all.

Riigimetsades annab kasutusloa riigimetsaülem, omavalitsuste metsades vastav omavalitsus, kellele kuulub mets, teistes metsades — metsahoiukomitee, võttes metsaomanikult või -kasutajalt kohustuse, et viimasel kasutusastal vilja alla külvataks metsaseeme või et kasutusele järgneks teissugune metsamisviis.

§ 44. Soovib § 40 p. 2 tähendatud metsaomanik metsamaa muutmist teissuguseks otstarbeks või 38 ja 43 ettenähtud kasutusi, kui need ei ole lubatud metsamajandamise kavas, peab ta esitama metsahoiukomiteele vastava kirjaliku avalduse ühes tarvilikkude andmetega, tähendades põhjused, millest vajadus tingitud.

Kui kuue kuu jooksul, arvates avalduse esitamisest, komitee ei teata avalduse tagajärjeta jätmisest, loetakse see lubatuks.

IV peatükk.

Sunduslik metsamine.

§ 45. Metsakasutuse tunnustamisel laastamiseks, niisama käesoleva seaduse teiste metsahoiu eeskirjade rikkumise puhul metsaomaniku poolt metsaomanik on kohustatud metsahoiukomitee poolt määratud tähtjaks, viisil ja puuliikidega metsamaa laastatud või omavoliliselt muuks kõlvikuks muudetud metsapinna, kui komitee tunnustab selle tarvilikuks ning otstarbekohaseks ja metsa loomuliku uuendamise võimatuks lähema 5 aasta jooksul.

Metsaomanikule pealepandud suuremaist metsauuenduse sundkohustustest teatab metsahoiukomitee kinnistusjaoskonnale, sellekohase märkuse kinnistusregistrisse kandmiseks, kui metsahoiukomitee selle tunnustab tarvilikuks. Märkus kustutatakse samas korras.

Metsahoiukomitee poolt pealepandud metsamise kohus on maksev ka uue metsaomaniku kohta, kui kohustus eelmise metsaomaniku poolt on jäetud täitmata.

§ 46. Kui metsaomanik ei täida metsauuenduse suhtes metsahoiu eeskirjade nõudeid või täidab neid puudulikult, on riigi maade ja metsade valitsusel õigus metsahoiukomitee ettepanekul teostada metsamistõid metsamajanduse kapitali summadega. Metsamistööde kulud nõutakse metsaomanikult sisse administratiivkorras ja kantakse metsamajanduse kapitali arvele.

§ 47. Seadusvastaselt laastatud või teiseks kõlvikuks muudetud metsamaa asemele võib metsaomanik metsahoiukomitee loal vastavas suuruses metsata teisi kõlvikuid, võttes need katastriraamatus metsanimekirja.

V peatükk.

Metsamajanduse arendamine ja toetamine.

§ 48. Metsamajanduse arendamine ja toetamine on riigi maade ja metsade valitsuse ülesandeks, kes seda teostab riigimetsateenijate ja metsahoiukomitee kaudu riigi eelarves selleks lubatud krediidi ja metsamajanduse kapitali arvel.

§ 49. Riigi omanduses mitteolevate metsaraiestikkude ja muude maade metsamiseks, elamute ümbruse kaunistamiseks ja taimeaedade ning puukoolide asutamiseks annab riigi maade ja metsade valitsus tasuta või omahinnaga puuseemneid ja istikuid sel määral, kui seda võimaldavad riigi metsamajapidamise ülejäägid.

§ 50. Riigi metsateenijad annavad erametsaomanikkudele tasuta metsanduslikku nõu ja juhust, kui seda võimaldavad nende otsekohesed ametikohused.

§ 51. Metsamajandamise kavade koostamiseks ja kultuur- ning metsahindamistööde juhtimiseks komandeerib metsaomanikkude soovil riigi maade ja metsade valitsus metsaeriteadlasi kohale, kui sooviavalda-
jad komandeerimisega seotud kulude katteks on kandnud tarviliku summa riigi maade ja metsade valitsuse arvele. Kulude arvestamise alu-

sed ja metsamajandamise kavade koostamise taksid kinnitab Põllutööminister. Need taksid avaldatakse Riigi Teatajas.

Esimeses lõikes tähendatud eratööde tegemine on lubatud ka revidentmetsaülemail, metsaülemail ja abimetsaülemail oma ametikohustustest vabal ajal riigi maade ja metsade valitsuse direktori nõusolekul.

§ 52. Kõik kaitsemetsad alaliselt ja metsakultuurid esimese kolme-kümne aasta jooksul on vabad riigi ja omavalitsuse kasuks võetavaist maksudest ja naturaalkohustustest.

§ 53. Riigi maade ja metsade valitsus võib Põllutööministri nõusolekul osta riigile tarvilikke metsi, metsamaid ja metsamise otstarbel põllumajanduseks vähe kõlbulikke ja ebatootvaid maid riigi eelarve korras selleks lubatud krediidiga või metsamajanduse kapitali arvel, kui seda nõuavad metsamajanduse ja üldhuvid.

§ 54. Metsamajanduse arendamisega ja toetamisega ning metsahoiu- ja -kaitse teostamisega ühenduses olevate rahaliste ülesannete täitmiseks asutatakse Põllutööministeeriumi juures metsamajanduse kapital.

§ 55. Metsamajanduse kapital moodustatakse:

- 1) riigi eelarves selleks määratud summadest;
- 2) Rahukohtu nuhtlusseaduse § 158¹ ettenähtud tasurahadest, mis kohtu poolt välja mõistetakse, administratiivkorras sisse nõutakse või süüdistatava poolt tasutakse; metsasaadused või nende ühekordne taksihind kuuluvad igal juhul metsaomanikule;
- 3) Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57²—57⁵ põhjal sissenõutavaist trahvidest ja metsahinnast;
- 4) § 76 ettenähtud erimaksust;
- 5) § 74 ja 193 ja riigi metsamüügi lepingute või teiste müügidokumentide põhjal sissenõutavaist trahvirahadest; metsasaaduste müügihind või ühekordne taksihind kuulub igal juhul metsaomanikule;
- 6) metsamajanduse kapitalist antud laenude intressidest;
- 7) igasugustest metsamajanduse kapitali operatsioonidest saadud kasudest, viivitusrahadest ja kapitali protsentidest;
- 8) § 20, 46 ja 60 korras makstud või sissenõutud summadest;
- 9) annetustest ja toetustest;
- 10) muudest summadest, mis kuuluvad või määratakse metsamajanduse kapitali.

§ 56. Metsamajanduse kapitali summasid tarvitatakse:

- 1) metsandusliku nõuande ja katseasjanduse korraldamiseks;
- 2) metsanduslike teadmiste ja oskuste levitamiseks;
- 3) laenudeks erametsaomanikkudele metsamajanduslike ja metsakorraldustööde läbiviimiseks kuni 75% suuruses nende tööde koguväärtusest või tegelikkudest kuludest;
- 4) toetuste andmiseks ja ergutusrahade maksmiseks tehtud tööde ja eriliste teenete eest metsamajanduse alal;
- 5) § 46 ja 50 tähendatud kohuslike metsamis- ja metsaravimistööde läbiviimiseks;
- 6) § 19 ja 53 ettenähtud juhtudel maade ja metsade võõrandamiseks ja ostmiseks;

- 7) toetuste andmiseks üldkasulikkudele metsandusarendamise ja metsateenijate organisatsioonidele ja ajakirjadele;
- 8) seemnekuivatiste, taimeaedade ja puukoolide asutamiseks ja ülalpidamiseks erametsamajanduse kultuurmaterjaliga varustamise otstarbel;
- 9) sisse- ja väljaveetavate metsasaaduste kontrolli teostamiseks;
- 10) tarviduse korral kaitsemetsade valvurite ja tulevahtide palkamiseks;
- 11) riigi metsamajanduse nõuete täitmiseks ja metsahoiu ning -kaitse eeskirjade teostamisega seotud kulude katteks, kui kapitali seisukord seda võimaldab.

§ 57. Metsamajanduse kapitali valitseb riigi maade ja metsade valitsus Põllutöoministri poolt kinnitatud eelarve alusel.

§ 58. Põllutöoministril on õigus anda tarvilikke määrusi ja juhtnööre metsamajanduse kapitali valitsemise, tarvitamise, eelarve ning aruande korra kohta.

VI peatükk.

Metsakaitse eeskirjad.

§ 59. Metsaomanikud oma metsades on kohustatud hoolitsema:

- 1) et hiljemalt iga aasta 15. maiks kooritaks toored okaspuukännud ja suveks metsapiirkonda või laduplatsile jääv ümmarik okaspuumaterjal;
- 2) et õigel ajal tarvitusele võetaks vastavad kaitseabinõud metsale hädaohtlikkude putukate ja seenhaiguste levimise ja tulikahjude ärahoidmiseks.

§ 60. Kui metsaomanik või isik, kellele metsaomanik on andnud õiguse kasutada metsa, ei ole § 77 ettenähtud määrustes nõuetavaid kaitseabinõusid tarvitusele võtnud putukate ja seenhaiguste levimise ja tulikahjude ärahoidmiseks ning tema hooletuse tagajärjel võivad kahju saada teised isikud või asutused, on metsahoiukomiteel õigus teostada tarvilikke töid metsamajanduse kapitalist selleks määratud summadega. Kulud nõutakse metsaomanikult sisse administratiiv-korras ja kantakse metsamajanduse kapitali arvele.

§ 61. Keelatakse tule tegemine:

- 1) metsas ja metsaga ühenduses olevail maadel, kui ei võeta tarvitusele ettevaatus- ja kaitseabinõusid;
- 2) noores, kuni 30 aasta vanuses lehtpuumetsas 15. aprillist kuni 15. juunini ja okaspuumetsas ning raiestikudel kuival ajal, kui lund maas ei ole. Enne tule juurest lahkumist tuleb see igal juhul kustutada.

§ 62. Kes kavatseb põletada kuival ja tuulisel ajal metsale lähemal kui $\frac{1}{4}$ km kütist ning lähemal kui $\frac{1}{2}$ km rohumaad või võsa, on kohustatud sellest varemalt teatama politseile või metsavalveametnikule. Põletamise korraldajad peavad olema kohal tarvilikkude tulekustutusabinõudega ega tohi enne tule kustutamist sealt lahkuda. Kui metsa suunas puhub tugev tuul, mis põhjustab tule edasikandmist, on põletamine keelatud.

§ 63. Raudteevedurid ja aurujõul liikuvad masinad peavad metsa-vahelistel teedel varustatud olema sädemekustutajatega või -kaitsjatega.

§ 64. Metsa või soo põlemisest on selle avastaja kohustatud teatama lähemale politsei, metsa või omavalitsuse ametnikule, kes on kohustatud viivitamata astuma tarvitlikke samme tule kustutamiseks.

§ 65. Metsapõlemiste ärahoidmiseks maksmapandud ettevaatusabinõude rakendamise otsene järelevalve on kohapealsete metsametnikkude ning metsateenijate ja politsei ülesandeks.

§ 66. Kui metsa või soo põlemist ei ole võimalik kustutada oma jõuga või tulikahju läheduses asuvate isikute abiga, kes metsateenija vastaval teadaandel on kohustatud tulekustutamisele ilmuma, kutsub kohalik politseiametnik, metsaülem või selle asetäitja, vallavanem või ta abi tulekustutamiseks kokku tarvitlikul määral ümbruskonna elanikke.

Kui kohalikkude jõududega ei ole võimalik tuld tõkestada, on riigimetsaülemal või vastaval omavalitsusel õigus välja kutsuda kaitsevägeosi ja kaitseliitu.

§ 67. Tulekustutamise töid riigimetsades juhatab metsaülem või ta asetäitja politsei kaasabil, kuni nende kohalejõudmiseni aga kohal olev vanem metsateenija, era- ja omavalitsuse metsades — kohal olev vanem metsateenija, tema puudumisel — politsei metsaomaniku kaasabil.

§ 68. Paragrahvis 66 tähendatud ametnikkude kutsel on kohalikud elanikud kohustatud ilmuma tulikahju kohale labidatega, kirvestega, saagidega või teiste käepärast olevate tulekustutamise vahenditega ja sealt mitte lahkuma kustutamistööde juhataja loata.

§ 69. Politsei ja metsateenijad võivad põlemise kohalt lahkuda alles siis, kui on selgunud, et põlemine likvideeritud. Tule uuesti lõkkele löömise ärahoidmiseks võib metsaülem või politsei kohale jätta erilisi valv-kondi kustutamisele ilmunud isikuist.

§ 70. Metsatulikahju kustutajale makstakse tasu Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud tasunormide järgi.

§ 71. Metsa või soo kustutajale tasu maksmiseks koostab sellekohase protokoll: riigimetsa põlemisel — kohal olev vanem metsateenija, eraning omavalitsuse metsades — vanem metsateenija või politsei. Protokollis märgitakse isikute nimed, kellel on õigus tasu saada, nende elukohad ja tasu alla kuuluvate päevade või tundide arv. Protokollile kirjutavad alla peale koostaja veel kaks tule kustutamisel viibinud tunnistajat.

§ 72. Metsapõlemiste asjus juurdluse toimetamine, süüdlaste selgitamine ja vastutusele võtmine pannakse politseile, kes teostab seda metsametnikkude kaasabil.

§ 73. Metsaseaduse nõuete täitmise otsene järelevalve ja metsa kaitsmine varguste, omavoliliste raiete, põlemiste, omavoliliste karjatamiste ja üldse igasuguste metsa vigastuste ja kahjude eest on metsateenijate ülesandeks neile alluvais piirkondades.

§ 74. Riigi rendimaal kasvava metsa ja puude eest vastutab maa-rentnik. Riigimetsateenijal on õigus igal ajal alal toimetada puude ja metsa ülevaatusi.

Omavolilise raiumise korral või kui maarentnik teiste poolt toimepandud omavolilisest puude raiumisest ei ole teatanud lähemale riigimetsa-

teenijale või politseile, nõutakse temalt esimesel korral sisse omavoliliselt raiutud või kõrvaldatud metsamaterjalide keskmine turuhind (§ 188 p. 1.). Kahe aasta jooksul teist ja rohkemat korda samasuguse teo kordasaatmisel nõutakse temalt sisse kahekordne omavoliliselt raiutud metsamaterjalide taksihind (§ 163). Sissenõutud kahekordsest metsa taksihinnast üks pool kantakse riigi tuludesse, teine pool — metsamajanduse kapitali (§ 55 p. 5).

§ 75. Saeveski, metsatööstuse või metsasaaduste äri omanik on kohustatud pidama ostetud või ümbertöötamiseks võetud metsasaaduste müüjate-omanikkude nimekirja, kuhu kantakse müüja ja omaniku täielik nimi ja elukoht isikut tõestava dokumendi järgi, materjalide arv, puuliik, sortiment ning mõõdud. Kasvava metsa ostmisel kantakse nimekirja valmistatud materjalid pärast nende metsas ülestöötamist. Politseil ja metsateenijail on õigus nimekirja pidamist kontrollida ja saada sealt tarvilikke andmeid.

§ 76. Metsasaaduste kvaliteedi määramiseks ning sisse- ja väljaveo reguleerimiseks on Vabariigi Valitsusel õigus anda määrusi. Sisse- ja väljaveo kontrolli teostamisega seotud kulud kannab metsamajanduse kapital. Kontrolli alla võetud sisse- ja väljaveetavalt metsasaadustelt võetakse metsamajanduse kapitali heaks erimaksu kuni 0,5% saaduste müügi- või ostuhinnast.

§ 77. Looma ja taimeriigist metsakahjurite tekkimise ja levimise ning metsapõlemiste ärahoidmiseks on Põllutöoministril õigus kokkuleppel Siseministriga panna maksma määrusi, avaldades need Riigi Teatajas.

§ 78. Käesoleva peatüki eeskirjad on maksvad kõigi metsade kohta, nende suurusele vaatamata.

VII peatükk.

Metsahoiu ja metsakaitse eeskirjade täitmise järelevalve.

1. Metsahoiu ja metsakaitse asutused.

§ 79. Metsahoiu ja metsakaitse eeskirjade täitmise üldine järelevalve kuulub riigi maade ja metsade valitsusele, kes seda teostab temale alluvate asutuste ja ametnikkude kaudu ning metsahoiukomitee ja politsei kaasabil.

§ 80. Põllutööministri määrusega asutatakse metsahoiukomitee järgmises koosseisus ¹⁾:

- 1) komitee esimees — Vabariigi Valitsuse määramisel;
- 2) riigi maade ja metsade valitsuse esindaja alalise liikmena — Põllutööministri määramisel;
- 3) Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna metsandusosakonna esindaja;
- 4) vallaomavalitsuste esindaja — maaomavalitsuste liidu määramisel;
- 5) linnade liidu esindaja;
- 6) põllutöökoja esindaja.

Komitee koosolekuile kutsutakse tarviduse korral asjatundjaid sõnaõigusega.

¹⁾ Vt. Metsahoiukomitee asutamise määrus (RT. 60 — 1934. a., art. 530).

§ 81. Komitee on otsusvõimeline, kui koos on vähemalt 3 liiget, nende seas esimees või ta asetäitja ja alaline liige.

§ 82. Komitee otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolekslangemisel otsustab esimehe hääl.

§ 83. Komitee koosolekuid peetakse tarvidust mööda ja need kutsub kokku alaline liige.

§ 84. Väljasõitude korral makstakse komitee liikmeile päeva- ja sõiduraha: riigiteenijaile nende normide alusel, teistele — riigiteenijate VIII palgaastmele vastava päeva- ja sõiduraha normi järgi.

§ 85. Kulude alal tegutseb komitee temale riigi eelarve korras riigi maade ja metsade valitsuse kaudu lubatud krediitide piires ja esitab viimasele kulude aruanded ühisel alusel ja ajal riigi maade ja metsade valitsusele alluvate teiste asutustega.

§ 86. Komitee kantselei asjaajamine, kirjavahetus, arvepidamine ja aruannete esitamine pannakse komitee alalisele liikmele ja sekretär-instruktorile. Komitee sekretär-instruktori määrab ametisse Põllutööminister.

§ 87. Komitee sekretär-instruktori kohale võib määrata isikuid, kes vastavad riigimetsaülemate suhtes seatud nõudeile.

§ 88. Komitee sekretär-instruktor kuulub riigi maade ja metsade valitsuse ametnikkude koosseisu ja allub teenistuslikult riigimaade ja metsade valitsusele.

Sekretär-instruktori peaülesandeks on:

- 1) omavalitsuste ja erametsade omanikkude soovil nende metsade ülevaatamine, metsandusliku nõu ja juhatuse andmine;
- 2) komitee otsuste põhjal: asjade komiteele ettekandmine ja otsustamiseks ettevalmistamine, kohapealsete ülevaatuste toimetamine ja teiste metsahoiu ja metsakaitse eeskirjadega seotud ülesannete täitmine;
- 3) komitee kantseleiasjade juhtimine, ajamine ja korraldamine.

§ 89. Metsahoiukomitee juures peetakse komitee tegevuse piirkonnas asuvate kaitsemetsade registrit ja metsahoiu eeskirjadele alluvate era- ja omavalitsuste metsade nimekirja ühes tarvilikkude andmetega ja plaanidega. Selleks on katastriamet kohustatud nende omavalitsuste omandusüksuste ja eraomandusüksuste kohta, kus on hoiualust metsa, saatma katastriplaanidest ärakirjad metsahoiukomitee korraldusse ühes pinna- ja hindamisandmetega kõlvikute järgi.

2. Metsahoiu ja metsakaitse asutuste ülesanded.

§ 90. Riigi maade ja metsade valitsuse ülesandeks metsahoiu ja metsakaitse alal on:

- 1) § 3, 7, 10, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 24, 28, 32, 40, 51, 53, 57, 58 ja 77 ettenähtud küsimuste otsustamiseks Põllutööministrile ettepanekute tegemine;
- 2) metsahoiukomitee ettepanekul § 8 kohaselt tükeldatud metsaosade vabastamine metsahoiu eeskirjade alt;
- 3) madalamate kui § 9 ettenähtud raieringide määramine erisihilistele metsamajapidamistele;

- 4) kaitse- ja tulundusmetsades hoiueeskirjade täitmise järelevalve organiseerimine;
- 5) § 24 p. 1 lit. c ja § 26 p. 1 ettenähtud üle normi metsakasutuste lubamine;
- 6) kõigi kaitse- ja riigimetsade korraldamine, majandamiskavade koostamine ja kinnitamine vastavalt metsahoiu ja metsakaitse eeskirjade nõudeile;
- 7) metsahoiukomitee otsuste peale tulnud kaebuste otsustamine;
- 8) sunduslikkude metsamistööde teostamine § 46 ettenähtud juhtudel ja korras;
- 9) metsamajanduse arendamine ja toetamine (§ 48);
- 10) metsamajanduse kapitali valitsemine kinnitatud eelarve alusel ja aruandmine kapitali tarvitamise kohta.

§ 91. Metsahoiukomiteele kuulub metsamajanduse arendamine ja toetamine ning metsahoiu ja metsakaitse eeskirjade täitmise järelevalve era ja omavalitsuste metsamaal.

Eriti on metsahoiukomitee ülesandeks era- ja omavalitsuste metsades ja maal:

- 1) omal algatusel või asutuste või asjasthuvitatud isikute ettepanekul § 5 esimese lõike punktides 1—6 ettenähtud asjaoludel kaitse-metsade määramise või olemasolevate kaitsemetsade tulundus-metsadeks määramise küsimuste arutamine ja oma seisukoha esitamine riigi maade ja metsade valitsusele;
- 2) kaitse- ja tulundusmetsades hoiu- ja kaitse-eeskirjade järelevalve teostamine riigimetsateenijate, politsei ja omavalitsus-asutuste ametnikkude ja teenijate kaudu, määraes, millised metsad on antud iga loendatud asutuse, omavalitsuse või riigiteenija järelevalvele, andes järelevalve teostajaile vastavad volitused;
- 3) tulundusmetsade majandamise kavade läbivaatamine, kinnitamine, tühistamine või muutmine;
- 4) metsoomanikule sundusliku metsamiskohustuse panemine § 45 tähendatud juhtudel ja riigi maade ja metsade valitsusele metsamis-ettepaneku tegemine § 46 alusel;
- 5) riigi maade ja metsade valitsusele ettepanekute tegemine erametsa-omanikkudele metsamajanduse kapitalist laenude ja toetuste andmiseks;
- 6) metsoomanikkude vastutusele võtmine metsahoiu ja metsakaitse eeskirjadest üleastumise korral;
- 7) volitada isikuid ja asutusi: a) metsalaastamise või keelatud kohtadel karjatamise ajutiseks sulgemiseks, b) metsahoiu ja metsakaitse eeskirjade rikkumises süüdlaste isikute vastutusele võtmiseks c) metsade ja maade ülevaatamiseks;
- 8) metsalaastamise ja keelatud kohtadel karjatamise sulgemine tähtajani, mille määramine oleneb seadusvastase kasutuse ulatusest ja metsauuenduse nõudeist;
- 9) riigi maade ja metsade valitsusele tegevusaruande esitamine;
- 10) kaitsemetsade registri ja metsahoiu eeskirjadele alluvate metsade nimekirja pidamine (§ 89);

- 11) kulude eelarve ja aruande koostamine ja esitamine riigi maade ja metsade valitsusele;
- 12) riigi maade ja metsade valitsusele ettepaneku tegemine ja seisukoha avaldamine § 7, 8, 16, 18, 22 ja 40 p. 1 tähendatud küsimuste lahendamiseks;
- 13) § 24 p. 2, § 25, § 26 p. 2, § 38, 40 p. 2, §43 ja 47 ettenähtud lubade andmine ja metsaomaniku vastutusele võtmine, kui viimane ei täida loasaamisel antud kohustusi;
- 14) tarvilikkude metsakaitse tööde teostamine, kui metsaomanik ei täida metsakaitse nõudeid (§ 60).

3. Asjaajamise kord metsahoiu ja metsakaitse asutustes.

§ 92. Oma ülesannetega seotud küsimuste lahendamiseks ja otsustamiseks kogub metsahoiu ja metsakaitse asutus tarvilikke andmeid ja toimetab tarviduse korral oma volinikkude või esindajate kaudu kohapealseid ülevaatusi.

§ 93. Kohapealse ülevaatuse ajast, kui ei ole tegemist laastamise või keelatud karjatamise sulgemise küsimusega, teatatakse metsaomanikule või isikule, kellele metsaomanik andnud õiguse metsa käsutada, vähemalt 7 päeva ette. Nende isikute mitteilumine ei takista ülevaatuse toimetamist.

Laastamise ja keelatud karjatamise sulgemise küsimuses ülevaatuse toimetamise ajast teatatakse esimeses lõikes tähendatud isikuile ette ainult siis, kui etteteatamine ei viivita ülevaatusi.

§ 94. Iga ülevaatuse kohta koostatakse vähemalt ühe tunnistaja või asjatundja juuresolekul protokoll, millesse kantakse ülevaatusel selgunud asjaolud ja kogutud andmed. Protokolli ära kiri antakse allkirja vastu metsaomanikule või metsakäsutajale, kuna algeksemplar esitatakse asutusele, kelle korraldusel ülevaatus toimetati.

§ 95. Kui metsa ülevaatus toimija leiab, et seadusvastane metsa või metsamaa kasutamine tuleb viivitamata sulgeda, kannab ta vastava korralduse protokolli, mis kohustab nii metsaomanikule kui metsakäsutajale, arvates protokolli ära kirja kätteandmise ajast.

Kui protokolli ära kirja ei saa kätte anda metsaomanikule või metsa käsutajale, antakse protokoll kätte Tsiviilkohtupidamise seaduse § 282—288 ettenähtud korras politsei kaudu ja seadusvastase metsa või metsamaa kasutamise paneb seisma ülevaatus toimija.

§ 96. Paragrahvide 94 ja 95 korras koostatud protokolli peale võib metsaomanik anda vastulause metsahoiukomiteele ühe kuu jooksul, arvates protokolli ära kirja kättesaamise ajast.

Esimese löike põhjal antud vastulausele vaatamata jääb § 95 korras seismapandud metsalaastamine seisma kuni asja lõpliku otsustamiseni.

§ 97. Paragrahvis 96 tähendatud tähtaja möödumisel, kui ei teki vajadust täiendava ülevaatuse või täiendavate andmete järele, asub metsahoiukomitee asja arutamisele.

Asja arutamise ajast teatatakse metsaomanikule või viimase volinikule ning neil on õigus anda komitee istungil seletusi ja esitada täienda-

vaid andmeid. Metsaomaniku või tema voliniku mitteilumumine ei takista asja otsustamist.

Metsahoiukomitee võib asja arutamisele ja otsustamisele asuda ka kohapealse ülevaatuseta, kui viimase järele tarvidust ei ole, teatades asja arutamise ajast metsaomanikule vähemalt 2 nädalat ette.

§ 98. Kõik metsahoiukomitee otsused motiveeritakse ja protokollitakse. Otsused, mis metsaomaniku suhtes sundusliku iseloomuga, kuulutatakse viimasele või ta volinikule Tsiviilkohtupidamise seaduse § 282—288 ettenähtud korras politsei kaudu.

§ 99. Asjade kohta, mis kuuluvad käesoleva seaduse järgi riigi maade ja metsade valitsuse või Põllutöoministri otsustamisele metsahoiukomitee ettepanekul või seisukohaga, esitab komitee asjatoimetused riigi maade ja metsade valitsusele ühes oma motiveeritud seisukohaga ja otsusega.

§ 100. Põllutöoministri otsused metsade ja maade kaitsemetsaks määramise või kaitsemetsa tulundusmetsaks määramise asjus teatatakse kinnistusjaoskonnale kinnistusregistrisse kandmiseks.

4. Edasikaebamine metsahoiu ja metsakaitse asutuste otsuste peale

§ 101. Metsahoiukomitee otsuste peale võib edasi kaevata riigi maade ja metsade valitsusele ühe kuu jooksul, arvates otsuse kuulutamise ajast.

Edasikaebus antakse metsahoiukomitee kaudu, kes on kohustatud selle ühes asjatoimetusega ja oma seletusega edasi saatma 2 nädala jooksul, arvates kaebuse saamise päevast.

§ 102. Edasikaebuste korral on riigi maade ja metsade valitsusel õigus metsahoiukomitee otsuseid kinnitada, tühistada, ümberotsustada või komiteele uueks otsustamiseks tagasi saata.

Riigi maade ja metsade valitsuse otsused on lõplikud ja nende peale võib edasi kaevata Riigikohtule administratiivkohtukorras.

§ 103. Kui metsahoiukomitee otsusega ei ühine komitee alaline liige, on temal kui riigi maade ja metsade valitsuse esindajal õigus esineda protestiga § 101 korras.

B. RIIGIMETSAD.

I peatükk.

Riigimetsade valitsemine.

§ 104. Riigimetsi ja nendega seoses olevaid riigimaid ning veekogusid valitseb ja majandab Põllutöoministeerium riigi maade ja metsade valitsuse kaudu.

§ 105. Riigimetsi ja nendega seoses olevaid riigimaid ning veekogusid võib eriotstarbeks üle anda teiste ministeeriumide ja riigiasutuste majandamisele ja valitsemisele Vabariigi Valitsuse igakordsel loal.

§ 106. Riigi eriotstarbeliste metsade valitsemine ja majandamine toimub nende ministeeriumide ja riigiasutuste poolt või järelvalvel, kelle korraldusse nad üle antud.

Asutustes, kus puudub metsaülem, pannakse tema ülesannete täitmine metsavalitsejale.

§ 107. Riigi eriotstarbeliste metsade hulka kuuluvad:

- 1) Tartu ülikooli metsad;
- 2) riigi mõisade, koolide ja katsejaamade metsad;
- 3) Kaitseministeeriumi laskeplatsideks, õppeväljadeks, polügoonideks ja teisteks riigikaitse tarvidusteks eraldatud metsad;
- 4) muud eriotstarbeks määratud riigimetsad.

§ 108. Riigi eriotstarbelised metsad, kui need on määratud metsamajapidamiseks, alluvad üldises korras metsahoiu ja metsakaitse eeskirjadele ja viimaste täitmise järelevalve teostamine kuulub riigi maade ja metsade valitsusele.

§ 109. Riigimetsad jagunevad vastavalt majapidamise, valitsemise, valve ja kaitse nõudeile metstkondadeks, metstkonnad jaoskondadeks ja jaoskonnad vahtkondadeks.

Metstkondade piirid kinnitab Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul, jaoskondade ja vahtkondade arvu ja piirid — riigi maade ja metsade valitsuse direktor.

§ 110. Metstkonna valitsemist ja majandamist teostab metsaülem, kellele tarviduse korral määratakse abiks abimetsaülem.

Kantselleisse määratakse abiliseks asjaajaja, igasse jaoskonda metsnik ja vahtkonda metsavaht.

§ 111. Metstkondade revideerimiseks ja metsanduslikuks nõuandmiseks määratakse ametisse riigi maade ja metsade valitsuse juurde metsainspektorid ja kohtadel vilunumaist metsaülemaist revident-metsaülemad, kes alluvas ringkonnas metsaülema ameti kõrval teostavad ka metstkondade revideerimisi ja metsanduslikku nõuannet.

§ 112. Riigimetsa üles- ja ümbertöötamist riigi arvel teostab riigi metsatööstus, kes töötab seadusandlikus korras maksmapandud põhimääruste alusel.

113. Riigi maade ja metsade valitsuse juurde asutatakse metsandusnõukogu järgmises koosseisus: esimees — riigi maade ja metsade valitsuse direktor või ta asetäitja, liikmed — üks Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna metsandusosakonna määraline õppejõud ülikooli valitsuse määramisel ja üks metsainspektor Põllutööministri määramisel. Metsandusnõukogu koosolekuist võtab osa Riigikontrolli esindaja Riigikontrolli määramisel.

Peale selle võtavad riigi maade ja metsade valitsuse direktori igakordsel kutsel nõukogu koosolekust hääleõigusega osa riigi maade ja metsade valitsuse vastava büroo juhataja, üks revident metsaülem, metsakorralduse asjades — kohalik metsaülem ja metsataksaator, metsakatseasjades — Tartu ülikooli metsandusliku katsejaama juhataja ja katsemetstkondade metsaülemad. Riigi maade ja metsade valitsuse direktor võib nõukogu koosolekule kutsuda asjatundjaid-eriteadlasi nõuandva häälega.

Nõukogu sekretäri määrab riigi maade ja metsade valitsuse direktor temale alluvaist ametnikkudest.

§ 114. Metsandusnõukogu on otsusvõimeline, kui on koos esimees või ta asetäitja, vastava büroo juhataja, metsainspektor ja veel kaks hääleõiguslikku osavõtjat.

Nõukogu otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte pooleks lan gemisel otsustab esimehe hääel.

§ 115. Nõukogu koosolekuid peetakse tarvidust mööda; koosolekud kutsub kokku riigi maade ja metsade valitsuse direktor.

§ 116. Nõukogu ülesandeks on:

- 1) metsakorralduse töökava läbivaatamine ja põhijoonte kindlaks määramine;
- 2) metsamajandamise kavade läbivaatamine ja kinnitamine;
- 3) metsakatseasjanduse põhijoonte kindlaksmääramine;
- 4) metsamajandusele suurema tähtsusega küsimuste, seaduseelnõude, taksi- ja puumassitabelite, määruste ja juhtnõõride kavade aru tamine ja nende kohta seisukoha võtmine;
- 5) metsamajanduse kapitali eelarve ja aruande läbivaatamine;
- 6) teiste küsimuste arutamine, mis riigi maade ja metsade valitsuse direktor määrab nõukogule kaalumiseks.

§ 117. Nõukogu koosolekute kohta peetakse protokoll, millele kirju tavad alla esimees ja kooslnud nõukogu liikmed.

Protokollitud otsused, millega riigi maade ja metsade valitsuse direk tor ei ühine, kuuluvad Põllutöoministri kinnitamisele.

Põllutöoministril on õigus nõukogu otsuseid muuta, tühistada või asja uueks läbivaatamiseks nõukogule tagasi anda.

§ 118. Riigi maade ja metsade valitsuse keskasutuse allüksused ja nende ülesanded, valitsuse koosseis, nii keskasutuses kui esindustes koh tadel, teenijate palgad, kohused ja ülesanded määratakse kindlaks ja pan nakse maksma ühises korras teiste riigiasutustega niivõrd, kui see pole teisiti määratud käesolevas seaduses.

II peatükk.

Riigimetsateenijad.

§ 119. Riigimetsateenijad jagunevad ametnikkudeks ja vabateeni jaiks riigi maade ja metsade valitsuse koosseisu kohaselt ja neil on vasta valt kuuluvusele riigiametniku või vabateenija õigused, kohustused ja vas tutus käesolevas seaduses ettenähtud eranditega.

§ 120. Riigimetsateenijad määrab ja kinnitab ametisse:

- 1) riigi maade ja metsade valitsuse direktori — Riigivanem Põllutöö ministri ettepanekul, pärast selle kaalumist Vabariigi Valitsuses;
- 2) metsaülemad ja neist kõrgema palgaga teenijad — Põllutöominis ter riigi maade ja metsade valitsuse direktori ettepanekul;
- 3) metsaülemaist vähema palgaga teenijad — riigi maade ja metsade valitsuse direktor.

§ 121. Metsaülema kohale ning teistele võrdsetele ja kõrgematele kohtadele metssaadministratsiooni ja metsatehnilistel aladel määratakse eeskätt kodanikke, kes on lõpetanud Tartu ülikooli põllumajandusteadus konna metsandusosakonna või Põllutöoministri poolt viimasega võrdseks

tunnustatud välismaa kõrgema metsandusõppeasutuse ja kes metsanduse alal omandanud nõutavad kogemused.

Esimese löike tingimustele vastavate isikute puudumisel määratakse tähendatud ametikohtadele kodanikke, kes omavad kõrgema või keskkoolihariduse ja kes riigimetsateenistuses olnud vähemalt 3 aastat ja uue teenistuskoha jaoks omandanud nõutavad metsanduslikud teadmised ja kogemused.

§ 122. Abimetsaülevaataja ja metsatehniku kohale määratakse eeskätt kodanikke, kes lõpetanud Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna metsandusosakonna või Põllutöoministri poolt viimasega võrdseks tunnustatud välismaa kõrgema metsandusõppeasutuse.

Vastava haridusega isikute puudumisel määratakse tähendatud kohtadele kodanikke, kes lõpetanud vähemalt 3 kursust Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna metsandusosakonnas ja seal õiendanud kõik praktilised tööd või metsakooli metsniku kutsega või mõne teise Põllutöoministri poolt sellega võrdseks tunnustatud õppeasutuse või kursuse ja kes vähemalt 2 aastat olnud riigimetsateenistuses ja omandanud metsanduse alal nõutavad teadmised ja kogemused. Metsatehnikuks määramisel ei ole 2-aastase metsateenistuse nõudmine sunduslik.

§ 123. Metsnikuks määratakse kodanikke, kes lõpetanud Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna metsandusosakonna, metsakooli metsniku kutsega või mõne teise Põllutöoministri poolt võrdseks tunnustatud õppeasutuse või kursuse.

Vastava metsandusliku haridusega isikute puudumisel võib metsnikuks määrata ka isikuid, kes omavad vähemalt kuueklassilise algkooli hariduse ja metsanduse alal nõutavad kogemused ning teadmised.

§ 124. Metsavahtideks määratakse kodanikke, kes lõpetanud metsakooli metsnikkude või metsavahtide klassi või kes omavad kuueklassilise algkooli hariduse ja vähemalt ühe aasta olnud metsateenistuses või olnud metsavahi õpilaseks metskonnas ja metsavahi kutse omandanud riigi maade ja metsade valitsuse poolt määratud komisjonis. Metsavahikoha saamisel on eesõigus metsakooli lõpetajail.

Vastava haridusega ja metsandusliku ettevalmistusega isikute puudumisel võib metsavahiks määrata ka teisi kodanikke, kes omavad metsavahi ametiks tarvilikke teadmisi ja kogemusi.

§ 125. Enne käesoleva seaduse maksmahakkamist ametis olevad metsateenijad jäetakse endistele ametikohtadele.

§ 126. Riigimetsateenistusse võtmisel või teenistuskohale kinnitamisel, samuti ka kõrgemale teenistuskohale kandideerimisel võib ametisse määrav ülemus nõuda riigimetsateenijalt ametioskuse eksami õiendamist vastava komisjoni ees.

§ 127. Riigimetsateenijad vastutavad teenistuslaste süütegude ja üleastumiste eest ühisel alusel teiste riigiteenijatega.

Asjaajajaid, kantseleiametnikke, metsnikke ja metsavahte, kelle teenistus riigile kahjulik, kes korduvalt rikkunud teenistuskorda, nõudeid ja distsipliini või ametialases tegevuses korduvalt üles näidanud oskamatust ja saamatust, on teenistusse määraval ülemusel õigus teenistusest vabastada. Süüdlasele võimaldatakse tutvuda juurdlusmaterjaliga ja anda mää-

ratud tähtaja jooksul kirjalik seletus. Teenistusest vabastamise otsus motiveeritakse.

§ 128. Metsaülem, abimetsaülem, metsnik, asjaajaja ja metsavaht asuvad oma teenistuse piirkonnas, kus neile võimaldatakse riigi poolt tasuta korter ühes tarvilikkude kõrvalruumidega ja hoonetega, millised peetakse korras riigi arvel.

Kui ei ole võimalik esimeses lõikes tähendatud riigimetsateenijaile anda tasuta korterit, siis makstakse neile korteriraha tegeliku üüri suurus, kuid mitte üle 20% saadavast palgast.

Esimeses lõikes nimetatud metsateenijaile võimaldatakse loomade tasuta karjatamine riigimetsas. Võõraste loomade söödalevõtmine on keelatud.

§ 129. Metsaülemale, abimetsaülemale, asjaajajale, metsnikule ja metsavahile antakse riigimetsast korteri kütteks ja majapidamise tarbeks tasuta küttepuid Põllutöoministri poolt kinnitatud normide piires. Puude ülestöötamine ja väljavedu teostub riigimetsateenija omal kulul; nende edasiandmine või müümine on keelatud.

§ 130. Metsaülemal, abimetsaülemal, metsnikul ja metsavahil on õigus saada maad kasutamiseks Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud normide piires ja võimalikult riigimetsateenija asukohas või selle läheduses — metsnikul ja metsavahil palgamaana tasuta, teistel riigimaade normaali-rendi eest.

Neid maid võib edasi rentida ainult riigi maade ja metsade valitsuse direktori nõusolekul. Kasutajad on kohustatud hoidma maad korras ja hoolitsema selle eest, et nende väärtus ei alaneks.

§ 131. Maa ühes hoonetega ja teiste päraldistega on riigi omandus ja antakse riigimetsateenijaile kasutada ainult metsateenistuses olemisel. Teenistuskohalt vabastamise või lahkumise korral on vabastatu, lahkuja või ta pärijad kohustatud ühe kuu jooksul vabastama nende käes kasutada olevad teenistuskoha hooned ja maa, vastasel korral on ametisse määraval õigus neid administratiivkorras välja tõsta ühes varaga, perega ja temast sõltuvate isikutega.

§ 132. Riigimetsateenija ametist vabastamise või lahkumise korral lahendatakse tema kasutuses oleva maa saaduste kuuluvuse küsimus järgmiselt:

- 1) kokkuleppel vabastatava või lahkuja või ta pärijate ja järeltulija vahel;
- 2) kui kokkulepet ei ole saavutatud — ametisse määrava ülemuse poolt järgmistel alustel:
 - a) maa ülevõtmisel enne suviviljade mahakülvi tasub uus metsateenija oma eelkäijale esimese aasta põlluheina ja talivilja külvide eest külvatud seemne kahekordse kohaliku turuväärtuse, kui eelkäija teenistusse astumisel ei ole külve tasuta saanud või kui külvid ei ole ikaldanud;
 - b) koha ülevõtmisel pärast suviviljade mahakülvi, kuid enne nende kõrrelt koristamist, jagatakse põllusaadused endise ja uue kohakasutaja vahel pooleks või viimane tasub esimesele

poole põllusaagi väärtusest; põhk ja aasahein jäävad tervelt uuele kohakasutajale, kes viimaste eest tasub kokkupanemise kulud, kui hein on kokku pandud enne koha ülevõtmist;

- c) koha ülevõtmisel pärast suviviljade koristamist kuuluvad kõik põllusaadused endisele kohakasutajale, välja arvatud tarvitatamata põllupõhk ja aasahein; viimased lähevad uuele kohakasutajale, kes on kohustatud tasuma nende kokkupanemise kulud.

Talivilja kasutaja on kohustatud ka tegema võrdsel määral talivilja külvid ja sügisel üles kündma järgmise majandusaasta külvideks tarvilikud maad. Põhu, aasaheinte ja sõnniku kohalt äravedu on igal juhul keelatud.

Maarendi, kinnisvaramaksu ja teised maapidamisega seotud avalikud kohustused, kus need ette nähtud, kannab koha üleandmise aegse majandusaasta eest p. 2 lit. a ja b all tähendatud juhtudel uus kohakasutaja, teistel juhtudel aga endine pidaja.

§ 133. Revident-metsaülemale, metsaülemale, abimetsaülemale ja metsnikule ametisõitude kulude katteks oma teenistuspiirkonnas maksatakse sõiduraha Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatavate normide piires. Ametisõidud väljaspool teenistuspiirkonda tasutakse üldisel alusel teiste riigiteenijatega.

Teenistuspiirkonnad kinnitab riigi maade ja metsade valitsuse direktor.

§ 134. Riigimetsateenijad varustatakse vormiriietega ja laskeriisradega tasuta, kui selleks riigi eelarve korras lubatakse krediiti.

Vormiriiete kirjelduse, loenduse ja kandmise aja kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul.

Riigi poolt tasuta väljaantud vormiriiete kandmine on kohuslik välis-teenistuskohuste täitmisel.

§ 135. Metsateenijate relva kandmise ja tarvitamise korra määrab Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul. Määrus avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 136. Eeskujuliku ja laitmatu teenistuse eest võib riigi maade ja metsade valitsuse direktor metsnikkudele ja metsavahtidele anda kiituskirju ja avaldada tänu riigi maade ja metsade valitsuse käsu kirjas.

Pikemaajalise laitmatu ja hoolsa teenistuse või eriliste teenete eest metsa alal on Põllutöoministril õigus riigi maade ja metsade valitsuse direktori ettepanekul määrata riigimetsateenijale ühekordset autasu metsamajanduse kapitali summadest.

III peatükk.

Alalised metsatöölised.

§ 137. Metskondades, kus vilunud päevatöölise saamine raskendatud, asutatakse alaliste metsatöölise kohad tarviliku maaga ja hoonetega.

§ 138. Alalise metsatöölise teenistusvahetuskord riigiga ja töötasu määratakse teenistuslepingus, mille normaalkava kinnitab Põllutöominister. Teenistusleping sõlmitakse vähemalt üheks aastaks.

§ 139. Teenistusvahekorra lõpetamisel, kas teenistuslepingu mitte-uuendamisel või selle ülesütlemisel lepingus tähendatud korras ja alustel, on metsatööline kohustatud määratud tähtajaks vabastama tema kasutada olevad hooned ja maa. Vastasel korral on riigi maade ja metsade valitsusel õigus teda administratiivkorras välja tõsta ühes varaga, perega ja temast sõltuvate isikutega.

§ 140. Alalisele metsatöölisele antakse riigimetsast tasuta küttematerjali Põllutöoministri poolt kinnitatud normide piires. Küttematerjali ülestöötamine ja väljavedu teostub metsatöölise enese kulul. Tasuta antud küttematerjali müümine või edasiandmine on keelatud.

§ 141. Alalisele metsatöölisele võimaldatakse riigimetsas loomade karjatamist tasuta; võoraste loomade söödalevõtmine on keelatud.

IV peatükk.

Riigimetsade korraldamine.

§ 142. Kõik riigimetsad piiratakse ja nende pindala arvestatakse maksvate seaduste kohaselt.

Riigi maade ja metsade valitsuses ja igas metskonnas peetakse alluvate riigimetsade arvestusraamatut ühes metsaplaanidega. Arvestusraamatu vormi kinnitab riigi maade ja metsade valitsuse direktor.

§ 143. Kõik riigimetsad korraldatakse ja nende kohta koostatakse majandamiskavad käesoleva seaduse ja riigi maade ja metsade valitsuse poolt väljatöötatud ning Põllutöoministri poolt kinnitatud juhendi kohaselt.

Metsamajandamise kava koostatakse kindlaks ajaks, mille möödumisel võetakse ette metsakorralduse revisjon.

§ 144. Metsakorraldamise eesmärgiks on metsamajandamise kavade koostamine alalise ja võimalikult suurema tulu saamiseks, ilma et metsi sellega kurnataks, vaid et metsa kasvutingimusi ja koosseisu järk-järgult parandataks, toodangu suurust ja kvaliteeti tõstetaks ja metsapinda võimalikult otstarbekohaselt ära kasutataks nõutavamate ja majanduslikult kasulikimate puuliikide kasvatamiseks.

§ 145. Majandamiskavaga määratakse eelseisvaks revisjoniperioodiks metsakasutuse ulatus ja järjekord, kasutuse viis ja kohad, metsauuenduse, maapinna kuivatuse, metsa hooldamise, ravitsemise ja teised metsamajanduslikud tööd ja kõrval- ning vahekasutused.

§ 146. Riigimetsade korraldamise ja metsamajandamise kavade koostamist teostab riigi maade ja metsade valitsuse metsakorralduse büroo.

§ 147. Metsades, mille kohta majandamiskavad puuduvad või kus majandamiskavade maksvuse tähtaeg möödunud, teostatakse ajutiselt, kuni metsakorralduse läbiviimiseni, metsakasutamist ajutiste metsakasutamise kavade järgi, millised koostab kohalik metsaülem ja kinnitab metsandusnõukogu.

V peatükk.

Metsamajanduse arendamine.

§ 148. Metsamajandamisel pannakse erilist rõhku tingimuste loomisele, mis võimaldaksid ja kindlustaksid metsa kiire ja otstarbekohase uuendamise.

§ 149. Metsaraiestikud, lagendikud ja harvikud metsatakse võimalikult lühema aja jooksul loomulikult või kunstlikult puuliikidega, mis kõige otstarbekohasemad antud kasvutingimustes ning turunõuetes.

§ 150. Istutamise- ja külvitööde teostamiseks ja omavalitsuste ning erametsamajapidamiste varustamiseks istikutega ja puuseemnetega (§ 49) asutatakse riigimetsades seemnekuivatisi, taimeaedu ja puukoole ning muretsetakse tarvilikul määral puuseemneid.

§ 151. Riigi maa-alad, mis oma pinnase koosseisu ja asukoha poolest kõlblikud ainult metsa kasvatamiseks, kuuluvad metsamisele, kui neid ei kasutata üldtähtsusega riiklikkudeks vajadusteks.

§ 152. Riigimetsad, vastavalt majandamise intensiivsusele, jaotatakse kvartaalidesse. Metsamaterjalide väljaveoks luuakse metsateede võrk ja seatakse korda parvetuskanalid ja jõed.

§ 153. Toodangu suuruse, metsa kvaliteedi ja tulu tõstmiseks, väärtuslike puistestikkude ja sortimentide väljaarendamiseks korraldatakse riigi metsades metsa hooldamisraied.

Hooldamisraietel saadud peenemaid metsamaterjale, millele ei leidu ostjaid ja mille müük väljaveetult ennast ei tasu, võib anda osaliselt või täielikult töötasuks.

§ 154. Metsamajandamise ratsionaalsemate võtete, otstarbekohasemate töömeetodite ja uuemate majandamisviiside proovimiseks ning leidmiseks ja uurimuste korraldamiseks seatakse sisse metsanduslik katseasjandus, mille teostamine pannakse katsemetskondadele.

Katsemetskondade arvu ja asukohad määrab Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul.

§ 155. Tartu ülikooli juurde asutatakse metsanduslik katsejaam. Katsejaama juhataja kinnitab ametisse Põllutööminister ülikooli valitsuse ettepanekul. Katsejaama juhataja palga, ülikooli dotsendi palga suurus, ja ametisõidukulud, kui sõidud tehtud Põllutööministeeriumi ülesandel, tasub Põllutööministeerium; kõik muud kulud tasub ülikool.

Metsandusliku katsejaama juhataja ülesannete hulka kuulub peale katsejaama juhatamise riigi katsemetskondades teaduslik katseasjanduse juhtimine ja organiseerimine, katsemetskondade töötulemuste kokkuvõtmine ja läbitöötamine ning riigi maade ja metsade valitsuse direktori ülesandel ka teiste metsanduslikkude küsimuste teaduslik uurimine ja selgitamine riigi- või erametsades.

§ 156. Metsakatseasjanduse põhijooned, tööde ulatuse, tegevuskava ja aruanded vaatab läbi ja kinnitab metsandusnõukogu (§ 113).

Metsanduslikkude katsete ja uurimuste tulemused võtab kokku, töötab ümber ja esitab riigi maade ja metsade valitsusele ülikooli katsejaama juhataja.

§ 157. Metsakasvu tingimuste parandamiseks teostatakse riigimetsades maakuivatustöid riigi eelarve korras selleks määratud krediidiga.

§ 158. Metsamajanduslikkude ja maakuivatus-, ehitus- ning remonttööde kohta koostatakse metskonnas järgneva majandusaasta kohta metsamajapidamise eelarve ja möödunud majanduseaasta kohta tegevusaruanne.

Metsamajapidamise eelarve ja tegevusaruanne esitatakse riigi maade ja metsade valitsusele, kes tarvilikuks tunnustatud tööde teostamiseks määrab krediidi, kui selleks riigi eelarve korras krediiti lubatud.

§ 159. Metsakorralduse, metsauuenduse, metsahooldamise, maakui-vatuse, ehitus- ja remont- ning teised metsamajanduslikud tööd, milliste vähempakkumisel väljaandmine raskendatud, võimatu või riigile kahjulik, teostatakse majanduslikul teel vastavate ametnikkude juhtimisel ja vastutusel.

Käesolevas peatükis ettenähtud tööde teostamiseks määratakse riigi eelarve korras iga aasta krediiti vähemalt 10% riigi metsade aastatuludest.

VI peatükk.

Metsa kasutamisele määramine ja väljaandmiseks ettevalmistamine.

§ 160. Riigi metsade kasutusnormi suurus iga metskonna ja metsandiku kohta määratakse kindlaks metsamajandamise kavas, kava puudumisel või kava maksvuse aja möödumisel aga ajutises metsakasutamise kavas, mis koostatakse ja kinnitatakse § 147 ettenähtud korras.

Kui pärast metsamajandamise või ajutise kasutamise kava kinnitamist metsa koosseisus, pindalas või puumassi tagavaras tuleb ette muudatusi, mis mõjutavad kasutusnormi suurst, võetakse viimane revideerimisele. Uue kasutusnormi suuruse kinnitab ajutiselt riigi maade ja metsade valitsuse direktor, kuni selle kindlaksmääramiseni käesoleva paragrahvi esimese lõike kohaselt.

Üle normi kasutused ja etteraiumised on lubatud ainult käesoleva seaduse § 24 ja 26 ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 161. Metsade kasutamine toimub eelarve alusel. Raiumisele kuulub aasta peakasutamise raienorm ja selle eelmise 5 aasta jäägid näidatakse metsamajapidamise eelarves.

§ 162. Kasutusele määratud raielangid või puud eraldatakse ja hinnatakse aegsasti enne metsa müüki.

§ 163. Kasutusele tuleva metsa alghind määratakse taksitabeli hindade alusel. Metsa taksitabelid koostab riigi maade ja metsade valitsus ja kinnitab Põllutööminister, võimaldades metsa vahakasutussaaduste (§ 189 p. 3 lit. d ja e) taksihinna reguleerimist vastavalt kohapealsetele oludele.

Taksihinnad ei või olla üle 25% madalamad keskmisest turuhinnast metsandikus.

§ 164. Aasta kasutusnorm jaotatakse tarvitajaskonna järgi eriosadesse, kusjuures arvestatakse esijoones kohapealse tarvitajaskonna ja riigi- ning omavalitsusasutuste metsatarvitust ja nõudeid, kui viimased oma tarviduse teatanud väljakuulutatud tähtjaks.

§ 165. Metsa hindamiseks tarvilikud puumassitabelid koostab riigi maade ja metsade valitsus ja kinnitab sama valitsuse direktor.

VII peatükk.

Metsa ja metsamaterjali müügi ja väljaandmise tingimused.

§ 166. Metsa väljaandmine toimub pirna suuruse, nummerdatud puude või ostja poolt ülestöötatud materjalide arvu järgi.

Uhelt osatükilt ühtaegu võib metsa välja anda ainult ühe viisi järgi.

§ 167. Metsa ülestöötamine ja väljavedu on lubatud ainult kirjaliku raie- ja väljaveoloaga, pärast raiekohtade või materjalide kättenäitamist.

Raie- ja väljaveolubasid annavad metsaülem, abimetsaülem, metsnik ja riigi maade ja metsade valitsuse loal — asjaajaja ja metsavaht.

Metsaraie- ja väljaveolubade blankettide vormid kinnitab ja blanketid saadab metskondadesse trükitult riigi maade ja metsade valitsus.

§ 168. Metsa väljaandmisel pinna suuruse järgi, teiste väljaandmisviiside juures aga siis, kui raie- või väljaveoloal ei ole võimalik tähendada kõiki kohustusi, mida ostja täitma peab, sõlmitakse metsa ostu-müügileping.

Metsamüügi tingimused, vastavalt metsa väljaandmise viisidele (§ 166), vaatab läbi metsandusnõukogu ja kinnitab Põllutööminister riigimaade ja metsade valitsuse ettepanekul.

§ 169. Metsamüügi tingimustes määratakse:

1) müügi kindlustuseks nõutav tagatis ja selle maksmise aeg;

2) tähtajad:

a) ülestöötamise, väljaveo, käändude koorimise, raiestikkude puhastamise ja jäänuste koristamise lõpetamiseks;

b) metsa üleandmiseks, ostuhinna tasumiseks, valmistatud materjalide vastuvõtmiseks, kui see ette nähtud; raiekohtade üleandmiseks ja vastuvõtmiseks; tagatise vabaks andmiseks ja lõpparve tegemiseks;

3) metsamaterjalide mõõtmise ja hindamise alused, kui müük teostub valmismaterjali arvu järgi;

4) ostja kohustused ja vastutus metsa ja valmismaterjalide eest ja müügi tingimuste rikkumise korral;

5) põhjused, mis õigustavad müüki tühistama;

6) kahjutasu nõudmise kord ja muud võimalikud eritingimused.

§ 170. Müügitingimuste täitmine kindlustatakse tagatisega kümne kuni kahekümne protsendi suuruses ostuhinnast. Tagatiselt protsente ei maksta.

Tagatise nõudmine ei ole kohuslik väiksemate metsamüükide juures, kus müük teostub ilma kirjaliku ostu-müügilepinguta ja riigi huvid kindlustatakse ostuhinna tasumisega või ostja poolt ülestöötatud materjalidega. Metsamaterjale on müüjal õigus kinni pidada ja võõrandada müügitingimuste täitmata jätmise tagajärjel tekkinud nõudmise katteks.

Riigi- ja omavalitsusasutustelt tagatist ei nõuta.

§ 171. Metsamüügi tingimused, mis § 168 teise lõike kohaselt kinnitatakse, on metsaostjate suhtes maksivad ka ilma lepinguta, kui tingimused on raieloal tähendatud või ostjale allkirja vastu teatatud.

§ 172. Raiepileti väljavõtmisega lähevad ostetud mets, nummerdatud puud ja ostja poolt ülestöötatud valmismaterjalid ostja hoiu ja vastutuse alla kuni raiekohtade üleandmiseni müüjale ja vastuvõtmiseni.

§ 173. Metsa müümisel:

- 1) pinnasuuruse järgi, kui müüdava metsa puude arv ja mass ei ole ära tähendatud, vastutab müüja ainult maapinna suuruse eest; kui müüdud metsa pinnasuuruse viga osutub suuremaks kui 2%, muudetakse vastavalt müügihinda, kui vea olemasolu kindlaks tehakse enne metsa ülestöötamise algust;
- 2) nummerdatud puude viisi — vastutab müüja ainult puude arvu eest, kuid enne materjalide väljavedu ja täie ostuhinna tasumist võib ostja palvel puude hindamise andmeid ja vastavalt neile müügihinda muuta, kui üle 10% müüdud tarbepuudest osutub mädaks; tarvilikuks tunnustatud muudatused akteeritakse kohapealsel ülevaatusel;
- 3) ostja poolt ülestöötatud materjalide arvu järgi, kui on valmistatud üle 20% rohkem raiepiletiga üles töötada lubatud sortimenti massi järgi, on müüjal õigus üle määra raiutud materjalide eest nõuda peale müügihinna veel kahekordselt taksihinda.

§ 174. Operatsiooni tähtajad metsamüümisel määratakse vastavalt müügiobjekti suurusele, arvestades ülestöötamise, väljaveo ja raiestikkude puhastamise võimalusi.

Suuremate metsamüükide juures on normaalne operatsiooni kestus kuni kaks aastat. Erakorralistel juhtudel võib riigi maade ja metsade valitsuse direktor lubada operatsiooni kestust kuni 4 aastani.

§ 175. Metsa ostuhind tasutakse müügitingimustes ettenähtud aegadel ja korras ning kantakse riigi tuludesse. Igale juhul peab ostuhind tasutama enne materjalide väljaveo algust või esitatama tasumise kindlustused.

§ 176. Müüja kirjaliku loata või keelatud ajal materjalide väljaveo korral nõutakse ostjalt sisse peale materjalide müügihinna veel kahekordne omavoliliselt väljaveetud materjalide taksihind metsamajanduse kapitali kasuks.

§ 177. Metsaostja vastutab oma tööliste ja tööjuhatajate eest, kui need müügitingimusi rikuvad.

§ 178. Operatsiooni kestuse ajal võib ostja oma õigused ja kohustused ostetud metsa suhtes üle anda kolmandale isikule ainult müüja nõusolekul.

§ 179. Metsa või metsamaterjalide müümisel enampakkumiselt või piiratud enampakkumiselt, kui lepingu sõlmimine ette nähtud, on ostja kohustatud müügitingimustes ettenähtud tähtajal pärast müügi kinnitamise teadasaamist ilmuma ise või saatma oma voliniku ostu-müügilepingu sõlmimisele. Kui müüja ei pea võimalikuks lepingut sõlmida pärast tähtaja möödumist, kaotab ostja sissemakstud tagatise.

§ 180. Metsamüümisel kindlaksmääratud tähtaegu võivad mõjuvatel põhjustel pikendada:

- 1) operatsiooni tähtaega — metsaülem kuni ühe aastani, kui müüki pole kinnitanud kõrgem asutus, ja teistel juhtudel riigi maade ja metsade valitsus kuni kahe aastani;

- 2) rahamaksu tähtaega, kui ostuhinna tasumine on kindlustatud, —
- a) metsaülem kuni 6 kuuni, kui müügi kinnitamine kuulus tema võimupiiridesse,
 - b) riigi maade ja metsade valitsus kuni ühe aastani, kui võlasumma ei ületa 5000 krooni,
 - c) Põllutööminister kokkuleppel Majanduseministriga igasuguse summa peale kuni kolme aastani.

Operatsiooni või rahamaksu tähtaja pikendamisel võetava viivitus- raha tasub ostja ette, müügitingimustes ettenähtud määral.

Operatsiooni tähtaegu võib ka tasuta pikendada, kui operatsiooni lõpetamist takistasid ostjast mitteolenevad asjaolud ja kui ostja on muud müügitingimuste nõuded korralikult täitnud.

§ 181. Raha maksutähtaega võib pikendada ka § 180 p. 2 ettenähtud kindlustust nõudmata, kui $\frac{1}{3}$ ostuhinnast tasutud ja ostetud mets või metsamaterjalid välja vedamata ja müüja valdamisel ja kui nende väärtus pikenduse lõpuks ei lange alla võlasumma.

§ 182. Metsamüügi tingimuste järgi tähtjaks maksmata jäetud metsaostuhind, ettenähtud trahvi- ja viivitusrahad nõutakse metsaostjalt sisse administratiivkorras.

§ 183. Metsa ülestöötamisel müügitingimuste ja Metsaseaduse nõuete täitmise järevalve on eeskätt metsavahtide ja metsnikkude ülesandeks. Igast korrarikkumisest viimased on kohustatud teatama metsaülemale ja ise tarvitusele võtma kõik seaduslikud abinõud seaduse või müügi tingimuste vastase raiumise või väljaveo seismapanekuks.

§ 184. Operatsiooni tähtaja lõpul, ostja palvel ka varem, toimetab metsaülem või viimase volitusel abimetsaülem ja vähemate müükide puhul metsnik raiekohtade ülevaatust ja vastuvõtmist vähemalt ühe tunnistaja juuresolekul. Ülevaatuse ajast teatatakse ostjale. Viimase või ta voliniku mitteilummine ei takista ülevaatust ja sel juhul kaotab ostja õiguse vaielda ülevaatusakti andmete vastu.

§ 185. Kui raiekohtade ülevaatusel tuleb avalikuks Metsaseaduse või müügitingimuste rikkumisi, mille eest ostja vastutab kriminaalkorras, koostatakse peale ülevaatusakti veel eraldi protokoll.

§ 186. Pärast raiekohtade vastuvõtmist ja ostjaga lõpparve tegemist antakse vabaksjäänud tagatised ostjale tagasi.

VIII peatükk.

Metsa ja metsamaterjalide müük ja väljaandmine.

§ 187. Metsa ja metsamaterjale müüakse:

- 1) kindla hinnaga;
- 2) kokkuleppe-hinnaga;
- 3) piiratud enampakkumiselt;
- 4) enampakkumiselt.

1. Müük kindla ning kokkuleppe-hinnaga.

§ 188. Peale § 163 nimetatud taksihinna kinnitab Põllutööminister metsa ja metsamaterjali müümiseks järgmised kindlad hinnad:

- 1) keskmise turuhinna — aluseks võttes enampakkumiste tulemusi ja üldist hindade seisukorda metsamaterjali turul;
- 2) kohaliku müügihinna, mis ei või olla madalam taksihinnast, — piiratud enampakkumiste ja enampakkumiste tulemuste, tarvita-jaskonna ostujõu ja riigikassa huvide kohaselt;
- 3) keskmisest turuhinnast kallimate erisortimentide ja valitud kasva-vate puude müügihinna — nende tegeliku turuväärtuse kohaselt; viimane hind on maksev kõigi ostjate kohta.

§ 189. Metsa ja metsamaterjale võib müüa kindla või kokkuleppe-hinnaga, kusjuures viimane ei või olla madalam keskmisest turuhinnast:

- 1) keskmise turu- või kokkuleppe-hinnaga — kõigile soovijaile:
 - a) kui enampakkumisel vastavat metsa või sortimente müügil ei olnud ja vajadus on kiire iseloomuga,
 - b) kui müük kindla või kokkuleppe-hinnaga osutub riigile kasu-likumaks või otstarbekohasemaks,
 - c) kui müüakse enampakkumisel või piiratud enampakkumisel müümata jäänud metsa ja metsamaterjale;
- 2) kohaliku müügihinnaga — § 194 ettenähtud tarvitajaskonnale, kui on võimalus kõiki nõudeid rahuldada ja kui müük kindla hinnaga osutub otstarbekohasemaks piiratud enampakkumisest;
- 3) taksi- või omahinnaga:
 - a) riigi- ja omavalitsusasutustele, kes ei oma tööstusliku või äri-lise ettevõtte iseloomu,
 - b) teistkordsel enampakkumisel müümata jäänud metsa ja metsa-materjale,
 - c) riigi metsatööstusele üles- ja ümbertöötamiseks kasvavat ja surnud metsa,
 - d) surnud, kasvujõuetuseni rikutud, kuivanud, tuule murtud ja heidetud puid, sekvestreeritud materjale, metsamajandslikku-del põhjustel maharaiutud puid ja hooldamisraietel saadud materjale,
 - e) hagu, kände, oksi ja teisi metsa kõrvalsaadusi,
 - f) § 194 ettenähtud ostjaskonnale tule- või loodusõnnetuse taga-järjel hävinud ehitiste uuendamiseks või aja jooksul vanane-nud elumaja ja lauda uutega asendamiseks, kui ostjal omai ehitusmetsa ei ole ja hävinud või vananenud ehitiste ülesehi-tamine ilma riikliku abita on raskendatud,
 - g) väljaspool linnade ja alevite administratiivpiire ja ehitus-suvituspiirkondi rajatavaile uutele põllumajanduslikkudele, aianduslikkudele, käsitöö-, kalandus- ja eluasemekohtadele elumaja ja lauda püstitamiseks, kui krundil viimased puudu-vad ja ehitusmetsa ei ole, kusjuures ehitusmaterjalide normi määrab Põllutööminister,
 - h) kalameeste paatide ehitamiseks ja parandamiseks.

Punktides 2 ja 3 nimetatud metsa ja metsamaterjali müügi korra ja normide määrab Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul.

§ 190. Kui metsamajanduslikkudel põhjustel metsa ja metsamaterjalide realiseerimine osutub tarvilikuks, kuid müügi teostamine taksihinaga on võimatu ja üldist taksihindade alandamist ette võtta ei ole otstarbekohane, võivad lubada alla taksi- või omahinna müüa Põllutööminister — igasugust metsa ja metsamaterjale ja riigi maade ja metsade valitsuse direktor — § 189 p. 3 lit. d ja e all nimetatud materjale.

§ 191. Tasuta võib anda:

- 1) metsa ja metsamaterjali riigi metsamajapidamise ja metsakoolide nõuete rahuldamiseks;
- 2) metsaalust risu, surnud ja roiskpuid, kände, oksi ja hooldamising puhastamisraietel saadud hagu, kui neile ei leidu ostjaid.

§ 192. Ühele ostjale võivad aasta jooksul kindla või kokkuleppehinnaga metsa ja metsamaterjale müüa ja müüke kinnitada, arvates müügihinna järgi:

- 1) abimetsaülem ja metsnik — kuni 250 kroonini;
- 2) metsaülem — kuni 500 kroonini;
- 3) riigi maade ja metsade valitsuse direktor — kuni 5000 kroonini;
- 4) Põllutööminister — kuni 20.000 kroonini;
- 5) Vabariigi Valitsus — igasuguse summa peale.

Riigi maade ja metsade valitsuse nõusolekul võib metsaülem volitada kindla hinnaga müüma ühele ostjale: asjaajajat — kuni 250 kroonini ja metsavahti — kuni 50 kroonini, arvates müügihinna järgi.

§ 193. Kui mets või metsamaterjalid on riigi metsast müüdud eritingimustel ja kui ostja need müüja loata võõrandab või kasusaamise sihiga tarvitab teiseks otstarbeks, kui need antud, on ostja kohustatud müüja nõudmisel maksma trahviks veel taksihinna võõrandatud või müügi otstarbele mittevastavalt ära kasutatud materjalide eest nende müügiaegse taksihinna järgi, kuna materjalid jäävad saaja omanduseks.

2. Metsa ja metsamaterjalide müük piiratud enampakkumiselt.

§ 194. Piiratud enampakkumine on metsa ja metsamaterjalide enampakkumisel müük piiratud ostjaskonnale. Sellest võivad osa võtta väljaspool linnade ja alevite piire asuvad maaelanikud, kes vajavad metsamaterjale oma majapidamise tarveteks, hoonete või korteri remondiks, ehituseks või koduseks käsitööks ja kes metsamaterjalidega ei kauple ning kel ei ole äri- ega tööstusettevõtteid ega omal tarvidusele vastavat metsa.

§ 195. Piiratud enampakkumise müügiüksuste suurused määrab metsaülem, arvestades ostjaskonna soove, kusjuures ühele ostjale võib aasta jooksul müüa kuni 70 tihumeetrit metsamaterjale. Kui keegi soovib osta rohkem, peab ta materjalide vajaduse kohta esitama vallavalitsuse tunnistuse.

Kodanikud, kel piiratud enampakkumisest osavõtt keelatud, kõrvaldab komisjoni esimees pakkumiselt.

§ 196. Metsamüüki piiratud enampakkumiselt teostab komisjon koosseisus: esimees — metsaülem või ta asetäitja, liikmed — üks metskonna ametnik ja vallavalitsuse või politsei esindaja.

§ 197. Piiratud enampakkumisest teatatakse kirjalikkude kuulutuste väljapanemisega vähemalt 14 päeva enne pakkumist, pannes kuulutused välja metskonna varustuspiirkonna vallavalitsustes, metskonna kantseleis ja käidavais kohtades. Kuulutuse ärakirjad saadetakse ühel ajal nende väljapanemisega riigi maade ja metsade valitsusele ja Riigikontrollile.

§ 198. Pakkumine on suuline ja algab taksi- või omahinnast. Enne pakkumise algust loetakse müügitingimused pakkumisest osavõtjaile ette ja kirjutatakse viimaste poolt alla.

§ 199. Piiratud enampakkumisel peetakse pakkumislehte, millele kirjutab alla müügiüksuse kõrgema hinna pakkuja, tasudes sellejuures vähemalt $\frac{1}{3}$ müügiüksuse ostuhinnast väljaantava raiepileti vastu või makstes 10% ostuhinnast tagatiseks, kui pakkumisele järgneb ostu-müügilepingu sõlmimine. Kui ostja loobub raha sissemaksmisest, määratakse üksus uuesti pakkumisele ja endine pakkuja kaotab edasipakkumise õiguse.

Pakkumistel vastuvõetud metsa ostuhind, tempelmaks ja tagatised märgitakse kohe nende vastuvõtmisel pakkumislehe vastavasse lahtritesse iga üksuse kohta eraldi.

§ 200. Piiratud enampakkumise kohta peetakse protokoll. Pakkumislehele, protokollile ja müügitingimustele kirjutavad alla komisjoni liikmed.

Pakkumislehe ja protokollil vormi kinnitab ja üksikasjalisemad juhtnõuad piiratud enampakkumiste pidamiseks annab riigi maade ja metsade valitsus.

§ 201. Müügi ühele ostjale kuni 1.000 kroonini kinnitab pakkumiskomisjon ja üle 1.000 krooni riigi maade ja metsade valitsus.

§ 202. Kui piiratud enampakkumisel jääb müümata üle $\frac{1}{3}$ müügile määratud metsast, arvates taksihinna järgi, korraldatakse uus pakkumine. Vastasel korral võib metsaülem müümata jäänud üksused § 194 nimetatud ostjaskonnale müüa pakkumisel saavutatud keskmise hinnaga.

Teistkordset piiratud enampakkumisel müümata jäänud mets määratakse enampakkumisele või müüakse kindla või kokkuleppe-hinnaga.

3. Metsa ja metsamaterjalide müük enampakkumiselt.

§ 203. Enampakkumiselt müüakse metsa ja metsamaterjale kõigile soovijaile.

Metsamüüki enampakkumiselt teostab komisjon koosseisus: esimees — riigi maade ja metsade valitsuse määramisel, liikmed — üks politsei ja üks omavalitsuse esindaja, kelle piirkonnas enampakkumist peetakse. Tarviduse korral määrab riigi maade ja metsade valitsus komisjoni sekretäri ja esimehe asetäitja.

Enampakkumise kuulutab välja riigi maade ja metsade valitsus ja määrab selle koha ja aja. Enampakkumise kuulutuse kokkuvõtte avaldatakse Riigi Teatajas ja Põllutöoministri poolt kuulutamiseks valitud ajalehtedes ja ajakirjades vähemalt 14 päeva, teiskordse enampakkumise korral aga vähemalt 7 päeva enne enampakkumise päeva.

§ 204. Enampakkumise kuulutuses tähendatakse:

- 1) enampakkumise aeg ja koht;
- 2) müüdavate üksuste asukohad, suurused ja pakkumise alghinnad;
- 3) operatsioonide tähtjad;
- 4) tagatiste suurused ja maksmise ajad;
- 5) kellele ja mis tähtajani võib anda kirjalikke pakkumisi, kui on sega- või kinnine pakkumine;
- 6) tingimused, millele peavad vastama kirjalikud pakkumised;
- 7) tähtjad müügilepingute sõlmimiseks;
- 8) kohad, kus võib tutvuda müügitingimustega, ja isikud, kes näitavad kohal müügiüksusi;
- 9) muud andmed ja tingimused, millega ostjaskonna tutvustamist peetakse soovitavaks.

§ 205. Metsa enampakkumised on suulised või kirjalikud või sega-enampakkumised, kus lubatud mõlemad eelmised pakkumisviisid. Sega-enampakkumise kirjalikul pakkujal ei ole lubatud võtta osa suulisest pakkumisest nende müügiüksuste suhtes, mille kohta ta on esitanud kirjaliku pakkumise. Pakkumise korral tühistatakse tema suuline pakkumine, jättes pakkumise tagatise riigile, ja müügiüksus antakse eelmisele kõrgema hinna pakkujale, kui hind riigile vastuvõetav.

§ 206. Enampakkumise avab komisjoni esimees kuulutuses tähendatud tähtajal ja kohal. Enne pakkumise algust loetakse ette ja lastakse suuliste pakkujate poolt alla kirjutada müügitingimustele; ühtlasi nõutakse sisse müügitingimustes ettenähtud tagatis.

Müügitingimustele allakirjutamine ja tagatise vastuvõtmine suulistelt pakkujailt on lubatud ka pakkumise ajal.

§ 207. Kirjalikud pakkumised peavad olema esitatud asutustele enampakkumise kuulutuses ettenähtud tähtajaks kinnistes ümbrikkudes ühes tagatisega ja avalduselt ettenähtud tempelmaksuga.

Kirjalik pakkumisavaldus peab sisaldama:

- 1) nõusoleku osta metsa riigimetsade kohta maksvate müügitingimuste kohaselt ilma muudatuseta;
- 2) pakutud hinna, mis peab olema eraldi iga müügiüksuse kohta sõnadega välja kirjutatud ilma parandusteta;
- 3) lisandatud tagatissumma suuruse p. 2 kohaselt väljakirjutatult;
- 4) pakkuja täieliku nime ja aadressi.

Kinnised kirjalikud pakkumised pitseeritakse vastuvõtva asutuse pitseriga, — välja arvatud juhud, kui need antakse enampakkumise komisjonile, — nummerdatakse sisseandmise järjekorras ja hoitakse avamatult kuni suulise pakkumise lõpuni.

§ 208. Segaenampakkumistel suusõnalised pakkumised ei või alata enne kirjalikkude pakkumiste sisseandmiseks kuulutuses ettenähtud tähtaja möödumist.

Pakkumisi peetakse kuulutuses avaldatud müügiüksuste järjekorras.

§ 209. Ostjate poolt pakutud hinnad kantakse enampakkumislehte, kusjuures kõrgema hinna pakkujalt võetakse allkiri müügiüksuse endale

jätmise kohta, kui müük kinnitatakse. Ostjalt nõutakse tagatise täiendamist müügingitingimustes ettenähtud määran, kui pakkumise algul sissemakstud tagatisest ei jätku.

Kui ostja tagatist ei täienda, kaotab ta edasipakkumise õiguse, müügiüksuse arvel sissemakstud tagatis langeb riigile ja üksus pannakse kohe uuesti pakkumisele.

Kõrgema hinna suulisel pakkujal jääb õigus pakutud hinda suurendada enne suuliste pakkumiste lõpetatuks tunnustamist (§ 210).

§ 210. Segaanampakkumistel pärast viimase müügiüksuse väljapakku-mist, kui kõrgema hinna pakkujate poolt juurdepakkumisi enam ei tehta, kuulutatakse suuline pakkumine lõppenuks. Pärast seda mingeid paku-misi, olgugi riigile kasulikke, vastu ei võeta ja komisjon asub kirjalikkude pakkumiste avamisele. Iga kirjalik pakkumine loetakse ette ja kontrolli-takse, kas see vastab oksjoni müügingimustele.

Kui kirjaliku pakkumise juures puudub tagatis, jäetakse pakkumine tähele panemata. Teistel juhtudel kantakse andmed pakkumise ja tagatise kohta enampakkumis- ja tagatislehtedesse.

§ 211. Enampakkumisel tekkinud küsimuste arutamiseks ja lahenda-miseks võib komisjon määrata vaheaja, sellest ostjaile teatades. Vaheaja möödumisel jätkatakse enampakkumist.

§ 212. Kui suuline ja kirjalik pakkumine on ühesuurused, antakse ees-õigus suulisele pakkumisele. Ühesuuruste kirjalikkude pakkumiste juures, kui pakkujad viibivad oksjonil, korraldatakse nende vahel suuline võist-lus. Kui ühesuuruste hindade pakkujad ei ole kõik oksjonile ilmunud või ei soovi võistelda, jäetakse müügiüksus sellele, kes pakkumise varem sisse andis, kui hind osutub riigile vastuvõetavaks, ja pakkumine kinni-tatakse.

§ 213. Pakkumised müügiüksuste peale, mis tehtud üksiku pakkuja poolt, niisama ka puudulikud, kuid riigile kasulikud kirjalikud paku-mised, esitab komisjon riigi maade ja metsade valitsusele otsustamiseks.

§ 214. Enampakkumise kohta koostatakse protokoll, millesse kan-takse:

- 1) komisjoni liikmete nimed;
- 2) enampakkumise koht, avamise ning lõpetamise ajad;
- 3) kirjalikkude pakkumiste arv;
- 4) vastuvõetud tagatiste summa;
- 5) komisjoni seisukoht pakutud hindade suhtes;
- 6) nende müügiüksuste järjekorranumbrid, milliste eest pakutud kõrgemad hinnad komisjon otsustas tunnustada vastuvõetavaks ja müügi kinnitada;
- 7) müügiüksuste järjekorranumbrid, milliste müügi kinnitamine kuu-lub või millised komisjon otsustas esitada kinnitamiseks või otsus-tamiseks riigi maade ja metsade valitsusele;
- 8) müümata jäänud üksuste järjekorranumbrid ja taksihinnad ühes komisjoni seisukohaga nende üksuste edaspidise kasutamise kohta;
- 9) komisjoni seletused sissetulnud kaebuste, protestide ja tähelepane-mata jäetud kirjalikkude pakkumiste kohta;

- 10) korraldused vabaksjäänud tagatiste tagasimaksmiseks ja müügi kindlustamiseks võetud tagatiste metskonna deposiidi arvele kandmiseks komisjoni esimehe või metsaülema kaudu;
- 11) teised enampakkumise käiku ja tulemusi selgitavad asjaolud ja komisjoni poolt protokollis kandmiseks tarvilikuks tunnustatud andmed.

§ 215. Enampakkumise protokollile, pakkumis- ja tagatislehtedele ja müügitingimustele kirjutavad alla komisjoni liikmed ja sekretär, kui viimane määratud.

§ 216. Enampakkumisel tehtud metsamüüke ühe ostja nimele kinnitavad:

- 1) enampakkumiskomisjon — kuni 5.000 krooni;
- 2) riigi maade ja metsade valitsuse direktor — kuni 10.000 krooni;
- 3) Põllutööminister — kuni 50.000 krooni;
- 4) Vabariigi Valitsus — piiramata summani.

Müügi kinnitamisel peetakse silmas, et pakutud hind oleks riigile vastuvõetav ja müük teostatud maksvate seaduste ja määruste kohaselt.

§ 217. Enampakkumistoimetus esitatakse komisjoni esimehe või metsaülema kaudu hiljemalt 5 päeva jooksul, arvates enampakkumise lõpust, riigi maade ja metsade valitsusele.

§ 218. Enampakkumisel müümata jäänud mets müüakse kindla või kokkuleppe-hinnaga või määratakse teiskordsele enampakkumisele, nii kuidas see osutub otstarbekohasemaks ja riigile kasulikumaks.

§ 219. Metsaenampakkumistega seotud küsimuste lahendamisel, mis ei ole leidnud käsitlemist käesolevas seaduses, toimitakse Riigi hangete ja töövõtete seaduse järgi.

IX peatükk.

Metsa kõrvalkasutused.

§ 220. Metsa kõrvalkasutusteks loetakse kasutusi, mis võimalikud peale puumassi kasutamise, ilma et metsamajapidamine selle all kannataks, nagu: karjatamine, heina, seente, vaigu ja marjade korjamine; liiva, kruusa, turba, sambla, savi ja kivide võtmine; jahipidamine, kalapüük metsa piirkonnas asuvaist veekogudest jne.¹⁾

§ 221. Riigimetsa majapidamise rendi- ja üüriüksused, nagu: metsaheinamaad, veekogud, laduplatsid, rabad, hooned, korterid jne. ja teised kestva iseloomuga kõrvalkasutused, milliseid otstarbekohasem välja anda pikemaks ajaks ühele kasutajale, antakse välja rendi- ja üürilepingute alusel.

Ajutise iseloomuga kõrvalkasutusi lubatakse vastavate kõrvalkasutuspiletitega § 163 korras kinnitatud taksihinnaga, välja arvatud päiklite, marjade ja seente korjamine üle 15 aasta vana metsa alt ja soodelt, mis kõigile vaba.

¹⁾ Vt. Põllutööministri määrus metsa kõrvalkasutuste kohta („B“ osa).

§ 222. Kõrvalkasutuste ja rendi- ning üüriüksuste väljaandmise tingimused ja üksikasjalised juhtnõõrid lepingute sõlmimise, kinnitamise ja kõrvalkasutuspiletite väljaandmise kohta kinnitab Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul, silmas pidades maksvate seaduste nõudeid.

X peatükk.

Metsandusliku hariduse korraldamine.

§ 223. Kõrgema metsandusliku hariduse andmine ja metsateadlaste ettevalmistamine teostub Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna metsandusosakonnas.

§ 224. Alammetsateenijate teoreetiline ja praktiline ettevalmistamine pannakse Põllutööministeeriumi riigi maade ja metsade valitsusele, kes seda teostab metsakooli kaudu ning metsateenijaile kursuste korraldamise ja õpilaste praktilise ja teoreetilise ettevalmistamise teel.

§ 225. Metsakoolide avamine toimub Vabariigi Valitsuse loal.

Metsakooli põhikirja, õppekavad, õppemaksu, õpilaste vastuvõtmise ja kooli lõpetamise tingimused kinnitab Põllutööminister riigi maade ja metsade valitsuse ettepanekul.

§ 226. Metsakooli õppejõududele makstakse palka põllumajanduslikkude koolide õppejõudude tasude seaduse alusel.

C. ERA- JA OMAVALITSUSE METSAD.

§ 227. Era- ja omavalitsuse metsad on nende omanikkude valdamisel ja majandamisel, kuid alluvad üldises korras metsahoiu ja metsakaitse eeskirjadele. Viimased on sunduslikud nii metsaomanikule kui ka isikuile, kellele metsaomanik andnud õiguse metsa valitsemiseks, kasutamiseks või käsutamiseks.

§ 228. Era- ja omavalitsuse metsateenijad palkab teenistusse metsaomanik, kuid riigimetsateenijatega ühiseid õigusi Metsaseaduse rikkumise asjade juurdlemisel ning vormikandmise õiguse omavad nad pärast teenistuskohale kinnitamist metsahoiukomitee poolt — metsaülema, abimetsaülema, metsniku või metsavahi kohtadele.

§ 229. Era- ja omavalitsuse metsateenija teenistuskohale kinnitamisel nõutakse:

- 1) et kinnitamisele esitatud isik vastaks riigimetsateenijate kohta vastavate teenistuskohade suhtes ülesseatud nõudeile;
- 2) metsaomaniku kirjalik ettepanek ühes teenistuskohale kinnitamisele esitatud isiku dokumentidega ja riigiteenijate kohta ettenähtud teiste nõutavate andmetega;
- 3) andmed ja tõendused metsaomanikule kuuluva metsa suuruse ja asukoha kohta.

Metsahoiukomitee võib ettepaneku jätta kinnitamata, kui ei pea tarvilikuks metsaomaniku poolt kavatsatud teenistuskoha asutamist või kui teenistusse kinnitamiseks esitatud isik ei ole vastuvõetav. Ettepaneku tagasilükkamise põhjused teatab metsahoiukomitee ettepaneku tegijale.

§ 230. Paragrahvi 228. korras teenistuskohale kinnitatud metsateenijale antakse metsaomaniku kaudu metsahoiukomitee pitseri ja komitee esimehe ning sekretär-instruktori allkirjadega varustatud ametitunnistus ja nende metsateenistuse kestus ja käik märgitakse komitee sekretär-instruktori poolt vastavasse nimekirja.

§ 231. Era- ja omavalitsuse metsateenijate teenistusest vallandamine toimub üldises korras, mis maksev era- ja omavalitsuse teenijate kohta.

Paragrahvi 230. korras väljaantud ametitunnistuse on metsaomanik kohustatud metsateenija vallandamisel või teenistusest lahkumise korral metsahoiukomiteele tagasi saatma.

§ 232. Paragrahvi 228. korras teenistusse kinnitatud era- ja omavalitsuse metsateenijale riigimetsateenistusse ülemineku korral loetakse era- ja omavalitsuse metsateenistus võrdseks riigimetsateenistusega, välja arvatud pensioni saamise õigus, kui see pole ette nähtud teistes seadustes.

§ 233. Era- ja omavalitsuse metsateenijate vormirietuse kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutöoministri ettepanekul.

D. SÜÜTEGUDE JÄLITAMISE KORD METSA ALAL MAKSVATE SEADUSTE JA MÄÄRUSTE RIKKUMISE ASJUS.

§ 234. Metsade ja metsa kõrvalkasutuste kohta maksvate seaduste ja määruste rikkumisel sissenõudmisele kuuluvad tasurahad ja kahjud arvutatakse trahvitaks järgi, välja arvatud seadustes ettenähtud erandid.

Trahvitaksid kinnitab Põllutööminister kolmeks aastaks ja need avaldatakse Riigi Teatajas ¹⁾.

§ 235. Süütegude jälitamine Metsaseaduse rikkumiste asjus toimub Kriminaalkohtupidamise seaduses ettenähtud üldises korras käesolevas seaduses ettenähtud eranditega.

§ 236. Riigi ja omavalitsuse metsades kordasaadetud kõigis Metsaseaduse rikkumiste asjus ning erametsades Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57²—57⁵ ettenähtud metsahoiu ja metsakaitse määruste rikkumiste asjus ja § 155. kuni 159. ettenähtud omavalitsuste metsaraiumiste, -riisumiste ja -rikkumiste asjus tuleb toimetada juurdlus süüteo ja süütegija selgitamiseks.

§ 237. Juurdlust toimetatakse Kriminaalkohtupidamise seaduses ette nähtud üldises juurdluse toimetamise korras, mille juures tuleb süüteo kordasaatmise koha eriliselt hoolsa vaatlusega ja teiste juurdlustoimingutega selgitada tekitatud kahju ja ähvardava tasuraha arvutamise aluseid.

§ 238. Riigimetsas kordasaadetud Metsaseaduse rikkumiste asjus toimetavad juurdlust riigi metsateenijad, kellel on õigus nõuda politsei kaasabi ja üksikute politseiliste juurdlustoimingute toimetamist.

§ 239. Omavalitsuste ja erametsades kordasaadetud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57²—57⁵ ettenähtud metsahoiu ja metsakaitse määruste rikkumiste asjus toimetavad juurdlust politsei ja metsahoiukomitee või

¹⁾ Vt. Põllutöoministri määrused trahvitakside kohta.

riigi maade ja metsade valitsuse poolt selleks üldvolitusega volitatud riigimetsateenijad. Juurdluste algamisest, niisama seaduse rikkumistest, mis nõuavad metsahoiukomitee poolt vastavate sammude astumist, teatatakse metsahoiukomiteele viivitamata.

Omavalitsuse metsades kordasaadetud muudes süütegudes ja erametsades kordasaadetud omavolilise metsaraiumise, -riisumise ja -rikkumise asjus võivad juurdlust toimetada vastavalt alluvusele ka omavalitsuse või erametsateenijad, kellel on õigus nõuda politsei kaasabi või anda asi juurdlamiseks üle politseile.

§ 240. Riigimetsateenijaist on õigustatud juurdlust toimetama metsnikud ja nendest kõrgemad riigimetsateenijad ja omavalitsuse ja erametsateenijaist metsahoiukomitee poolt samadele kohtadele kinnitatud metsateenijad.

Erametsateenijad kasutavad juurdluste toimetamisel samu õigusi, mis riigi ja omavalitsuse metsateenijad, ja vastutavad ka juurdluste toimetamisel kordasaadetud teenistuslaste süütegude eest ühesugusel alusel riigiteenijatega.

§ 241. Igal metsateenijal on õigus süüteoalt tabatud isikut kinni pidada ta isiku kindlakstegemiseks. Kui metsateenijal enesel ei ole võimalik kindlaks teha tabatu isikut, siis tuleb viimane selleks toimetada lähema politsei-ametniku korraldusse.

§ 242. Avastatud Metsaseaduse rikkumisest on metsavaht kohustatud viivitamata ja hiljemalt 24 tunni jooksul teatama oma ülemusele või metsaomanikule ja süüteo jälgede hävimise vältimiseks tarvitusele võtma vajalikud abinõud.

§ 243. Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57²—57⁵ ettenähtud süütegude kordasaatmisel raiutud metsamaterjalid pannakse juurdluste toimetamisel aresti alla ja antakse hoiule, kui need asuvad metsas, metsaomanikule, kui need on aga välja veetud või metsaomanik keeldub neid hoiule võtmast, siis lähemale riigimetsateenijale või politseile, kusjuures viimane võib neid omal vastutusel anda hoiule eraisikule või juurde palgata vahi, kui tal isiklikult ei ole neid võimalik hoida.

Metsaomanik võib nõuda metsamaterjali aresti alt vabastamist, kui ta esitab metsahoiukomitee poolt vastuvõetavaks tunnustatud kindlustuse.

Kui on karta, et aresti alla pandud metsamaterjal enne asja lõplikku kohtulikku lahendust võib rikki minna või oma väärtuse kaotada, on vastaval hoiukaitse asutusel õigus aresti alla pandud metsamaterjali enampakkumise korras ära müüa ja müügist saadud raha kanda oma deposiitarvele Eesti Panga osakonda, kuni asja lõpliku lahendamiseni kohtu poolt.

§ 244. Riigimetsast omavoliliselt raiutud või riisutud metsamaterjalid ja muud metsasaadused pannakse juurdluste toimetamisel aresti alla ja antakse hoiule, kui need asuvad riigimetsa piires või selle läheduses, lähemale riigimetsateenijale, kui need on aga riigimetsa piirest välja veetud ja metsateenijail valve teostamine raskendatud, siis lähemale politsei-ametnikule, kes sel juhul on õigustatud talitama § 243. esimeses lõikes ettenähtud korras.

§ 245. Aresti alla pandud metsamaterjaliga ja teiste metsasaadustega, mis riigimetsast omavoliliselt raiutud või riisutud, toimitakse järgmiselt:

- 1) kui süüdlased teadmata ja metsamaterjalide või teiste metsasaaduste aresti alla panemise vastu ei ole vaieldud, samuti juhul, kui süüdlased avastatud ja need endid süüdi tunnistanud või kui need süüteolt tabatud, võib metsaülem aresti alla pandud metsamaterjali või metsasaadused, pärast seda, kui sellest tarvilikud asitõendused võetud, müüa enne asja lõplikku lahendamist;
- 2) kui süüdistatavad endid süüdi ei tunnista ja neid ei ole tabatud süüteolt, samuti juhul, kui metsamaterjali või metsasaaduste aresti alla panemise vastu on vaieldud ja see tähelepanemata jäetud, võib enne kohtuotsust materjale või metsasaadusi enampakkumise korras müüa ja müügihinda metsa valitseva asutuse deposiidi arvele kanda ainult siis, kui on karta, et materjalid seismisega oma väärtuse kaotavad ja selle tagajärjel kahju võib tekkida.

§ 246. Omavalitsuse või erametsast omavoliliselt raiutud või riisutud metsamaterjalid või metsasaadused pannakse juurdluse toimetamisel aresti alla ja antakse hoiule omavalitsuse metsateenijale või metsaomanikule kuni asja lahendamiseni kohtus.

Kui aresti alla panemise vastu ei ole vaieldud ühe kuu jooksul, arvates aresti alla panemise päevast, ja süüdlane teadmata või kui süüdlane on avastatud ja enese süüdi tunnistanud, antakse metsamaterjalid või metsasaadused nende omanikule vabaks.

Kui aresti alla pandud metsamaterjalide suhtes on vaidlus ja pooled kokku ei lepi, lahendab asja kohus.

Kui süüteoasi on kohtus algatatud, võib aresti alla pandud metsamaterjali või metsasaaduste vabaksandmine või müük, kui need seismisega rikki võivad minna, toimuda ainult kohtuvõimu loal. Müügist saadud raha kantakse kohtu deposiiti kuni asja otsustamiseni kohtus.

§ 247. Lõpuleviidud juurdlsused Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57²—57⁵ ettenähtud metsahoiu ja metsakaitse määruste rikkumise asjus, samuti juurdlsused omavalitsuse ja erametsades kordasaadetud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 155—159 ettenähtud omavoliliste metsaraiumiste, -riisumiste või -rikkumiste asjus esitatakse asja alluvuse järgi vastavale kohtule, kaebekirjas tähendades, kes käesoleva seaduse § 248. nimetatud ametlikudest süüdistajatest kohtus esineb.

§ 248. Kohtus süüdistamise õigus kuulub omavalitsuse ja erametsades kordasaadetud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57²—57⁵ ettenähtud süüteoasjus politseile ja metsahoiukomitee või riigi maade ja metsade valitsuse poolt üldvolitusega volitatud riigimetsateenijale, omavolilise metsaraiumise, -riisumise või -rikkumise asjus aga üldises korras süüteost kannatanule.

§ 249. Juurdlsused riigimetsas kordasaadetud kohtule alluvais Metsaseaduse rikkumise asjus antakse edasi kohtule üldises korras kohaliku metsaülema, metsavalitseja või vastava keskasutuse juhataja kaudu käesolevas seaduses ettenähtud eranditega.

Ühel ajal juurdluse edasisaatmisega teatab metsaülem, metsavalitseja või vastava keskasutuse juhataja kohtule, kes asjas esineb süüdistajana.

§ 250. Juurdlusi riigimetsas kordasaadetud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 155—159 ettenähtud omavolilise metsaraiumise, -rikkumise ja -riisumise asjus, kui süütegu on süüaluse poolt korda saadetud esimest korda või ka teist või rohkem korda, kuid pärast kahe aasta möödumist, arvates viimase samasuguse teo eest kohtu poolt määratud karistuse äraandmisest või administratiivkorras määratud trahvi tasumisest, ja kui selle eest ei ole ette nähtud kinnipidamiskaristust, samuti ka riigimetsas kordasaadetud omavolilise kõrvalkasutamise asjus, ei esitata otseselt kohtule.

§ 251. Eelmises (250) paragrahvis tähendatud asjus koostab metsaülem või metsavalitseja trahvimääruse, kui süüteoaga riigile tekitatud kahju trahvitaksi järgi ei ületa 250 krooni, kui see kahju aga ületab 250 krooni, siis saadetakse juurdlus trahvimääruse koostamiseks vastavale keskasutuse juhatajale.

§ 252. Trahvimääruses nõutakse süüaluselt:

- 1) § 250. tähendatud omavolilise metsaraiumise, -rikkumise või -riisumise asjus Rahukohtu nuhtlusseaduse § 158¹ ettenähtud tasuraha tasumist ja raiutud või riisutud metsamaterjali tagasitoomist või selle väärtuse tasumist trahvitaksi järgi;
- 2) omavolilise metsa kõrvalkasutamise asjus kõrvalkasutuse väärtuse tasumist trahvitaksi järgi.

§ 253. Paragrahvis 252. tähendatud määrus koostatakse metsaülema, metsavalitseja või vastava keskasutuse juhataja poolt 7 päeva jooksul, arvates juurdluse saabumise ajast; kui aga süüalune on esialgsel juurdlusel jäänud avastamata, siis 7 päeva jooksul, arvates ta avastamise ajast.

§ 254. Trahvimäärus kuulutatakse süüalusele politsei kaudu ühes ettepanekuga täita määrus ühe kuu jooksul. Määruse kuulutamisel võetakse süüaluselt allkiri selle täitmiseks nõusoleku andmise või täitmisest keeldumise kohta.

Kui süüalune keeldub määrust täitmast, antakse juurdlus kohtusse üldises korras.

Määruse täitmiseks nõusoleku avaldamise korral võivad maksu tähtaega pikendada ja võimaldada osakaupa maksmist metsaülem või metsavalitseja kuni kuue kuuni, kui riigile tekitatud kahju trahvitaksi järgi ei ületa 250 krooni, vastava keskasutuse juhataja kuni ühe aastani ja vastav minister kuni kahe aastani, kui süüalune esitab vastuvõetava kindlustuse.

§ 255. Pärast süüaluse poolt trahvimääruse vabatahtlikku täitmist lõpetatakse asi kohtusse andmata.

§ 256. Kui süüalune on avaldanud nõusoleku määruse täitmiseks, kuid seda tähtajaks ei ole teinud või ei ole pidanud kinni maksupikenduse tähtaegadest, võib määruse koostaja pöörata määruse täitmisele administratiivkorras või asja üle anda kohtule, kusjuures viimasel puhul trahvimäärus tühistub. Kui trahvimäärus on juba pööratud täitmisele administratiivkorras, siis ei saa asja enam üle anda kohtule, olgugi et süüalune on osutunud maksuvõimetuks.

§ 257. Riigimetsas kordasaadetud Metsaseaduse rikkumise asjas võib kohtus süüdistajana esineda metsaülem, metsavalitseja või ministeeriumi vastava keskasutuse juhataja ise või teha esinemise ülesandeks temale alluvale riigiteenijale.

§ 258. Rahukohtule alluvais Metsaseaduse rikkumisel tekkinud tsiivilasjades võivad kohtus riigi huvide kaitsjana, nõudjana ja kostjana esineda peale ministeeriumi vastava keskasutuse juhataja või ta poolt volitatud ametniku või isiku veel riigimetsaülem või metsavalitseja.

E. LÖPPEESKIRJAD.

§ 259. Metsaseaduse (VSK VIII köide, I jagu, 1905. a. väljaanne) ühes täiendustega ja muudatustega kaotab maksvuse.

II OSA.

Rahukohtu nuhtlusseaduse § 18¹, 20¹, 57^s, 156, 161¹, 162, 167¹ ja 168 kaotavad maksvuse. Sama seaduse § 20, 57², 57³, 57⁴, 57⁵, 155, 157, 158, 158¹, 160 ja 161 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis: *)

§ 20. Paragrahvides 18. ja 19. tähendatud süüteod ei too enesega kaasa karistust, kui süüteost kannatanu ja süüalune lepivad.

§ 57². Metsaomanikku või metsa käsutamiseks õigustatud isikut, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju kaitse-metsa kasutamise kohta, karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo esimest korda, —
rahatrahviga mitte üle saja krooni;

kui süüdlane saatis korda selle teo teist või rohkemat korda enne kahe aasta möödumist, arvates endise, samasuguse teo eest karistuse ära-kandmise päevast, —
rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

Peale selle võetakse ära seadusvastase metsakasutuse saadused või nõutakse sisse nende väärtus trahvitaksi järgi.

§ 57³. Metsaomanikku või metsa käsutamiseks õigustatud isikut, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või määruse eeskirju tulundus-metsa kasutamise kohta, karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo esimest korda, —
rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni;

kui süüdlane saatis korda selle teo teist või rohkemat korda enne kahe aasta möödumist, arvates endise, samasuguse teo eest karistuse ära-kandmise päevast, —
rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Peale selle võetakse ära seadusvastase metsakasutuse saadused või nõutakse sisse nende väärtus lähema riigimetsa hindamistaksi järgi.

*) Vt. Seletuskiri, lk. 118.

§ 574. Metsaomanikku või metsa käsutamiseks õigustatud isikut, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või määruse eeskirju metsapinna kasutamise kohta, karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo kaitsemetsas, —

rahatrahviga mitte üle ühe krooni iga saja seadusvastaselt kasutatud metsapinna ruutmeetri pealt;

kui süüdlane saatis korda selle teo tulundusmetsas, —

rahatrahviga mitte üle kahekümneviie senti iga saja seadusvastaselt kasutatud metsapinna ruutmeetri pealt.

Nende karistuste määramisel metsapind alla saja ruutmeetri loetakse saja ruutmeetriliseks. Karistus määratakse metsakasutamise pärast määratavast karistusest olenemata.

§ 575. Paragrahvides 572—574 määratud karistuse alla ja neis tähendatud alustel langeb süüdlane neis paragrahvides ette nähtud üleastumise kordasaatmises ilma metsaomaniku või metsa käsutamiseks õigustatud isiku loata, kuid teadmisel, et oli keelatud metsa või metsapinda kasutada.

Karistus määratakse omavolilise metsaraiumise eest määratavast karistusest olenemata.

§ 155. Süüdlast selles, et ta:

- 1) omavoliliselt raius puid võõras metsas, kuigi maharaiutud puud ei olnud välja veetud või ära viidud;
- 2) riisus omastamise sihiga võõrast metsast, mitte aga metsamaterjali valmistuskohast või hoiuladudest, tuule murtud puu, lamapuu või säärase puu osa,

karistatakse: kui süüdlane saatis korda selle teo esimest korda, —

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni,

kui süüdlane saatis korda selle teo teist või rohkemat korda enne kahe aasta möödumist, arvates endise, samasuguse teo eest karistuse ärakandmise päevast, —

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Karistuse alla, mis määratakse selle teo teiskordse kordasaatmise eest, võib langeda süüdlane, kes selle saatis korda esimest korda, kui omavoliline metsaraiumine või kõrvaletoometamine mitme isiku poolt saadeti korda öösel või metsas, salus või metsatükis, mis olid määratud eriotstarbeks, olid kaitse all, istutatud või ümbritsetud kraaviga või aiaga, või kui lõigati maha seemnepuu.

Karistuse alla käesolevas paragrahvis ettenähtud tegude eest ja selles nimetatud alustel langevad mitte üksnes nende otsesed kordasaatjad, vaid ka kihutajad ja kaasaahtajad.

§ 157. Paragrahvis 155. ettenähtud võõra metsa vähetähtsat omavolilist kasutamist ei loeta süüteoks, kui säärane kasutamine toimus ainult teekäigul tekkinud metsasaaduste vajadusest sõiduabinõude parandamiseks.

§ 158. Paragrahvis 155. määratud karistuse alla ja selles nimetatud alustel langeb süüdlane selles, et ta:

- 1) omavoliliselt valmistas metsasaadusi võõras metsas;

2) omavõliliselt laastas teiseks otstarbeks kasutamise sihiga võõrast metsa, metsakasvatamiseks eraldatud välja või metsaga istutatud või külvatud kohta;

3) omavõliliselt raius metsa üle lubatud määra või valmistas metsasaadusi üle lubatud määra;

4) omavõliliselt raius metsa või üksikuid puid, mis teadvalt olid teist liiki või teiste omadustega või teiste numbrite all, kui need, mis lubatud;

5) raius metsa või valmistas metsasaadusi teadvalt selleks mitte määratud metsatükis;

6) omavõliliselt rikkus võõra maa peal kasvavat puud täkkimisega, koorimisega või muul viisil.

§ 158¹. Peale § 155. ja 158. määratud karistuste mõistetakse süüdlaselt metsamajanduse kapitali kasuks — süüteo mitme isiku poolt kordasaatmise puhul aga kõigilt süüdlaselt solidaarselt — tasuraha omavõliliselt raiutud, rikutud või kõrvaletoi metatud metsamaterjali või metsasaaduste või seadusvastaselt valmistatud metsasaaduste kahekordses väärtuses trahvitaksi järgi; kui aga süüdlasi ei ole avastatud või nad on maksuvõimetud nimetatud tasuraha maksmiseks, siis nõutakse varjajailt sisse nende poolt varjatud metsa või metsasaaduste kahekordne väärtus trahvitaksi järgi. Tasuraha maksmata jätmise korral asendatakse tasuraha arestiga maksvate seaduste eeskirjade järgi.

Eelmise lõike eeskirjadest olenemata võetakse ära omavõliliselt raiutud või kõrvaletoi metatud metsamaterjal ja antakse tagasi metsaomanikule süüdlase kulul või nõutakse sisse metsaomaniku kasuks samade metsamaterjalide või -saaduste hind trahvitaksi järgi.

§ 160. Süüdlast võõras metsas telliskivitehase või muu tule abil töötava tehase omavõlilises sisseseadmises või omavõlilises tõrva või tõkati ajamises või potasi, süte või lubja põletamises, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni.

Peale selle määratakse süüdlaselt metsaomaniku kasuks tasuraha mitte üle viiekümne krooni ja võetakse ära metsaomaniku kasuks kõik süüdlase omavõlilised ehitised ning valmistised, samuti tööriistad ja materjalid.

Kui see üleastumine on saadetud korda riigimetsas sellekohase loaga, kuid teadvalt selleks mittemääratud kohas, siis karistatakse süüdlast:

rahatrahviga mitte üle kahekümneviie krooni.

Peale selle määratakse süüdlaselt tasuraha mitte üle kahekümneviie krooni ja kohustatakse teda koristama korravastaselt tehtud ehitised.

§ 161. Süüdlast selles, et ta:

1) hakkas raiuma lubatud riigimetsa enne kirjaliku raieloa kättesaamist või raius seda pärast raieloas tähendatud tähtaega;

2) omavõliliselt vedas välja või viis ära raiumiseks lubatud riigi metsamaterjali enne kirjaliku väljaveoloa kättesaamist või enne väljaveoloas tähendatud tähtaega,

karistatakse: rahatrahviga mitte üle saja krooni.

III OSA.

Kriminaalkohtupidamise seaduse § 1124. lisa, 2. jagu, § 1125⁴, 1133, 1135¹, 1146, 1178, 1187¹ ja 1216³ kaotavad maksvuse ja § 33a märkus 2 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 33a.

Märkus 2. Süüteoasjad, mis ette nähtud Rahukohtu trahviseaduse § 155, 158, 158¹, 159, 160 ja 161, alluvad rahukohtule, kui omavoliliselt raiutud, kõrvaldatud või rikutud metsamaterjali või puude ühekordne hind ei ületa tuhandet krooni, arvates trahvitaksi (Metsaseaduse § 234.) järgi.

IV OSA.

Maaseaduse § 23. ühes märkusega muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 23. Võõrandatud mõisade metsad ei tule jagamisele, vaid jäävad riigi omanduseks.

Metsamaade planeerimine ja muutmine teissuguseks kõlvikuks on lubatud Metsaseaduses ette nähtud korras ja alustel.

V OSA.

Põllumajandusliku kutsehariduse korraldamise seaduse (RT 24 — 1931) § 6. kaotab maksvuse.

Tallinnas, 16. mail 1934.

K. P ä t s

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. T a l t s

Põllutööminister.

Põllutöministri määrus *).

Metsaseaduse § 811 põhjal panen maksma kolmeks aastaks, arvates 1. juunist 1934, alljärgnevat trahvitaksid.

A. Omavoliline metsaraiumine.

Omavoliliselt raiutud puude jämedus sentimeetrites (kännu läbinõot ühes kooraga)																					
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40		
P u u d e h i n d s e n t i d e s																					
1. Okaspuud. . .	10	15	20	25	30	35	45	60	80	100	120	140	240	320	420	510	590	690	830	970	
2. Kased . . . }	10	15	20	25	30	40	50	60	70	90	140	170	270	340	410	480	540	640	740	840	
3. Sanglepad. . . }																					
4. Pärnad. . . }																					
5. Haavad. . .	5	5	10	20	30	40	50	60	70	90	160	190	370	460	560	650	740	870	1020	1140	
6. Pajud, valged lepad ja teised pehmed puu- seltsid . . .	5	5	10	10	15	20	25	30	40	50	60	70	80	90	100	110	130	150	170	190	
7. Tammed, saa- red, jalakad, vahtrad ja teised kõvad puuseltsid. . .	20	25	30	40	50	60	80	110	150	190	250	310	380	470	550	640	740	860	970	1100	

*) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 41 — 1934. a., art. 364 ja täiendatud „B“ osas p. 16-ga („RT.“ nr. 60 — 1934. a., art. 529.)

Puuselts

Omaavoliselt raieitud puude jämedus sm (kännu läbimõõt ühes koorega)														
42	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70

Puude hind sentides		Ühe ruumi- meetri hind sent.	Kütte- puu	Tarbe puu	Ühe ruumi- meetri vii- selle osa hind sent.	Oksad
		Ühe tihumeetri hind sentides	I s. II s. III s. IV s.			

Puude hind sentides

1. Okaspuud. . .	1070	1200	1330	1440	1650	1790	1920	2060	2210	2370	2520	2680	2850	3030	3190	90	800	670	530	280	30
2. Kased . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	710	—	—	30
3. Sanglepad. . .	940	1040	1150	1260	1380	1480	1580	1670	1790	1900	2000	2090	2200	2280	2360	100	—	400	—	—	30
4. Pärnad. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	400	—	—	30
5. Haavad . . .	1280	1420	1530	1700	1850	1990	2170	2400	2620	2850	3060	3250	3470	3660	3840	50	—	1000	—	—	30
6. Pajud, valged lepad ja teised pehmed puu- seltsid . . .	210	240	260	290	310	340	370	400	440	470	500	530	570	600	640	50	—	400	—	—	30
7. Tammed, saa- red, jalakad, vahtrad ja teised kõvad puuseltsid. . .	1220	1370	1510	1670	1810	1980	2150	2320	2530	2720	2920	3100	3330	3530	3770	200	—	900	—	—	50

Märkus 1. Puude rinnakõrguse läbimõõdude kättesaamiseks kändude läbimõõdude järgi tuleb viimastest maha arvata: kannu läbimõõdudest 12—30 sm — 2 sm, 32—50 sm — 4 sm ja 52—70 sm — 6 sm. Peenematel kui 12 sm kändudel tuleb läbimõõdud rinnakõrgusel lugeda võrdseks kannu läbimõõdudele.

Märkus 2. Peenemaid kui 2 sm puid tuleb hinnata 2 sm puude taksi järgi.

Märkus 3. Surnud puude ja nendest valmistatud metsamaterjalide korral arvatakse maha 40% hinnast.

Märkus 4. Kännud mõõdetakse ühes koorega.

Märkus 5. Jämedamate kui selles tabelis näidatud puude hinnaks tuleb võtta tabelis näidatud jämedama puu hind, suurendades seda iga 2 sm kohta, mis mõõdetav puu jämedam on kui tabelis viimane puu, viimase ja eelviimase puu hindade vahe võrra.

- Märkus 6. Puu või selle juurte rikkumine loetakse võrdseks terve puu raiumisele.
- Märkus 7. Istutatud või kasvatatud ilu- ja pargipuud parkides, aedades ja teede ääres ning kõik võõramaa puuseltsid hinnatakse kaks korda kõrgemalt kui tabelis näidatud.
- Märkus 8. Jugapuud hinnatakse kümme korda kõrgemalt kui tabelis näidatud okaspuud.

B. Metsa kõrvalkasutuste ja maapõuevarade omavoliline kasutamine.

Kõrvalkasutuste ja saaduste nimetus ning üksus, millelt arvatakse trahv		Trahvisumma Kr.
1. Kändude juurimine	igalt ruumimeetrilt või selle osalt	—50
2. Turba lõikamine ja soosambia võtmine	" " "	—50
3. Nõmme sambra võtmine	koormalt	—60
4. Rohukamara lõikamine	ruutmeetrilt	—50
5. Raud- ja paekivi, kruusa, savi ja liiva võtmine	koormalt	—60
6. Mulla võtmine	" " "	—80
7. Küllidel ja istandustel rohukorjamine-lõikamine	korralt	1.—
8. Heinategemine ja roolõikamine	1 kilogrammilt (kuiv hein ja roog)	—10
9. Kase, paju, kuuse ja teiste puude koore kiskumine	igalt kilogrammilt	—40
10. Marja ja seene korjamine metsakultuurides, raieistikkuudel ja alla 15 a. vanuses metsas; niisama ka põllumajanduslikult kasutatavatel maadel	korralt	1.—
11. Ilupuude okste murdmine ja lõikamine	1 kilogrammilt	2.—
12. Lina ja kanepi leotamine ning kartulikooaste kasutamine iga ruumimeetri vee või koopa pindalalt	igalt ruumimeetri vee või koopa pindalalt	—10
13. Vihtade ja luudade valmistamine	igalt vihalt või luualt	—05
14. Parve- ja aiavitsade lõikamine	vitsalt	—01
15. Korvivitsade lõikamine	10 vitsalt	—03
16. Kala ja vähjapütük: noodaga	igalt korralt	50.—
võrguga ja kalaga	" " "	30.—
liiviga ja muude nimetamata silmkoetud püünistega	" " "	10.—
kahvaga, nataga, vitsadest ja traadist püünistega, spinninguga, põhjaõõnega, unnaga ja västraga (ahingiga)	" " "	5.—
käsiõõnega	" " "	2.—

Märkus 1. Kuiv hein ja roog loetakse toorest kolmkorda kergemaks.

Märkus 2. P.p. 9, 11, 13, 14 ja 15 tähendatud juhtudel võib trahvi määrata tabel A määruste järgi (vaata märkus 6), kui metsavalitsus seda peab tarvilikuks.

Põllutööminister N. Talt.
Riigimaade ja metsade valitsuse direktor (allkiri).

28. aprillil 1934.

Põllutööministri määrus ¹⁾.

Põllumajanduse seaduse § 166 põhjal panen maksma, alates 1. juunist 1934, omavolilise karjatamise eest alljärgnevad trahvitaksid:

Missuguselt loomalt arvata	Vanasmetsas (üle 15 a. vanaduses)	Kultiveerimata raiestikkundes	Külvides, istandustes ja noores kuni 15 a. vanuses metsas	Lõikamata viljapõldudel	Kultuurheinamaadel enne heinaniitmist	Loomulikkudelheinamaadel enne heinaniitmist	Kultuur- ja loomulikkudelheinamaadel peale heinaniitmist, samuti ka metsalagendik, karjamaadel jne.
	Trahvisumma sentides igalt loomalt						
1. Hobused ja kitsed . .	100	200	250	300	250	200	100
2. Karielajad (lehmad ja mullikad) .	100	150	200	300	250	200	100
3. Vasikad (alla 1 a.), lambad ja talled . .	25	50	100	175	75	50	25
4. Sead . . .	25	50	100	200	200	175	100

Märkus 1. Kraavitatud metsapinnal arvatakse iga hobuse ja karielaja kohta iga korra pealt 50 senti juurde.

Märkus 2. Koristamata viljapõldudel loomadega kahju sünnitamisel on kahjusaajal õigus lasta kahju ära hinnata ja see sisse nõuda juhul, kui tema arvates taks kahjusuurusele ei vasta.

28. aprillil 1934.

Põllutööminister N. T a l t s.

Riigimaade ja metsade valitsuse direktor (allkiri).

Metsahoiukomitee asutamise määrus ²⁾.

A l u s: Metsaseaduse § 80 (RT 45 — 1934).

Põllutööministeeriumi juurde, asukohaga Tallinnas, asutatakse metsahoiukomitee Metsaseaduse § 80 (RT 45 — 1934) ette nähtud koosseisuga.

11. juulil 1934. Nr. 1001-16.

Põllutööministri k.t. N. K a n n.

Riigimaade ja metsade valitsuse direktor J. L u i k.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 41 — 1934. a., art. 365.

²⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 60 — 1934. a., art. 530.

III

Kalapüügi seadus*).

Riigikogu poolt 9. märtsil 1923 .a. vastuvõetud.

I. Üldised määrused.

§ 1. Kalapüügi korraldamine ja järelvalve käesoleva seaduse alusel pannakse Põllutöoministeeriumi peale, kellel õigus on selleks otstarbeks määrusi välja anda.

§ 2. Kui mitme omaniku päralt olevates vetes korralik kalastus selle tõttu kannatab, et üksikud püügiõiguse osanikud, kuigi ilma kalapüügi seadust rikkumata, ent liig sagedasti ja intensiivselt kala püüavad ja kalade arv ning kalasaak selle tagajärjel vähenema hakkab, siis on Põllutöoministeeriumil õigus üksikute püügiosanikkude kaebtuse põhjal asjakohase uurimise järele kalapüüki neis vetes ajutiselt kõigile püügiõiguse osanikkudele ära keelata, nendele ette pannes teatava tähtaja jooksul oma vahel kokku leppida püügi korra kohta, mille alla kõik püügiõiguse osanikud peavad painduma. Kokkulepe peab olema kirjalik ja kõigi püügiõiguse osanikkude poolt alla kirjutatud. Kokkulepe pannakse Põllutöoministeeriumile kinnitamiseks ette, kes tema kinnitab, kui ta korraliku kalastuse nõudmistele vastab. Kui püügiõiguse osanikud Põllutöoministeeriumi poolt määratud tähtaja jooksul ei ole kokkuleppele jõudnud, siis on Põllutöoministeeriumil õigus kalapüüki niisuguses veekogus ehk tema üksikutes osades sundmääruste läbi korraldada.

§ 3. Merel, samuti Peipsi ja Pihkva järvel võivad tasuta püüda kalu ja veeloomi kõik Eesti Vabariigi kodanikud.

II. Keelatud püügiviisid.

§ 4. Kalapüük on keelatud:

a) lõhkevate, mürgiliste ja kalu uimastavate ainetega;

b) abinõusid tarvitades, mis kalade rahulikule kudemisele kahjulikud on, nimelt: hirmutada kalu mitmesugust kolinat ja lärmi sünnitavate riistadega, milledega lootsikut (paati) ehk vee põhjas olevaid kive vastu pekstakse ja niiviisi kalu võrku hirmutatakse.

Märkus. Põllutöoministeeriumil on õigus keelata teataval ajal ja kohtadel püüki västrate (ahingite) ja teiste riistadega, mis kalu välispidi haavavad.

*) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 43 — 1923. a., art. 64, §§ 3, 5, 9, 13, 14 ja 23 muudatused „Riigi Teatajas“ nr. 33 — 1930. a., art. 200 ja § 24 muudatus „Riigi Teatajas“ 27 — 1934. a., art. 217.

III. Seaduses lubatud püügiriistade kohta käivad määrused.

§ 5. Niidist sõlmitud püünistel (noodad, võrgud, mõrrad jne.) peab silmade küljemõõt kahe sõlme vahel niiskes olekus olema vähemalt: lõhe (*Salmo salar* L.) ja iheruse (meriforelli, norjase — *Salmo trutta* L.) püügiks — 6,5 sentimeetrit, siigade (*Coregonus lavaretus* L. et *Coregonus maraena maraenoides*, Poljakov), kohade (sudakate — *Lucioperca lucioperca* L.) ja latikate (*Abramis brama* L.) püügiks — 4 sentimeetrit, haugide (purikas — *Esox lucius* L.) ja ahvenate (*Perca fluviatilis* L.) püügiks — 3 sentimeetrit, räimede (*Clupea harengus* v. *membras* L.) ja angerjate (*Anguilla vulgaris* L.) püügiks — 1,25 sentimeetrit, kilu (*Clupea sprattus* L.) püügiks — 1,1 sentimeetrit, meritindi (*Osmerus eperlatus* L.) ja räabiste (*Coregonus albula* L.) püügiks — 1 sentimeeter, kõigi teiste kalade püügiks — 2,4 sentimeetrit.

Eelmise lõike alla ei kuulu Peipsil tarvitataavad tindimõrrad ning mutid ja käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes ettenähtud erandid.

Mõrdadel, mis üle 1½ meetri kõrged, välja arvatud räimepüügiks tarvitataavad, peab silmade küljemõõt olema vähemalt 3,5 sentimeetrit, magedas vees tarvitatavail mõrdadel aga, mis üle 1 meetri kõrged — 4 sentimeetrit. Nooda päraotsas võib silmade küljemõõt olla talvenoodal 2 meetrit pikkuselt ja suvenoodal 1 meetri pikkuselt 5 millimeetrit. Merenooda päraotsa silmade küljemõõt ei või olla alla 12 millimeetrit.

Põllutöoministeeriumi loal võib erikordadel püüda kalu vähemasilmaliste püünistega.

§ 6. Vähema kalaliigi tarvis määratud püügiriistu ei või mitte niisugusel kohal ja ajal tarvitada, et ka suuremat liiki kalad sellega tuntuvalt suurel arvul välja püütakse. Tindi, räabise, viidika ja räime nootasid võib teiste kalaliikide püüdmiseks tarvitada, kui nende päraotsa tihedasilmalise võrgu asemele püütava kalaliigile vastav hõredam võrk vähemalt 5 jala pikkuselt päralõpule pannakse.

§ 7. Mõrraedade ja teiste lattidest ehitatud püügiriistade lattide vahe peab vähemalt 2 sentimeetrit lai olema. Niisama peab vitsmõrdadel vitsade vahe vähemalt 15 millimeetrit olema. Tihedamaid mõrdasid võib ainult silmudepüügiks 1. augustist kuni aasta lõpuni tarvitada.

§ 8. Püügiriistadel, mis mitte niidist, vaid muust materjalist tehtud, peab kõige vähem silmade suurus samasugune olema, nagu sellele vastavatel niidist püügiriistadel.

IV. Kalapüügiriistade tarvitamise kord.

§ 9. Keelatud on sõita üle kalapüünistest, mis pandud välja väljaspool üldist sõiduteed ja märgitud järgmiselt:

1) sisevetes tumedavärvilise lipuga, mille pikkus ja laius ei tohi olla alla 20 sentimeetri; lipp peab olema ujuval alusel ja lehvima vähemalt ½ meetrit veepinnast kõrgemal;

2) merevetes rahvusvahelisis meresõidu kokkuleppeis ettenähtud märkidega.

Kalastusepaadil sisevetes peab olema öösel igasse külge paistev tuli, merevetes rahvusvahelisis kokkuleppeis nõutud märgid.

§ 10. Kõik seisupüügiriistadega kalapüüdjad on kohustatud oma püügiriistade külge vee peale lauakesi kinnitama oma nime ja elukohta selgesti ära tähendades.

§ 11. Jõgedes noodaga püüdes on keelatud üle kahe kolmandiku jõe laiusest korraga läbi tõmmata, niisama on keelatud mitu noota korraga ühe loomuse koha peal tarvitada.

V. Keelu määrused.

§ 12. 10. maist kuni 15. juunini on järvedes kalapüük keelatud igasuguste tõmbepüügiriistadega, mis niidist tehtud.

Märkus 1. See määrus ei käi Peipsi ja Pihkva järve kohta.

Märkus 2. Erakordadel on Põllutöoministeeriumil õigus keeluaega pikendada ehk lühendada.

§ 13. Keelatud on püüda, hoida, ümber töötada, müüa, osta ja ühest kohast teise vedada lõhesid (*Salmo salar* L.) ja angerjaid (*Anguilla vulgaris* L.) alla 50 sentimeetri, iherusi (*meriforell*, norjas — *Salmo trutta* L.) ja kohasid (sudak — *Lucioperca lucioperca* L.) alla 35 sentimeetri, siigu (*Coregonus lavaretus* L. et *Coregonus maraena maraenoides*, Poljakov) alla 30 sentimeetri, vimme (*Vimba vimba* L.), linaskeid (*Tinca tinca* L.) ja säinaid (*Leuciscus idus* L.) alla 20 sentimeetri, lesti ja kivilesti (*Pleuronectidae*) alla 15 sentimeetri ja vähke (*Astacus fluviatilis*) alla 10 sentimeetri.

Mõõt arvatakse kaladel ninaotsast sabaoimu lõpuni ja vähkil ninaotsast (peaastla otsast) laka lõpuni.

25. oktoobrist kuni 15. detsembrini on keelatud lõhe (*Salmo salar* L.) ja iheruse (*meriforell*, norjas — *Salmo trutta* L.) püük. Põllutöoministeeriumil on õigus lubada keelualjal püüda lõhet ja iherust (*meriforelli*) kalakasvatuse otstarbeks.

Igasugune vähipüük on keelatud 1. oktoobrist kuni 31. maini. 1. juunist kuni 15. juulini võib püüda ainult isaseid vähke.

§ 14. Lubatud ajal püütud lõhesid (*Salmo salar* L.), iherusi (*meriforell*, norjas — *Salmo trutta* L.) ja vähki (*Astacus fluviatilis*) võib keelualjal ainult vastava kontrolli all ümber töötada, müüa, vedada ja hoida. Kuni Eesti ja Läti vahelise kalakaitse ja kalaasjanduse korraldamise konventsiooni art. 7 ettenähtud komisjoni poolt väljatöötatavate määruste maksmapanekuni teostatakse kontrolli Põllutöoministeeriumi poolt antavate määruste alusel.

§ 15. Põllutöoministeeriumil on õigus teaduslikuks otstarbeks teatavatele isikutele lubada keelatud püügiriistadega keelatud ajal ja kohtadel kalu püüda.

§ 16. Kalu ja vähke alla alammõõdu võib püüda ja elusalt müüa, osta ja ühest kohast teise vedada, kui nad tiikidesse, järvedesse ehk muudesse veekogudesse kasvatamiseks määratud.

§ 17. Satuvad kalad ehk vähjad keelatud ajal ehk lubamata suuruses püügiriistadesse, siis peab neid viibimata vette tagasi laskma.

§ 18. Mai- ja juunikuul on kalapüügi juures müta tarvitamine igal pool keelatud.

§ 19. Sel ajal kui jõgedes suuremad kalade rändamised, on ja nad vastu vett üles ujuvad, on selle läheduses, nimelt jõesuu ümbruses, igasugune tegevus, mis kalu hirmutab, nagu jõepõhja puhastamine bagerimasinaga ja lõhkeainetega lõhkumine ja muu sarnane tegevus keelatud.

§ 20. Seespool keelupiirkonda, kus kevadel kudejad kalad on, peab igasugune kala- ja vähjapüük 1. aprillist kuni 15. juunini ära jääma. Keelupiirkondades, kus sügise kudejad kalad on, ei ole lubatud kalu püüda 1. septembrist kuni 1. detsembrini.

Märkus. Keelupiirkonnad määrab ära Põllutöoministeerium, samuti jääb tal õigus üksikutes kohtades keelu aega pikendada ehk lühendada.

§ 21. Keelupiirkondades ja nende lähikonnas ei ole lubatud keelu ajal lõhkeainetega lõhkumine ega muu sarnane tegevus, mis kalade rahulist kudemist takistab.

§ 22. Rennid ja torud, mis vett vesirataste ehk turbiinide peale juhivad, peavad nii korraldatud olema, et kalad sinna sisse ei pääse. Kui selleks sissevoolu avause ette võre tehakse, siis ei tohi võrekepikete vahe mitte üle 20 millimeetri olla.

§ 23. Keelatud on:

1) rikkuda loomusekohti veekogu põhjale asetatud ja jõesse pandud takistustega;

2) jätta vau vette pärast püügi lõpetamist ja püügiriistade äraviimist.

§ 24. Kalaaedade ja -tõkete ehitamist ja seisupüügiriistade ülesseadmist jooksvaisse vetesse, mille kohta ei ole erimäärust, lubatakse, kui vesi on ühe omaniku piires, kuni voolu keskkohani, aga kui voolu keskkohast on piiriks, siis igal omanikul oma osa pooleni, kuna vähemalt pool voolavast veekogust täielikult peab olema vaba igasugustest seisupüügiriistadest¹⁾.

Põllutöoministeeriumil on õigus lubada merde suubuvail laevasõiduks kõlbmatuil jõgedel lõhe ja iheruse kude ajal tarvitada lõhe ja iheruse püügiks kaldast kaldani ehitatud tõkkeid, nimetatud kalaliikidest kalakasvatuse otstarbeks marja saamiseks.

VI. Seaduse teostamine ja järelvalve.

§ 25. Kalaasjanduse ülevaataja, kes riigi poolt kalapüügi kaitseks on määratud, niisama ka rannavalve ja politsei ametnikud on kohustatud selle järele valvama, et kalapüügisse puutuvad seadused ja eeskirjad täpipoolel täidetakse.

Ülemalnimetatud isikud on kohustatud kalapüüdjate kaitseks välja astuma, kui neile seadusvastaseid takistusi tehakse.

§ 26. Rahukohtu trahviseaduse § 57-das ettenähtud rahatrahvi ülemäär tõstetakse 10.000 margani ja lisatakse § 57-dale juurde järgmised märkused:

Märkus 3. Keelatud püügiriistad, samuti ka keelatud püügi ajal ja kohal leitud püügiriistad konfiskeeritakse.

Märkus 4. Käesolevas paragrahvis ettenähtud rahatrahvi alla langevad ka need, kes rikuvad kalapüügi seaduse § 2-ses ette-

¹⁾ Vt. Seletuskiri.

nähtud Põllutöoministeeriumi poolt kinnitatud kokkulepet või tema poolt avaldatud sundmäärust.

§ 27. Alamõodulised kalad ja vähjad, kui nad vettelaskmiseks kõlbmatud on, võetakse ära (konfiskeeritakse) ja antakse ilma tasuta ligemale heategevale asutusele ehk vaestele.

§ 28. Põllumajanduse seaduse (V. S. K. XII k. II jagu Ustav selsk. hosäistw.) §§ 560—572 ja Balti Eraseaduse §§ 1029—1032 ühes märkusega kaotavad maksvuse.

§ 29. 1) Balti Eraseaduse § 1034 juurde lisatakse järgmine märkus:

Märkus. Juhtumistel, mis ette nähtud Kalapüügi seaduse § 2-ses, on Põllutöoministeeriumil õigus kalapüüki mitme omaniku päralt olevates vetes ajutiselt ära keelata ja kalapüüki sundmäärustega korraldada.

2) Balti Eraseaduse § 1038 juurde lisatakse järgmine märkus:

Märkus. Iseäralised kitsendused kalapüügi suhtes on ette nähtud Kalapüügi seaduses.

Algkirjale allakirjutanud

Riigikogu abiesimees K. V i r m a.
Sekretär T. K a l b u s.

Põllutöoministeeriumi määrused kalapüügi korraldamiseks ¹⁾.

(Välja antud Riigikogu poolt 9. märtsil 1923. a. vastuvõetud Kalapüügi seaduse põhjal.)

Keelupiirkonnad ja keeluaeg, kus ja mil ajal igasugune kala- ja vähjapüük on keelatud, määratakse Põllutöoministeeriumi poolt kindlaks järgmiselt:

I. Naroova jões ja teistes Soome lahte voolavate jõgede suudes:

1) Narva kosest kuni 25 sülda allapoole Kreenholmi vabriku gaasimaja saart.

2) Raudteevalitsusele kuuluv Naroova jõe osa raudteesilla juures.

3) Narva linna sillast kümme sülda vooluvastu ülespoole ja kümme sülda voolupidi allapoole ja silla alune.

4) Sõtke (Sillamäe) jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 200 sülla kauguseni.

5) Voka jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 200 sülla kauguseni.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 59/60 — 1924. a., I osa §§ 16 ja 18 muudatused „Riigi Teatajas“ nr. 45 — 1934. a., art. 401 ja II osa § 10 muudatus „Riigi Teatajas“ nr. 63 — 1930. a., art. 445.

6) Pühajõe suus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

7) Purtse jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 200 sülla kauguseni.

8) Kalvi jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

9) Semi (Kunda) jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 300 sülla kauguseni.

10) Toolse jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

11) Selja (Selge) jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

12) Loobu jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

13) Valge jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 300 sülla kauguseni.

14) Pudisoo jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

15) Jägala jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 300 sülla kauguseni.

16) Pirita jõesuus jõesuud mere poolt ümbritsev veepind, mis piirub otsejoontega jõesuu kallastelt mereranda mööda paremale poole 500 meetri kauguseni ja pahemale poole kuni Lillupi oja ja tähendatud joontelt merre sihtuses NW 45° 41' 2000 meetri ulatuses, nii nagu looduses Põllutöoministeeriumi korraldusel märgitud.

17) Vääna jõesuus, jõesuud mere poolt ümbritsev veepind 250 sülla kauguseni.

18) Keila-Joa jõesuus jõesuud mere poolt ümbritsev veepind, mis piirub otsejoontega jõesuus asuvast kõige suuremast kivist 375 meetri ulatuses mere kallast mööda paremale ja pahemale poole ja tähendatud joontelt merre sihtuses NW 18° 30' 2000 meetri ulatuses, nii nagu looduses Põllutöoministeeriumi korraldusel märgitud.

Keeluaeg p. p. 1—15 ja 17—18 nimetatud kohtades on 1. augustist kuni 15. detsembrini ja p. 16 nimetatud kohas 1. maist kuni 1. juunini ning 1. augustist kuni 15. detsembrini.

19) Ahingiga (västraga) kalapüük Naroova jões, kosest kuni mereni, Pühajões, merest kuni Pühajõe mõisani, Purtses ja Valgejões, merest kuni kolme versta kauguseni vooluvastu ülespoole, Jägala jões, merest kuni koseni, Pirita jões, merest kuni Lagedi veskini ja Keila-Joal, merest kuni koseni, on aasta läbi keelatud.

II. Virtsjärvel, Emajõel ja Peipsil.

1) Emajõe suus, (Emajõe Virtsjärvest väljavoolu kohal) määratakse keelupiirkonnaks veepind 1 versta kauguseni Virtsjärve.

Keeluaeg 1. juulist kuni 1. detsembrini.

2) Virtsjärve voolavate jõgede suudes arvata keelupiirkondadeks jõesuud ümbritsev veepind poole versta kauguseni.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 15. juunini.

3) Virtsjärve Aakre osas Märdianni sadama teest kuni Hans Lasingi majani kaldalt otsejoones Emajõe jooma keskkohani.

Keeluaeg 1. maist kuni 15. juunini.

4) Virtsjärve Valguta osas Konnu jõesuust kuni Hans Sakeus'e majani (Miilitsa tareni) kaldast 300 sülla kauguseni.

Keeluaeg 10. maist kuni 1. juulini.

5) Nooninina ja seda ümbritsev roostik.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juunini.

6) Virtsjärve Voore osas Karu Lipp'u heinamaa piirist 200 sülla pikkuselt põhja poole ja 150 sülla kauguseni kaldast.

Keeluaeg 10. maist kuni 1. juulini.

7) Virtsjärve Uue-Suislepa osas Solukuru suurest Parmusoo kraavi suust 300 sülla pikkuselt põhja poole ja 200 sülla kauguseni kaldast.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juulini.

8) Põhjapoolsest Pähksaare otsast Viljandi ja Tartumaa piiri mööda põhja poole 200 sülla laiuselt ja 500 sülla pikkuselt.

Keeluaeg 10. maist kuni 10. juulini.

9) Ohne jõesuust põhjapoole 300 sülla pikkuselt ja kaldast arvata 200 sülla kauguseni.

Keeluaeg 10. maist kuni 10. juulini.

10) Kalapüügi seaduse § 12 ette nähtud keeluaeg lühendatakse Virtsjärvel kuni 14 päevani, s. o. 16. maist kuni 29. maini.

11) Emajõe Peipsisse voolu ümbruses arvata keelupiirkonnaks Emajõe suud ümbritsev veepind kuni ühe versta kauguseni Peipsi pool järgmist joont: pool versta põhja poole Liivaninast järve kallast mööda kuni Praaga kõige järvepoolsemate kalapüüdjate elumajadeni, sealt edasi Praaga kõige hommikupoolsema maanina peale ja sealt otsejoones Kaevandu kõige hommikupoolsema maanina peale ning viimasest otsejoones Pedaspää kõige põhjapoolsema nurga peale.

Keeluaeg 1. veebruarist kuni 1. maini ja 15. augustist kuni 15. novembrini.

12) Teiste Peipsisse voolavate jõgede suudes arvata keelupiirkondadeks neid Peipsi poolt ümbritsev veepind kuni poole versta kauguseni.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 1. juunini.

13) Ahingiga kalapüük väikses Emajões, Virtsjärvest alates kuni kahe versta kauguseni pealpool Pikkasilda ja selle äärsedel luhtadel on keelatud 1. aprillist kuni 1. juulini.

III. Pärnu jõel, Pärnu lahes ja merel.

1) Pärnu jões määratakse keelupiirkondadeks: a) Loosi alt kuni Len-nuki tehaseni ja b) Sindi vabriku paisust kuni kahe versta kauguseni voolu-pidi allapoole.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juulini.

2) Ahingiga (västraga) kalapüük Pärnu jões, linna sillast kuni mereni, on aasta läbi keelatud.

3) Pärnu lahes, Pärnu jõesuust Kirbu (Audru) jõesuuni ja Uulu sadama sillast kuni Läti piirini on ahingiga (västraga) kalapüük aasta läbi keelatud.

4) Kübarsaarest kuni väikse Väina sillani, Udriku lahes, Kihnu saare ümbruses, Liusäärest Kastna ninani ja sealt Vana-Varbla laidudeni on ahingiga (västraga) kalapüük aasta läbi keelatud.

Nende määruste väljakuulutamise kaotavad maksvuse kõik senini välja antud kalapüügi määrused.

Põllutööminister A. K e r e m.

Põllumajanduse peavalitsuse juhataja R. A l l m a n n.

Põllutööministeeriumi kalapüügi korraldamise määrus ¹⁾.

A l u s: Kalapüügi seaduse (Riigi Teataja nr. 43 — 1923) §§ 20 ja 4.

I.

§ 1. Kalapüügi keelupiirkond ja keeluaeg määratakse Narva-Jõesuus, Narva ja Purtse jões ning Peipsiääres järgmiselt:

a) Narva-Jõesuus „Vene paalidest“ 500 meetrit paremale-poolle ja „Viru paalidest“ 100 meetrit pahemale-poolle mööda randjoont ning tähendatud joonelt otse merde ühe kilomeetri kauguseni.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juunini ja 15. juulist kuni 25. oktoobrini.

b) Narva jões Vene ja Viru paalidest kogu jõe laiuses kuni Rossoni jõe suuni.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juunini.

c) Narva kosest, kogu jõe laiuses kuni raudteesillani.

Keeluaeg 1. septembrist kuni 25. oktoobrini.

d) Purtse jõesuust 4 kilomeetrit vastuvoolu ülespoole, kuni esimese vesiveski tammini.

Keeluaeg 1. septembrist kuni 15. detsembrini.

e) Lahejärve suust Peipsi kallast mööda kummalegi-poolle $\frac{1}{2}$ kilomeetrit ja tähendatud joonelt otse Peipsi järve 1 kilomeetri kauguseni ja Lahejõgi.

Keeluaeg 1. jaanuarist kuni 15. juulini.

f) Kaevandu jõgi terves ulatuses ja Kalli jõgi Kaevandus jõest alates 5 sülla kauguseni.

Keeluaeg 1. jaanuarist kuni 15. juunini.

§ 2. Ahingiga (västraga) kalapüügi keelupiirkond ja keeluaeg määratakse Muhu Väinas, Väikeses ja Suures Väinas ning Matsalu ja Haapsalu lahes järgmiselt:

a) Spithami kordonist otsesuunas kuni Vormsi saare Saksbi maaninani, sealt otsesuunas kuni Harilaiu saareni, Harilaiu saarest

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 38 — 1928. a., art. 206, § 1 lit. b muudatus „Riigi Teatajas“ nr. 63 — 1930. a., art. 445.

otsejoones kuni Rohuküla sadamani ja Rohuküla sadamast mööda randjoont kuni Spithami kordonini. Keeluaeg aasta läbi.

- b) Kübarsaarest kuni Vana-Varbla lajdudeni ja sealt mööda randjoont, ühesarvatud Matsalu laht kuni Puise ninani ja sealt otse-suunas kuni Keinaste saareni ja Keinaste saarest kuni Kübarsaareni. Keeluaeg aasta läbi.

II.

§ 3. Määruse § 1 lit. a, b ja c hakkavad maksma 1. aprillist 1929. a. 21. aprillil 1928. a.

Põllutööminister Osk. Köster.
Põllumajanduse peavalitsuse direktor Allmann.

Põllutööministeeriumi määrus kalapüügi korraldamiseks Viljandi järvel ¹⁾).

Välja antud Riigikogu poolt 9. märtsil 1923. a. vastu võetud Kalapüügi seaduse § 2 põhjal.

§ 1. Viljandi järvel on igasugune kalapüük, väljaarvatud püük käsi-õngedega ja talvenoodaga, aasta läbi keelatud.

§ 2. Talvenoodaga lubatakse ainult üle aasta püüda, igat loomuse kohta üks kord läbi tõmmates.

§ 3. Käsiõngedega püüda võib ainult Viljandi linnavalitsuse või Põllutööministeeriumi poolt selleks välja antud lubadega.

Põllutööminister A. K e r e m.
Põllumajanduse osakonna direktori eest M a r t i n.

Kalapüügi korraldamise määrus ²⁾).

A l u s: Kalapüügi seaduse (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930) §§ 2, 4, 14 ja 20.

I.

§ 1. Kalapüügi keelupiirkonnad ja keeluaeg määratakse järgmiselt:

1) Maksvuseta. (RT 45 — 1934, a., art. 401.)

2) Öisu järvel ja sealt väljavoolaval ning sinna suubuvail jõgedel:

a) Öisu järvest väljavoolaval „Öisu-Kõpu“ jõel ja seda ümbritsevatel luhtadel Öisu järvest kuni kuue kilomeetri kauguseni;

b) Öisu järve voolaval „Öisu-piiri“ jõel ja seda ümbritsevatel luhtadel jõesuust kuni nelja kilomeetri kauguseni;

c) Öisu mõisast järve voolaval jõel ja seda ümbritsevatel luhtadel järvest kuni esimese veski paisuni;

d) Öisu järves ja seda ümbritsevatel luhtadel.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juunini.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 70 — 1929. a., art. 487.

²⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 63 — 1930. a., art. 445, § 3 täiendatud lit. „e-ga“ „Riigi Teatajas“ nr. 45 — 1934. a., art. 401.

3) Harku järvel ja seda merega ühendaval jõel:

a) Harku järvel Tallinna linna pool olev järve osa ühes üleujutatud luhaga, mille piiriks järve poolt otsejoon, mis Luha (Varepi) talu elumajalt otsesuunas üle järve läheb Männiku talu elumajani.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juulini.

b) Harku järve merega ühendav oja ja ojasuud mere poolt ümbritsev veepind 500 meetri kauguseni.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juunini.

4) Ülemiste järvel ja sellega ühenduses olevatel veekogudel:

a) Ülemiste järve ja Pirita jõe vahelisel kanalil ning kanali ümbritsevatel luhtadel, alates Ülemiste järvest 800 meetri kauguseni;

b) Endise Mõigu kõrtsi juures oleval luhal --- Tartu maantee ja Ülemiste järve vahe.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juulini.

5) Jägala jõe osa elektrivabriku tammist kuni Kõrtsu saare merepoolse otsani.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juunini ja 1. oktoobrist kuni 15. detsembrini.

6) Saadjärvel Voldi ja Elistvere osad.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juulini.

7) Neitsijärv ning seda Pühajärvega ühendav oja.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 15. juulini.

8) Vöhandu jõgi Vagula järvest kuni „Itaalia“ sillani ühes seda ümbritsevate luhtadega.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 15. juulini.

9) Ähijärve Suure Pehme järvega ühendav oja ja Vahejärv ühes Pe-räjärvvega ja neid Ähijärvega ühendavad ojad kui ka nimetatud ojasid ümbritsevad luhad.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 1. juulini.

10) Viljandi järvel kitsast kohast (järve keskkohast) kuni Oriku maanteeni ühes üleujutatud luhtadega.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 15. juulini.

§ 2. Ahingiga (västraga) kalapüügi keelupiirkondadeks määratakse:

a) Virtsjärv ja Virtsjärve ümbritsevad luhad;

b) Harku järv ja Harku järve ümbritsevad luhad;

c) Öisu järv ja Öisu järve ümbritsevad luhad;

d) Keeri-Ulila järv ja Keeri-Ulila järve ümbritsevad luhad;

e) Vöhandu jõgi Vagula järvest kuni Kirumpää sillani ühes ümbritsevate luhtadega ja Vöhandu jõe Vagula järvega ühendava kanaliga;

f) Vana-Kariste järv ühes Halliste jõega Indu sillast (Abja-Halliste teel) kuni Halliste jõe ühinemiseni Navesti jõega.

Keeluaeg 15. aprillist kuni 1. septembrini.

§ 3. Pirita jõel väljaspool § 1 märgitud keelupiirkondi ja keeluaega lubatakse Kalapüügi seaduse § 2 põhjal ainult allpoolnimetatud püügi-riistadega ja aegadel kalu püüda:

a) võrkudega ainult Pirita sillast kuni Kose-Lükati sillani 15. juunist kuni 1. septembrini;

- b) lutsu mõrdadega, mille silma suurus vähemalt 24 mm. — 10. novembrist kuni 1. veebruarini;
- c) vitsadest silmumõrdadega 1. augustist kuni 31. detsembrini, kusjuures keelatud on teha tõkkeid;
- d) Käsiongedega, millel söödad otsas, merest kuni Kose-Lükati sillani ja spinningitega ilma elava söödata merest kuni Lagedi veski tammini 15. detsembrist kuni 25. oktoobrini.
- e) kalapüük kaldast kaldani tõkkega lubatakse ainult Põllutööstusministeeriumi eriloaga kalakasvatuse otstarbeks kalamarja saamiseks.

§ 4. Plommimata lõhede ja iheruste (norjaste, meriforellide *Salmo trutta* L.) alalhoidmine, ümbertöötamine, kauplemine ja transporteerimine on keelatud 27. oktoobrist kuni 15. detsembrini.

Enne keeluaega püütud ja Põllutööstusministeeriumile kuni 25. oktoobrini deklareeritud lõhed ja iherused, samuti ka lõhed ja iherused, mis keelualal eriloa põhjal püütakse, võib alal hoida, ümber töötada, transporteerida ja müüa järgmistel tingimustel:

- a) iga kala, või kalast eraldatud osa peab varustatud olema Põllutööstusministeeriumi plommiga;
- b) plommimist teostab Põllutööstusministeerium oma esindajate kaudu; iga plommimise kohta seatakse kokku vastav akt;
- c) kuni 25. oktoobrini Põllutööstusministeeriumi põllumajanduse-osakonnale deklareeritud kalade plommimine sünnib Narvas, Tallinnas, Pärnus ja võimalust mööda ka teistes kohtades 25.—27. oktoobrini.

II.

Põllutööstusministeeriumi määrused kalapüügi korraldamiseks (RT 59/60 — 1924) II osa p. 10 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

(Muudatused on toodud määruse tekstis.)

III.

Põllutööstusministeeriumi kalapüügi korraldamise määruse (RT 38 — 1928) § 1 lit. b muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

(Muudatus on toodud määruse tekstis.)

Põllutööstusminister J. H ü n e r s o n .

Põllumajanduse-osakonna direktor R. A l l m a n n .

Kalapüügi korraldamise määrus¹⁾.

A l u s: Kalapüügi seaduse (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930) §§ 1, 2, 4 ja 20.

§ 1. Peipsi järve Pedaspää lahel määratakse kindlaks püügiriistade ülesseadmise kord ning kalade läbikäiguks kalatee järgmiselt:

1. Kalatee algab Pedaspää leedet ja Kaevandu jõesuu paremat kalalast ühendavalt otsejoonelt ning läheb Pedaspää lahe lõuna randa. Kala-

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 99 — 1930. a., art. 646.

tee piirijoonteks on: a) Pedaspää poolt küljest otsejoon, mis algab Pedaspää-Kaevandu otsejoonelt 200 meetri kaugusel Pedaspää leete otsast ja läheb otsesuunas Pedaspää randa Tartu ülikooli ja Pedaspää maa-alade piirimärgile; b) Kaevandu poolt küljest otsejoon, mis algab Pedaspää-Kaevandu otsejoonelt 240 meetri kaugusel Kaevandu jõesuu parempoolse kalda kõige idapoolsemast otsast ja läheb otsesuunas Pedaspää randa Tartu ülikooli ja Pedaspää maa-alade piirimärgile.

Kalatee peal on igasugune kalapüük keelatud 15. märtsist kuni 1. juulini ja 1. augustist kuni 15. novembrini.

2. Kalamõrra sihte Pedaspää lahel vette asetada tuleb järgmiselt: a) lahe Pedaspää poolt küljest WSW (lääne-edela) sihis kuni kalateeni; b) lahe Kaevandu poolt küljest NO (kirde) sihis kuni kalateeni.

3. Mõrrasihtide vahed peavad olema vähemalt 60 meetrit.

4. Mõrrasihtide vahel on püügihooaegadel igasugune kalapüük keelatud.

5. Püügihooaegadeks arvatakse: a) kevadel 15. märtsist kuni 1. juulini ja b) sügisel 1. augustist kuni 15. novembrini.

6. Iga püüdja on kohustatud kinnitama oma mõrra liidu kalateepoolse otsa külge laua oma nime ja elukoha äratähendamisega.

§ 2. Kalapüügi keelupiirkonnad ja keeluajad allnimetatud jõgedel määratakse järgmiselt:

a) Norraallika jõgi (Järvamaal) ja sellesse suubuvad allikad.

b) Pedaniku jõgi (Järvamaal) ja sellesse suubuvad allikad.

c) Jäneda jõgi (Järvamaal), jõe algusest kuni Jäneda Vanaveski tammini.

Ülevalnimetatud p.p. a, b, c piirkondades keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juulini ja 1. septembrist kuni 31. detsembrini.

d) Kurna jõgi Ülemiste järvest kuni Lehmja mõisa maade piirini ühes ümbritsevate luhtadega ülejutuse piirides.

Keeluaeg 15. märtsist 15. juulini.

§ 3. Västratega (ahingitega) ja teiste riistadega, mis kalu välispidi haavavad, kalapüügi keelupiirkondadeks määratakse: a) Kunda jõgi, alates Jõesuust kuna a.-s. Port-Kunda jõujaama tammini ja b) Irboska (Gorodistše) järv. Keeluaeg aasta läbi.

§ 4. Tamula järvel pannakse kalapüügi seaduse § 2 põhjal järgmine kalastamise kord maksma;

a) Igasugune kalapüük, välja arvatud püük käsiõngedega ja spinnigitega, on aasta läbi keelatud.

b) Kalastaja ei või paati ankrusse panna lähemale kui 15 meetrit teistest kalastajatest.

c) Talvel ei või kalapüügiks jääauku raiuda lähemale kui 5 (viie) meetri kaugusele varem kohale asunud kalastajast.

Põllutööminister A. K e r e m.

Põllumajanduse-osakonna direktor A l l m a n n.

Pärnu lahe kalapüügi korraldamise määrus ¹⁾.

Alus: Kalapüügi seaduse §§ 1 ja 20 (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930).

§ 1. Vette asetatud mörravaiad peavad olema märgitud mõlemast otsast 2—3 meetri ulatuses nimetähtedega või õuemärkidega, mis tulevad vaiadele lõigata või põletada. Mördadega püüdjad peavad vaiamärgid registreerima kohaliku raiooni kalanduseinstruktori juures vähemalt 2 nädalat enne mördade sisseasetamist.

§ 2. Mörra sihid ühel püügiväljal (püügimeres) peavad aetud olema rööbasjoones. Hilisemad mörrasihi rajajad peavad määruste kohaselt vahemaad jätma, kui varematel suurkala mördadega püüdjail vähemalt 50 meetrit ja räim-mördadega püüdjail vähemalt 40 meetrit vesiaedu sihi rajamiseks vaiadega kohale aetud ja siht vajalikus suunas vaiadega tähistatud.

§ 3. Suurkala mörrasihtide (mörraliidud, missuguste silmade küljemõõdud on üle 24 mm) vahe peab olema vähemalt 200 meetrit. Sihid peavad olema aetud igale püügiväljale nii, et nad 1000 meetri ulatuses rööbasjoones oleksid. Iga 1000 meetri järele peab jäetama kalatee vähemalt 100 meetri ulatusega.

§ 4. Räimemörra sihtide vahe peab olema: Kotti, Liu, Leemeti ja Sorgu püügiväljade sügavamas osas, kus sügavus üle 6 meetri, mitte alla 300 meetri; Tiiva raval mitte alla 150 meetri, Liusääre raval mitte alla 100 meetri, Kotti raval mitte alla 75 meetri; Nasva, Kuiva, Leemeti ja Sorgu ravadel mitte alla 50 meetri; teistel püügiväljadel mitte alla 35 meetri.

§ 5. Seni korrashoitud nooda loomusekohad tulevad kohaliku kalanduseinstruktori juures registreerida kohalikkude kalameeste organisatsioonide ettepanekul. Noodavedajad on kohustatud 24 tundi enne igakordset loomuse algust märgid välja panema. Registreeritud loomusekohal ei ole lubatud teiste püünistega püüdjail noodavedu takistada. Ei ole lubatud mörrasihtide vahel noodaga püüda nii, et nooda tiiv mörrasihile lähemale kui 10 meetrit tuleks. Registreeritud loomusekohtadest peavad mörrasihid vähemalt 10 meetrit eemale aetama.

§ 6. On ühele loomusekohale noodavedajaid seltse enam kui üks, siis sünnib vedu järjekorras. Üheks loomuseveo välteks loetakse mitte üle 2 tunni. Ei lepi järjekorra üle noodavedajad seltsid kokku, siis määrab järjekorra kohalik raiooni kalanduseinstruktor.

§ 7. Räimevõrkude rivide (jädade) vaheks peab olema põhjapüügil vähemalt 20 meetrit. Kui võrgurivi otsas on paat või tähised nii kinnitatud, et võrgurivi suund arusaadav on, siis on keelatud varem sisselastud võrgurivist teisi võrke üle lasta.

§ 8. Kuderäime püügil Pärnu lahes ja lahe ümbruses 30-miililises sõõris, mis algab otsejoonest Tahku ninast Liusäärele — Liivi lahes leiduvatel madalikkudel — kus sügavus alla 12 meetri, peab rivi vaheks olema vähemalt 5 meetrit.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 25 — 1932. a., art. 199.

§ 9. On räimevõrgu rivi pikem kui 150 meetrit ja tahetakse ära hoida, et rivist üle ei lastaks teisi võrke, siis peab rivi suunanäitajaks igal 150-meetrilisel rivil tähis kinnitatud olema. Rivi otsadel peavad olema tähised lipukestega, kuna keskel lipukesteta.

§ 10. Pärnu lahes N (Põhja) pool otsejoont, mis algab Põdra lai SW poolsest kaldast keskmise veeseisu juures ja läheb otsesuunas teisele kaldale Hiieninani, on kalapüük keelatud sarnaste raim-mördadega, mille silmade küljemõõdud on alla 20 mm.

Keeluaeg 15. aprillist kuni 1. juulini.

9. märtsil 1932. Nr. 10752.

Põllutööminister O. Köster.

Põllumajanduse osakonna direktor R. Allmann.

Kalapüügi korraldamise määrus¹⁾.

Alus: Kalapüügi seaduse (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930) §§ 1, 2, 4 ja 20.

I. Keelupiirkonnad ja keeluajad Haapsalu-Saunja lahel, Lehtma lahel, Vihula-Naarati jõesuus, Põduste jõesuus, Kasse ja Rame lahel ning Harku järvel.

§ 1. Haapsalu-Saunja lahel, Lehtma lahel, Vihula-Naarati jõesuus, Põduste jõesuus, Kasse ja Rame lahel ning Harku järvel määratakse Kalapüügi seaduse § 20 põhjal keelupiirkonnad ja keeluajad järgmiselt:

1) Haapsalu ja Saunja lahes ning mõlemaid ühendavas silmas määratakse keelupiirkonnaks (kalade läbikäiguks) 75 meetri laiune siht, mis algab Kübarahu juurest ning lõpeb Võnnusaare kagupoolse otsa kohal asuvast silmakivist 400 meetrit Lääne-Nigula kiriku sihis, nii nagu looduses Põllutööministeeriumi korraldusel määratud.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 15. juunini.

2) Haapsalu lahes, Laksu kraavi suus, määratakse keelupiirkonnaks veeala, mis asub 600 meetri pikkuses ja 100 meetri laisuses täisnurgas, mille edelapoolset pikkikülge määrab Haapsalu raudteejaama kilomeetri-post 1/O-st loodesse tõmmatud joon, nii nagu looduses Põllutööministeeriumi korraldusel määratud.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 15. juunini.

3) Lehtma lahes määratakse keelupiirkonnaks veeala piiratud joonega, mis tõmmatud Lehtma silla juures olevast meremärgist otsejoones kuni Sihisuu rahu E (Osti) toodrini ja Sihisuu rahu toodrist otsejoones Tõrvaninale riigimetsa kvartaalide nr.nr. 153 ja 143 vahelise sihini ja sealt edasi mööda kaldajoont kuni Lehtma sillani, nii nagu looduses Põllutööministeeriumi korraldusel määratud.

Keeluaeg 15. märtsist kuni 1. juunini.

¹⁾ On avldatud „Riigi Teatajas“ nr. 74 — 1932. a., art. 580.

4) Vihula-Naarati jõesus määratakse keelupiirkonnaks jõesuud mere poolt ümbritsev veeala 300 meetri kauguseni, nii nagu looduses Põllutöoministeeriumi korraldusel märgitud.

Keeluaeg 1. augustist kuni 15. detsembrini.

5) Põduste jõesus määratakse keelupiirkonnaks Kuresaare-Sörve maantee trummialused ja jõesuud nimetatud maanteest mere poolt ümbritsev veeala, nii nagu looduses Põllutöoministeeriumi korraldusel märgitud järgnevates piirides: 1) alates keskmise trummi avausest $4\frac{1}{2}$ meetri laiune veeala kuni ristikivini NO = $25^{\circ} 5'$; 2) eelnimetatud ristikivist läheb

288. Om

keelupiirkonna veeala mere poole trehtrikujuliselt järgnevalt: a) hommiku-poolne külg eelnimetatud ristikivist SO: $16^{\circ} 15'$ suunas kuni looduses märgitud ristikivini ja sealt Roomasaare tulitorni suunas 250 meetrit; b) õhtu-poolne trehtri külg hakkab eelnimetatud pöörust SW: $11^{\circ} 0'$ suunas, kuni ristikivini, sealt Abruha tulitorni suunas 250 meetri kauguseni.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 15. juunini.

6) Kasse ja Rame lahel määratakse keelupiirkonnaks nimetatud lah-tesid ühendav Rapla-Virtsu raudtee trummialune ühes trummialust mõle-malt poolt ümbritseva veealaga kuni 250 meetri kauguseni.

Keeluaeg 1. märtsist kuni 15. juulini ja 1. septembrist kuni 15. detsembrini.

7) Harku järvel määratakse keelupiirkonnaks Järve talu pool olev järve osa ühes üleujutatud luhaga, mille järvepoolseks piiriks on otse-joon, mis Luha (Varep) talu elumajast otsesuunas läheb Järve talu suve-majani, nii nagu looduses Põllutöoministeeriumi korraldusel märgitud.

Keeluaeg 15. märtsist 15. juulini.

II. Kalapüüniste ülesseadmise kord Peipsi järvel.

§ 2. Peipsi järvel, Emajõe suu ja Kaevandu jõesuu vahelisel veealal määratakse Kalapüügi seaduse § 1 alusel püügiriistade ülesseadmiseks järgmine kord:

1) Mörrasihid tulevad asetada, alates kaldast järve poole, Praaga kõige hommikupoolsema maanina ja Mära nurga vahel O sihis, Mära nurgast kuni Luha saareni O-ten S ($101\frac{1}{4}^{\circ}$) ja Luha saarest kuni Kaevandu suuni ONO ($67\frac{1}{2}^{\circ}$).

2) Mörrasihtide vahe peab olema 120 meetrit, kusjuures sihi vahe loetakse mörra tiivast.

3) Mörrasihid peavad olema rööbasjoones.

4) Mörrasihtide vahel on püügihooaegadel keelatud igasugune kala-püük.

M ä r k u s. Püügihooaegadeks loetakse:

a) Kevadine — 15. märtsist kuni 1. juunini.

b) Sügisene — 15. augustist kuni jäätulekuni.

5) Mörrasihte hakatakse lugema esimesest sihist, mis on vette ase-tatud Praaga kõige hommikupoolsema maanina juurest.

6) Iga püüdja on kohustatud kinnitama oma sihi järvepoolsema otsa külge laua oma nime ja elukoha äratähendamisega.

7) Terve mõrrasiht loetakse kogu püügihooajaks selle kasutada, kes 15. märtsiks on $\frac{1}{3}$ sihi mõrdadest sihi peale kalapüügiks vette pannud; kui sihi kasutaja aga 18. märtsiks ei ole kogu sihi ulatuses mõrdu vette pannud, siis kaotab ta õiguse ülejäänud sihi osa kasutamiseks sellel püügihooajal ning iga teine võib mõrdade sissepanekut sihi täiendamiseks jätkata.

8) Praaga ja Kaevandu jõesuude vahel, Kaevandu pool küljes olevatel kolmel nooda loomusel, s. o. „Leego“, „Kaevandu“ ja „Ninapealsel“ on kalapüük lubatud ainult nootadega, kusjuures loomuse pikkus arvestatakse rannast 200 meetri kauguseni.

Käesoleva määruse II osa (Kalapüüniste ülesseadmise kord Peipsi järvel) hakkab maksma 1. jaanuarist 1933.

III. Keelupiirkonnad ahingiga (västraga) kalapüügiks.

§ 3. Ahingiga (västraga) ja teiste riistadega, mis kalu välispidi haavavad, kalapüügi keelupiirkonnad määratakse Kalapüügi seaduse § 4 alusel järgmiselt:

1) Elva jõgi ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides, alates Mosina veski tammist kuni Keeri järveni.

2) Kari järv ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides.

3) Emajõgi ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides, alates Võrtsjärvest kuni Peipsi järveni.

4) Väike Emajõgi ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides, alates Telliste sillast kuni Võrtsjärveni.

5) Koosa järv ja Koosa jõgi ning neid ümbritsevad luhad üleujutuse piirides.

6) Lahejärv ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides.

7) Võhandu jõgi ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides, alates Räpina vabriku paisust kuni Pihkva järveni.

8) Värska jõgi ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides, alates Värska maantee sillast kuni Pihkva järveni.

9) Toolse jõgi, alates merest kuni Selja-Varangu maanteeeni.

10) Selja (Rutja) jõgi, alates merest kuni Selja-Varangu maanteeeni.

11) Valkla jõgi, alates merest kuni Valkla veskitammini.

12) Treppoja (Kloogal), alates merest kogu ulatuses ja selle haru — Treppojast kuni Sooda järveni.

13) Hiiu- ja Saaremaa ümbruse territoriaalveed ning Paadla ja Parila (Suur laht) lähed Saaremaal.

Keeluaeg p.p. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ja 12 aasta läbi ja p. 13 f. detsembrist kuni 1. juunini.

IV. Kalapüügi kord Valge (Loksa) jõel.

§ 4. Valge (Loksa) jõel alates jõesuust kuni Kotkaveski tammini lubatakse Kalapüügi seaduse § 2 põhjal ainult allpoolnimetatud püügi-riistadega ja aegadel kalu püüda:

1) Niidist silmumõrdadega, mille kõrgus mitte üle 80 sentimeetri ja neelude (pujuste) suurused (avaused) mitte suuremad kui esimesel neelul 12×12 sentimeetrit ja teisel neelul 10×3 sentimeetrit ning tiiva pikkus mitte üle 4 meetri, lubatakse püüda alates jõesuust kuni a.-s. Loksa tehaste sillani, kusjuures mõrdu lubatakse asetada jõkke ainult alates jõe paremalt kaldalt kuni poole jõeni.

2) Niidist silmumõrdadega, mille teised mõõdud samad kui p. 1, kuid mille tiiva pikkus mitte üle 2 meetri, lubatakse püüda alates krunt Soone nr. 28 põhjapoolsest piirist kuni krunt Ojaveri nr. 25 lõunapoolse piirini, kusjuures mõrdu lubatakse jõkke asetada jõe mõlemast kaldast kuni veerand jõe laiuseni.

3) Vitssilmumõrdadega, mille kõrgus mitte üle 45 sentimeetri ja neelu avause läbimõõt mitte üle 6 sentimeetri, lubatakse püüda alates krunt Ojaveri nr. 25 lõunapoolsest piirist kuni Kotkaveski tammini: mõrdu lubatakse asetada jõkke jõe mõlemast kaldast kuni veerand jõe laiuseni, kusjuures on keelatud ehitada kividest jõe jooksul ristisihis tõkkeid või kantse; kantse rööbasjoones jõe kaldale lubatakse ehitada, alates kõige jõepoolsemast mōrrast, kuid mitte kaldast kaugemale kui veerand jõe laiuseni.

Püügihooaeg p.p. 1, 2 ja 3 1. augustist kuni aasta lõpuni.

4) Käsiongedega, millel söödad otsas, lubatakse püüda 1. aprillist kuni 1. juunini ja spinningitega 15. detsembrist kuni 25. oktoobrini.

5) Kalapüük teiste püünistega lubatakse ainult Põllutöoministeeriumi eriloaga kalakasvatuse otstarbeks kalamarja saamiseks.

17. septembril 1932. Nr. 1001-15.

Põllutööminister O. K ö s t e r.

Põllumajanduse-osakonna direktor R. A l l m a n n.

Määrus kalapüügi korraldamiseks Pühajärvel¹⁾.

A l u s: Kalapüügi seaduse § 2 (RT 43 — 1923).

§ 1. Pühajärvel ja seda ümbritsevatel üleujutatud maa-aladel on igasugune kalapüük, välja arvatud püük käsiongedega, spinningitega, lantidega ja talvenoodaga, aasta läbi keelatud.

§ 2. Talvenoodaga lubatakse ainult üle kolme aasta püüda, igat loomusekohta üks kord läbi tõmmates.

§ 3. Kalapüüki teostada võib ainult kalapüügi õiguse omaniku või rentniku nõusolekul.

20. mail 1933. Nr. 1001-4.

Põllutööminister J. Z i m m e r m a n n.

Põllumajanduse osakonna direktor R. A l l m a n n.

¹⁾ On avldatud „Riigi Teatajas“ nr. 44 — 1933. a., art. 366.

Kalapüügi korraldamise määrus¹⁾.

Alus: Kalapüügi seaduse §§ 1, 2, 4 ja 20 (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930).

I. Keelupiirkonnad ja keeluaeg Kuremaa järvel ja sellest väljavoolaval jõel ning Kaiavere, Elistvere, Raigastvere ja Soitsjärve ühendavatel ojadel.

§ 1. Kuremaa järvel ja sellest väljavoolaval jõel määratakse keelupiirkonnaks lõunapoolne osa Kuremaa järvest, mille põhjapoolseks piiriks otsejoon Peetri heinamaa kraavi suust Vainu heinaküünile ja Kuremaa järvest väljavoolav jõgi, alates Kuremaa järvest kuni Palamuse Piimaühingu kraavini.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 1. juulini.

§ 2. Määratakse keelupiirkonnaks Kaiavere ja Elistvere järve ühendav oja ning Elistvere, Raigastvere ja Soitsjärve ühendavad kraavid.

Keeluaeg 1. aprillist kuni 10. juunini.

II. Keelupiirkonnad ahingiga (västraga) kalapüügiks.

§ 3. Ahingiga (västraga) ja teiste riistadega, mis kalu välispidi haavavad, kalapüügi keelupiirkonnad määratakse Kalapüügi seaduse § 4 alusel järgmiselt:

1) Kuremaa järv ja sellest välja voolav jõgi ühes neid ümbritsevate luhtadega üleujutuse piirides, alates Kuremaa mõisast kuni Palamuse veski tammini;

2) Lohja järv ja seda ümbritsevad luhad üleujutuse piirides;

3) Kahala järv ja seda ümbritsevad kraavid ning luhad üleujutuse piirides;

4) Päidra ja Turva järv ning neid ümbritsevad luhad üleujutuse piirides.

Keeluaeg aasta läbi.

III. Kalapüügi korraldamise määruse (RT 63 — 1930) § 3 lit. d muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

(Muudatus on toodud määruse tekstis.)

Põllutööminister J. Z i m m e r m a n n.

Põllumajanduse osakonna direktor R. A l l m a n n.

Kalapüügi seaduse teostamise määrus²⁾.

Alus: Kalapüügi seaduse §§ 1 ja 2 (RT 43 — 1923).

Kalapüügi seaduse § 2 (RT 43 — 1923) ette nähtud püügiõiguse ajutise keelu maksmapanekust ja kokkuleppe sõlmimiseks määratud täht-

1) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 68 — 1933. a., art. 529.

2) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 73 — 1933. a., art. 553.

ajast kuulutab põllumajanduse osakond Riigi Teatajas ja saadab vastavad teadaanded väljapanemiseks kohalikes omavalitsuseasutistes. On üksikute püügiõiguste osanikkude nimed ja elukohad osakonnal teada. võib põllumajanduse osakond kuulutamise ja teadaannete väljapanemise ära jätta ning teatada keelu maksmapanekust ja määratud tähtjast vahe- tult püügiõiguse osanikele allkirja vastu.

7. septembril 1933. Nr. 1001-12.

Põllutööminister J. Z i m m e r m a n n.

Põllumajanduse osakonna direktor R. A l l m a n n.

Põllutööministeeriumi kalapüügi korraldamise määrus Pihkva järvel, Muhu väinas ja Matsalu lahes ¹⁾.

A l u s: Kalapüügi seaduse §§ 1, 3, 5 ja 20 (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930).

I.

Keelupiirkonnad Pihkva järvel ja selle lahtedes.

§ 1. Pihkva järves määratakse keelupiirkonnaks (kaladele kudekohaks ja läbikäiguks) 200 meetri laiune veeala, mis algab idapool Beresje küla Eesti-Vene piirilt ning suundub põhjapoolt lõunapoolle mööda laevateed läänepoolt Kolpino saart, kuni Roosna küla põhjapoolsest servast itta tõmmatud jooneni, nii nagu Põllutööministeeriumi korraldusel looduses märgitud.

§ 2. Pihkva järve Kulje-Kuuliska lahes ja Pihkva järve lahes, mis asub Värskja järve ja Roosna küla põhjapoolsest servast itta tõmmatud joone vahel, on keelatud sulgeda seisupüünistega kummaltki poolt kaldalt rohkem kui üks kolmandik vee laiusest, kuna üks kolmandik, keskkohal, peab olema püünistest täitsa vaba; noodaga püüdes on keelatud üle kahe kolmandiku lahe laiusest korraga läbi tõmmata.

§ 3. Pihkva järves määratakse keelupiirkonnaks (kaladele kudekohaks ja läbikäiguks) 200 meetri laiune veeala, mille läänepoolseks piiriks on Põllutööministeeriumi korraldusel looduses märgitud joon, mis algab Kolpino saare kirde otsas asuva kagupoolsest W toodrist, suundub Sartovo küla maaninale ja sealt Kolpino saare lõunaotsa kaldaäärt mööda kuni § 1 tähendatud kalateeni.

§ 4. Pihkva järve Kulje-Kuuliska lahe suu keskkohast kuni § 3 tähendatud kalateeni määratakse keelupiirkonnaks (kaladele kudekohaks ja läbikäiguks) 200 meetri laiune veeala nii, nagu Põllutööministeeriumi korraldusel looduses märgitud.

Keeluaeg §§ 1, 2, 3 ja 4 tähendatud piirkondades 15. märtsist 1. juulini.

II.

Kalamõrdade ülesseadmise kord Muhu väinas.

§ 5. Raugi majakast kuni Tamse (Tammiski) nukani lubatakse mõrdu vette asetada nii, et mõrra sihtides iga 500 meetri suletud osa järgi jäetakse avaused vähemalt 100 meetri ulatuses.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 28 — 1934. a., art. 246.

§ 6. Tamse (Tammiski) nukast kuni Pulli pangani lubatakse mõrdu vette asetada nii, et mõrra sihtides iga 600 meetri suletud osa järgi jäetakse avaused vähemalt 100 meetri ulatuses.

III.

Matsalu lahe kalapüügi korraldamise määrus.

§ 7. Matsalu lahes määratakse keelupiirkonnaks (kaladele kudekohaks ja läbikäiguks) 400 meetri laiune peasiht, mis algab Kloostri suuresihi suust ja läheb sealt Haeska ja Matsalu kolme Nassu saarte kohalt kõige sügavamat kohta mööda Kiideva Liiva ja Pikanina vahelt merre Kumara saare ja Papilaidu vahelisesse keskkoha.

§ 8. Kloostri-Vaillu, Suitsu, Väike-Rõude ja Rannamõisa jõgede suudes määratakse keelupiirkondadeks (kalade kudekohaks ja läbikäiguks) veealad nimetatud jõgedes suust kuni § 7 tähendatud peasihini, nii nagu looduses Põllutööministeeriumi korraldusel märgitud.

Keeluaeg §§ 7 ja 8 tähendatud piirkondades aasta läbi.

§ 9. 1. jaanuarist kuni 25. maini võib kalapüügiks tarvitada mõrdu, missuguste silmade küljemõõt ei või olla vähem kui 12,5 mm ja 25. maist kuni aasta lõpuni mõrdu, missuguste silmade küljemõõt ei või olla vähem kui 18 mm.

§ 10. Noodaga kalapüük on lubatud kohtadel, missugused vabad teistest püügiriistadest. Nooda loomusekoht peab olema vähemalt 20 meetrit eemal seisupüügiriistadest.

§ 11. Mõrrasihtide vahe peab olema lagedas vees vähemalt 100 meetrit ja roogus vähemalt 50 meetrit. Mõrrasihtide vahele lubatakse asetada üks ribi võrke roobasjoones mõrrasihtidega, kuid neid ei tohi asetada mõrrasihile lähemale kui 30 meetrit. Vahemaa arvestatakse küljemõrdade või karjaaia välimistest vaiadest.

§ 12. Matsalu lahe osas, mis läänepool Matsalu sadama silda Haeska tuulikuga ühendavat otsejoont, tuleb mõrrasihtides jätta iga 360-meetrilise suletud osa järgi vähemalt 60-meetrilised avaused ja hommikupool nimetatud otsejoont iga 200-meetrilise suletud osa järgi vähemalt 20-meetrilised avaused. Avaused peavad olema vabad igasugustest püünistest.

§ 13. Igale kalurile, kes asub Lihula või Kloostri mereosades puh-taks niidetud püügikohale ja selle peale lahe jääst vabanemist ära märkinud vaiadega ning nimelauaga ja sinna peale lahe jääst vabanemist nelja päeva jooksul asetanud mõrrad, jääb püügikoha kasutamiseks õigus terveks püügihooajaks.

Iga kalur, kes mõrdade panemist 360-meetrilisele sihile alustanud, on õigustatud kogu sihile mõrdade panemist teostama kolme päeva jooksul. Ei ole nimetatud tähtaegadel püünised kohtadele asetatud, võib vabaks jäetud püügikohta iga teine kalur vallutada.

IV.

Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Matsalu lahes kalapüügi korraldamise määrus (RT 42 — 1927).

24. märtsil 1934. Nr. 1001-22.

Põllutööminister N. T a l t s.

Põllumajanduse osakonna direktor R. A l l m a n n.

Põllutööministeeriumi kalapüügi korraldamise määrus Väana jõel, merest kuni Hüüru veski paisuni, Pirita jõel ja jõesus ning Keila-Joa jõesus ¹⁾).

A l u s: Kalapüügi seaduse §§ 1, 2, 20 ja 24 (RT 43 — 1923, 33 — 1930 ja 27 — 1934).

I.

§ 1. Kalapüügi keelupiirkonnad ja keeluajad Väana jõel määratakse järgmiselt:

1) Hüüru veski tammist allapoole 250 meetri kauguseni ühes tammi-alusega;

2) Tugamani veski tammist allapoole 250 meetri kauguseni ühes tammialusega;

3) Väana Vanajõe kosest allapoole 250 meetri kauguseni.

Keeluaeg p.p. 1—3 1. aprillist kuni 15. juunini ja 1. oktoobrist kuni 15. detsembrini.

§ 2. Väana jõel merest kuni Hüüru veski paisuni väljaspool § 1 märgitud keelupiirkondi ja keeluaega lubatakse Kalapüügi seaduse § 2 põhjal ainult allpoolnimetatud püügiriistadega ja aegadel kalu püüda:

1) niidist sõlmitud mõrdadega ja võrkudega 15. juunist kuni 1. augustini;

2) silmumõrdadega, missuguste kõrgus võib olla kuni 25 sentimeetrit ja pujuse avaus mitte üle 25 mm. 1. augustist kuni aasta lõpuni;

3) põhjaõngedega Nõmme-Väana raudtee sillast kuni Viti-Väana maantee kivilillani;

4) spinningutega, käsiõngedega ja mänguõngedega (Spielhaakidega) 15. detsembrist kuni 25. oktoobrini;

5) kalapüük teiste püünistega lubatakse ainult Põllutööministeeriumi eriloaga kalakasvatuse otstarbeks kalamarja saamiseks.

II.

Põllutööministeeriumi määrused kalapüügi korraldamiseks (RT 59/60 — 1924 I osa p.p. 16 ja 18 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

(Muudatused on toodud määruse tekstis.)

III.

Põllutööministeeriumi kalapüügi korraldamise määruse (RT 63 — 1930) § 3 täiendatakse literaga e järgmises redaktsioonis:

(Täiendus on toodud määruse tekstis.)

IV.

Käesoleva määruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Kalapüügi korraldamise määruse (RT 63 — 1930) § 1 p. 1.

23. mail 1934. Nr. 1001-6.

Põllutööminister N. T a l t s.

Põllumajanduse osakonna direktori k. t. A. R e i n a r t.

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 45 — 1934. a., art. 401.

Kalapüügi korraldamise määrus Narva lähel Vene piirist kuni Merikülani, Selja jõel ja Toolse jõel¹⁾.

Antud Põllutööministri poolt Kalapüügi seaduse §§ 1, 2, 5 ja 20 (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930) alusel.

I.

§ 1. Noodaloomuse kohtadeks määratakse Narva lähel järgmised veealad:

1) Vene paalidest mööda randjoont Vene piiri sihis 4 kilomeetri pikkuselt ja rannast 1 kilomeetri ulatuses merre;

2) Viru rannikul Smetske krunt nr. 31 mööda randjoont kuni Smetske krunt nr. 75 ja rannast 1 kilomeetri ulatuses merre.

§ 2. Veeala väljaspool § 1 tähendatud noodaloomuse kohti rannast kuni 8 meetri sügavuseni määratakse kalapüügiks mõrdadega, võrkudega ja teiste püügiriistadega, kusjuures mõrrasihtide vahe peab olema vähemalt 250 meetrit.

Mõrrasihtide vahele lubatakse asetada ka teisi püüniseid, kuid neid ei tohi asetada mõrrasihile lähemale kui 100 meetrit.

§ 3. Iga kalur, kes mõrrasihi välja valinud, peab selle ära märkima. Märgil peab olema kinnitatud nimelaud kaluri nime ja elukoha äratäendamiseks.

§ 4. Kui kalur viie päeva jooksul, arvates mõrra sihi märkimisest, tema poolt valitud püügikohale mõrda ei aseta, siis võib iga teine kalur asuda selle püügikoha kasutamisele. Samuti jääb mõrrakoha kasutajale õigus endist mõrrakohta tagasi saada viie päeva jooksul, arvates mõrra veest väljavõtmise päevast.

II.

§ 5. Selja jõel, merest kuni Varangu küla vesiveski paisuni, lubatakse Kalapüügi seaduse § 2 põhjal ainult allpoolnimetatud püügiriistadega ja aegadel kalu püüda:

1) merest kuni Möldri talu piirini võrkudega, mille silmade küljemõõt mitte vähem kui 24 mm, 15. detsembrist kuni 1. augustini ja võrkudega, mille silmade küljemõõt mitte vähem kui 65 mm, 1. augustist kuni 1. oktoobrini;

2) merest kuni Varangu vesiveski paisuni niidist mõrdadega, mille silmade küljemõõt mitte vähem kui 24 mm, ja vitsmõrdadega ning tõketega, missuguste vitste või varvade vahe mitte vähem kui 20 mm, 15. detsembrist kuni 1. augustini; niidist mõrdadega, mille silmade küljemõõt mitte vähem kui 40 mm, ja vitsmõrdadega ning kalatõketega, missuguste vitste või varvade vahe mitte vähem kui 40 mm, 1. augustist kuni 1. oktoobrini;

Märkus. Tihedamaid vitsmõrdu, mille esimese võru läbimõõt kuni 60 sentimeetrit ja pujuse (neelu) avaus mitte üle 6 sentimeetri, lubatakse tarvitada silmade püügiks merest kuni Oruveski purdeni 1. augustist kuni aasta lõpuni;

¹⁾ On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 63 — 1934. a., art. 550.

3) käsiõngedega, millel söödad otsas, 1. aprillist kuni 15. juunini ja ilma elava söödata spinningitega 1. aprillist kuni 1. oktoobrini;

4) võrkude kui ka tõkete vahe voolupidi peab olema vähemalt 100 meetrit;

5) kalapüük teiste püünistega lubatakse ainult Põllutöoministeeriumi eriloaga kalakasvatuse otstarbeks kalamarja saamiseks.

III.

§ 6. Toolse jõel ja selle harudel määratakse keelupiirkonnaks veeala Rakvere-Kunda raudteest kuni mereni.

Keeluaeg 1. oktoobrist kuni 15. detsembrini.

20. juulil 1934. Nr. 1001-19.

Põllutöoministri k. t. N. K a n n.

Põllumajanduse osakonna direktori k. t. A. R e i n a r t.

Kalapüügi korraldamise määrus Soome lahel Kumbli saare otsast kuni Kellengori karini ¹⁾).

Antud Põllutöoministri poolt Kalapüügi seaduse §§ 1 ja 20 (RT 43 — 1923 ja 33 — 1930) alusel.

§ 1. Kumbli saare ja Kellengori kari vahelises rannavees, kaldast kuni 10 meetri vee sügavuseni, lubatakse kalapüüniseid ainult järgnevalt asetada:

1) rannast kuni kahe meetri sügavuses vees peab mörrasihtide vahe olema vähemalt 40 meetrit;

2) kahe kuni kümne meetri sügavuses vees peab mörrasihtide vahe olema vähemalt 150 meetrit;

3) mörrasihtide vahel lubatakse teiste vähemate püünistega kalu püüda, kuid need peavad mörrasihtidest vähemalt viiekümne meetrilises kauguses olema.

§ 2. Paragrahv 1 p. 1 tähendatud mereosas peab mörrasihtidesse iga mörraliigi vahele jätma vähemalt viiemeetrilised avaused ja § 1 p. 2 tähendatud osas vähemalt kümne meetrilised avaused.

1. septembril 1934. Nr. 1001-20.

Põllutöominister N. T a l t s.

Põllumajanduse osakonna direktori k. t. A. R e i n a r t.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi teadaanne Hariduse- ja sotsiaalministeeriumile kuuluva Pühajärve pargi saarte ja järvede osa kasutamise kohta ²⁾.

1. Endise Pühajärve mõisa park, Püha- ja Neitsijärved ja Pühajärves olevad saared moodustavad rahvapargi, mille kasutamine meelelahutus- ja puhkekohana on vaba kõikidele kodanikkudele.

1) On avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 73 — 1934. a., art. 618.

2) On avaldatud „Riigi Teataja Lisas“ nr. 43 — 1933. a.

2. Läbisõitmine pargist on igasugustel sõidu- ja veoabinõudel keelatud. Sõidukite peatumine pargi ja turistide kodu piires on lubatud ainult selleks otstarbeks määratud kohtadel.

3. Puude mahavõtmine, koorimine, vigastamine ja okste murdmine, tule tegemine ja igasuguste jäänuste ja mustuse laialilooimine pargis ja saartel on keelatud.

4. Alasti suplemine ja hobuste ujutamine järves on lubatud ainult selleks otstarbeks määratud kohtadel.

5. Kohalikkudel elanikkudel on lubatud Pühajärvel paate pidada ilma väljaüürimise õigusega isiklikkude lubade järgi, missugused lubad annab välja Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi kohapealne esindaja. Paatide pidamise luba ei anta isikutele, kellest teada on, et nad lubamata kalapüüki harrastavad, paate välja üürivad või saartel puid rikuvad. Paate võib pidada ainult selleks määratud seisukohtadel. Neitsijärvel ei ole kellelgi õigust paatide pidamiseks.

6. Kalapüük Pühajärves käsiõngedega ja vedeliga on vaba kõikidele kodanikkudele, kuid keelatud on kalapüük igasuguste teiste püügiriistadega.

7. Käesolev teadaanne avaldatakse Riigi Teataja Lisas ja ühes sellega kaotab maksvuse 1928. a. Riigi Teataja Lisa 50 ilmunud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi teadaanne kalapüügi korra kohta Pühajärvel ja Neitsijärvel.

8. Käesolevas teadaandes tähendatud korra vastu eksijad ja keelust üleastujad võetakse vastutusele RNS põhjal.

Hariduse- ja sotsiaalministeerium.

IV.

Lisad.

Vabariigi Valitsuse seletuskiri Jahiseaduse juurde.

Eestis praegu veel maksev Põllumajanduse seaduse jahiasjandust käsitlev osa (II osa, esimene peatükk, §§ 321—357) on juba niivõrd vananenud ja puudulik, et see enam isegi endise Venemaa oludele ei vastanud, mille tõttu seal juba 1896. aastal asuti vastavate materjalide kogumisele uue jahiseaduse kava väljatöötamiseks. Maailmasõja puhkemise tagajärjel jäi aga Venemaal uus jahiseadus ellu viimata.

Meie oludele ei vasta nimetatud seadus kaugeltki, sest Eesti olud erinevad tunduvalt Kesk-Venemaa oludest, milliseid on arvesse võetud Põllumajanduse seaduse väljatöötamisel.

Põllutöoministeeriumil olid nimetatud seaduse puudused teada, mille tõttu ta juba 1924. aastal asus täieliku ja ajakohase jahiseaduse eelnõu väljatöötamisele, kuid tähtsamate ja rohkem kiirema iseloomuga tööde tõttu tuli alustatud töö katkestada. Kuna uue ajakohase jahiseaduse väljatöötamine seega viibis, seaduse puudus aga meie jahimajanduses end valusalt tunda andis, siis otsustati (1927. a.) esialgu ainult mõned tähtsamad paragrahvid Põllumajanduse seaduses muuta, et sel viisil kõige olulisematest küsimustest ajutiselt üle pääseda. Kohtuministeerium, kellele esitati läbivaatamiseks Põllumajanduse seaduse muutmise seaduse kava, asus seisukohale, et otstarbekohasem oleks ka ülejäänud osa (36 paragrahvi) seadusest eestistada, tehes selle seega rahvale rohkem kättesaadavaks. Seaduse eestistamisel on Kohtuministeerium laiematest muudatustest sihikindlalt kõrvale hoidnud, kuna eelnõu eesmärgiks oli ainult käsitlemiseks hõlpsama eestikeelse jahiseaduse teksti maksmapanek, seni kui eeltööd lõpliku ja püsiva jahiseaduse juures kestavad.

Vabariigi Valitsus esitas ajutise jahiseaduse eelnõu Riigikogule 12. oktoobril 1928. a. Maakomisjon vaatas eelnõu läbi, tegi soovitud muudatused ja andis selle edasi Üldkomisjonile, kes aga ei suutnud enne Riigikogu laialiminekut seda lõpulikult vastu võtta, mille tõttu see ka Riigikogu poolt vastu võtmata jäi.

Vahepeal aga avanes Põllutöoministeeriumil võimalus jätkata uue jahiseaduse eelnõu väljatöötamist, mille tõttu Vabariigi Valitsus ajutise jahiseaduse eelnõu Riigikogust tagasi võttis.

Praegu maksva Põllumajanduse seaduse peapuudused seisavad selles, et ta ei võimalda jahimajapidamise korraldamist üleriiklikes ulatuses nii, et jaht saaks tuluallikaks rahvale ja riigile. Ka ei võimalda nimetatud seadus järjekindlat jahiloomade lindude kaitse teostamist, mille tõttu nende arv Eestis aasta-aastalt kahaneb, hoolimata kõigist jõupingutustest ja abinõudest, mis Põllutöoministeerium nende kaitseks ette on võtnud.

Hävimise peapõhjused on:

- 1) rohkearvuline omavoliline jahipidamine,
- 2) liiga lühikesed jahikeeluajad (kaitseajad) ja
- 3) kasside ja hulkuvate koerte rohkus.

Pärast maailmasõda on omavoliline jahipidamine ja röövküttimine kohutavalt levinud. Kuna röövkütid ei tunnusta kaitseageu ega seaduses ettenähtud jahipidamise piiramist, langeb suur hulk jahiloomi ja -linde nende saagiks.

Peapõhjuseks, miks meil omavoliline jahipidamine ja röövküttimine nii kohutavalt maad on võtnud, on:

1) kerged trahvid, mis omavolilise jahipidamise eest salaküttidele ja jahiseaduse eeskirjadest üleastujatele kohtu poolt määratakse, ja

2) ükskõiksus ja vähene huvi, mis maaomanikud, jahiloomade ja -lindude kaitseks üles näitavad.

Praegu maksvas Rahukohtu nuhtlusseaduses ettenähtud karistused omavolilise jahipidamise ja Põllumajanduse seaduse vastavatest §§-dest üleastumise eest on niivõrd kerged, et need omavolilist jahipidamist ja röövküttimist ära hoida või takistada ei suuda ja salaküttidele pea mingit mõju ei avalda.

Põllumajanduse seaduse § 337 ettenähtud keeluajad ei vasta meie kliima oludele ja neid on tungival tarvis pikendada 4—5, mõne üksiku looma- ja linnuliigi kohta aga isegi 8 ja rohkem nädala võrra.

Ka on viimaste aastate jooksul hulkuvate koerte arv kohutavalt tõusnud, mis-sugune nähtus osalt on seletatav asjaoluga, et praegu maksev Põllumajanduse seaduse § 340 lubab küll hulkuvate koerte hävitamist, kuid jätab kindlaks määramata hulkuvate koerte mõiste, millega võtab võimaluse selle loa tegelikuks tarvitamiseks, sest Vene senati seletus selle paragrahvi kohaldamiseks kitsendab hulkuvate koerte mõistet sedavõrd, et ükski metsaametnik ega maaomanik, kartes kohtulikule vastutusele võtmist, hulkuvaid koeri ka niisugusel korral ei julge hävitada, kui need otsekohe jahiloomade murdmiselt tabatakse. 86 metskonnast saadud andmed näitavad, et üksi 1. jaanuarist kuni 1. maini 1927. a. on hulkuvate koerte poolt neis metskondades murtud maha 126 kitse. Kui seejuures võtta arvesse, et ülalmainitud arv moodustab ainult osa hulkuvate koerte läbi hukkunud kitsede arvust, siis on selge, kui suurt hävitustööd ja kahju sääraseid koerad sünnitavad meie väärtuslikumale jahiloomale — kitsale. Kuid hulkuvate koerte tegevus metsas ja heina- ning kärjamaadel ei piirdu ainuüksi kitsede hävitamisega, vaid koerte vaba ümberjooksmise tagajärjel kannatavad tunduvalt ka veel teised jahiloomad ja -linnud, eriti aga hallid jänessed, tedred ja põldpüüd ning metspardid.

Jahimajanduse arendamine ja jahiasjanduse tõstmine ajakohasele kõrgusele on võimalik ainult siis, kui vähemalt 3—4 aastaks kokkuseatud kavatsused järjekindlalt läbi viiakse ja teostatakse. Praeguse korra juures, kus jahimajanduse kulude katteks tarvilikud summad eelarvekorras igaks aastaks eraldi lubatakse, puudub võimalus kokku seada kindlat kava pikemaks ajaks, sest esiteks ei ole asja korraldajatel-juhtidel kindlustust, et järgneval aastal krediit tarvilikul määral lubatakse, ja teiseks võib lubatud krediiti tarvitada ainult eelarveaasta lõpuni. Viimane asjaolu teeb lubatud krediidi otstarbekohase äratarvitamiseks mõnikord raskeks, kui mitte võimatuks. Näiteks olgu jahiloomade talvine toitmine: kuna ilmastikuolud on ette teadmata, tuleb igal sügisel toitmise otstarbeks krediit reserveerida, ja kui siis talvel selgub, et krediiti selleks vaja ei lähe, ei saa seda reserveeritud krediidiosa enam muuks — jahimajapidamise hädavalajalikkude nõuete rahuldamiseks — otstarbekohaselt ära kasutada, kuna seda ei võimalda vähene aeg, mis järele jääb krediidi tarvitamiseks eelarveaasta lõpuni (1—2 kuud).

Et nendest loendatud puudustest üle saada ja jahimajapidamist sellel alal enam painduvaks, elunõuetele vastavamaks teha, on tarvilik asutada erikapital, millest kaetakse jahimajandusega ühenduses olevad kulud ja mis võimaldaks seda majandust nii korraldada ja juhtida, et see riigile ja kogu rahva majandusele tõsiseks tuluallikaks muutuks. Ka endised Vene seadused nägid säärase jahikapitali ette.

Vabariigi Valitsuse seletuskiri Metsaseaduse juurde.

Meil maksev Vene Metsaseadus on nii ulatuselt kui ka sisult vananenud ega vasta meie oludele ega uuema aja metsamajapidamise nõuetele. Juba Vene ajal tunnustati see vananenuks, — metsade departemangus töötati välja uus metsaseaduse eelnõu, mis ka 1913. a. vastuvõetavaks tunnustati ja allakirjutati toleaege Põllutööministri poolt, kuid jäi algava maailmasõja tõttu maksma panemata.

Eesti Metsaseadustiku eelnõu väljatöötamisel on olnud aluseks ülalnimetatud 1913. a. Vene metsaseadustiku eelnõu, praegu maksev Metsaseadus, meie oma 12 aasta kogemused, metsa alal väljakujunenud kord ja meil maksvad teised seadused, määrused ja juhtnõõrid. Seda materjali on täiendatud ja võrreldud välismaade metsaseadustega, seal maksvate määruste ja korraldustega ning on püütud kõike materjali ümber töötada vastavalt meie oludele ja anda sellele vastuvõetav kuju. Seaduseelnõu väljatöötamisel

on esijoones silmas peetud metsanduse tähtsust meie rahvamajanduses ja majanduselus ja selle majandusharu erilist iseloomu, võrreldes teiste maakasutuse viisidega. Sellest seisukohast välja minnes on ka käsitletud metsade kaitset, kasvatamist ja kasutamist.

Esimene osa.
Metsahoiu ja -kaitse määrused.

I peatükk.

Praegu maksev Metsaseadus ei määra kindlaks metsa mõistet ega metsa pindala alammäära, millest alates mets kuuluks hoiu-kaitse määruste alla ja riigivõim oleks õigustatud ennast segama eramajapidamise (M. S. § 710). See tekitab arusaamatusi ja jätab järelevalve teostajale liiga vabad teotsemisvõimalused, mis igakord ei ole soovitatav.

Nende puuduste kõrvaldamiseks on Metsaseadustiku eelnõus hoiu alla kuuluvaiks tunnustatud ainult katastrimetsad (eeln. § 1), välja jättes heina-karjamaa metsad.

Kinnisvarade hindamisel võetakse metsade nimekirja niisugused maa-alad, mis metsa iseloomu kannavad ja mida alaliselt metsana kasutatakse. Karja- ja heinamaal esineb mets juhuslikult ja kõrvalkasutusena, sellepärast neid metsi metsade nimekirja ei kanta. Et kinnisvarade hindamist maal teostatakse pikemate vaheaegade järel, siis on vahepeal sündinud muudatuste registreerimiseks jäetud võimalus (eeln. § 3).

Metsad jaotatakse kaitse- (eeln. § 5) ja tulundus- (eeln. § 6) metsadeks. Eelnõu järgi kuuluvad kaitse ja hoiu alla kõik kaitsemetsad suuruse peale vaatamata ja tulundusmetsad alates 30 hektarist ühes omandusüksuses. Metsamajandamise kava koostamist nõutakse tulundusmetsade kohta, kui ühes omandusüksuses on vähemalt 50 hekt. katastrimetsa.

1925. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmetel on talunditel metsa:

Talundite suurusrühm kasutada oleva põllumajandusliku maa järgi.	Kasutada olev metsamaa 1 talundi kohta.		Talundite arv rühmas	Talunditel kasutada olev metsamaa ha
	ha	% talundi kogupinnast		
I 0,5— 5 ha	0,30	8,93	21.883	6.610,3
II 5 — 10 "	0,64	7,18	19.420	12.428,4
III 10 — 20 "	0,88	5,14	32.025	28.237,0
IV 20 — 30 "	1,09	3,94	23.497	25.611,7
V 30 — 60 "	1,58	3,44	26.170	41.281,3
VI 60 — 120 "	4,33	5,13	3.220	13.935,8
VII 120 ja enam "	57,58	13,40	346	19.923,8
Kokku	1,17	4,83	126.561	148.028,3

Neid andmeid võrreldes leiame, et suurusrühmades I—VI on talunditel keskmiselt alla 5 ha metsa. Omandusliikide järgi on viimases (VII) rühmas metsa:

	Arv	Ühel talundil keskm. metsa ha	Kokku metsa ha
A. Ostutalundid	136	20,47	2784,1
B. Erarenditalundid :			
a) raharendilepinguga	6	68,75	412,5
b) pooletera- ja segarendilepinguga	2	1,75	3,5
C. Riigirenditalundid	11	6,64	73,0
D. Muud talundid	191	87,18	16.650,7
Üldse	346	57,5	19.923,8
Sellest talundeid üle 30 ha metsaga	333	59,6	19.547,3

Seega on Eestis 333 talundit, kus metsa üle 30 ha, ja neil kokku metsa 19.847,3 ha. Neis arvudes esineb ka Sangaste mõisa mets, umbes 2500 hektaariga, mis nüüd riigile üle võetud. Kui viimane maha arvata, jääb 332 talundit umbes 17.300 ha-ga, ehk talundi kohta keskmiselt 52 ha metsa.

Need Riigi Statistika Keskbüroo andmed on keskmised teatud suurusrühma kohta, sellepärast ei või neist järeldada veel, et ka alla 120 ha suurusega talundites metsa üle 30 ha ei ole. Sääraseid talusid on olemas, kuigi mitte palju.

Linnade metsad.

Kogutud andmetel (kuukiri „Eesti Statistika“ nr. 75/2 — 1928. a.) on linnadel metsi: Pärnul — 5.448 hekt.; Tallinnal — 2.878 ha; Tartul — 2.815 ha; Narval — 1.270 ha; Haapsalul — 270 ha; Valgal — 184 ha; Kuresaarel — 84 ha; Rakverel — 66 ha; kokku — 13.014 ha.

Maakohtade ja tööstuslike ettevõtete metsad.

Virumaal:

O/ü. Kreenholdi Manufaktuuri „Joala“ mets	1.019 ha
Narva Kalevi ja Linaketramise Manuf. mets — „Romanovstina“	86 „
Narva Kalevi Manuf. metsad — „Nikolaevskoe ja Gavrilovskoe“	2.585 „
Narva Kalevi Manuf. mets „Mustajõe“	2.318 „
„Johan Diedrichsteini“ nimelise hoolekandeaustise — Vinni mets	450 „
Rd. Riemeri mets „Saunamäe-Kangruvälja“	132 „
A/s. Silva mets — „Luiska-Võgana-Katase“	1.729 „
L. Rentelni mets „Ühe“ umbes	1.500 „

Kokku Virumaal: 9.819 ha

Harjumaal:

A/s. Loksa tehaste mets	278 ha
Järvakandi tehaste mets „Reichenau“	3.770 „
R. Luumanni mets „Pikaveski“	110 „
J. Kormi ja J. Puhmi mets — „Mähuste“	1.071 „
A/s. Koili mets Kohilas	772 „

Kokku Harjumaal: 6.001 ha

Läänemaal:

G. Taube mets Riguldis	47 ha
H. Barlöveni mets Riguldis	51 „
A. Oit ja M. Mäe mets „Inkalaane“	348 „
Nyländeri mets „Suur-Soo“	500 „

Kokku Läänemaal: 946 ha

Viljandimaal:

O/ü. Meleski Klaasivabriku mets	799 ha
---------------------------------	--------

Kokku Viljandimaal: 799 ha

Järvemaal:

H. Herodese mets „Lungo“	134 ha
--------------------------	--------

Kokku Järvemaal: 134 ha

Tartumaal:

J. ja K. Vardja mets — „Ülika“	350 ha
--------------------------------	--------

Kokku Tartumaal: 350 ha

Pärnumaal:	
A. Klein'i mets „Kärgu“	307 ha
Kokku Pärnumaal: 307 ha	
Valgamaal:	
J. Scheini mets Hummulis	1.165 ha
Kokku Valgamaal: 1.165 ha	
Saaremaal:	
S. Merzejevski mets „Tikka“	96 ha
Kokku Saaremaal: 96 ha	
Üldse kokku: 19.616 ha	

Kõik kokku alluks metsahoiu ja -kaitse määrustele Metsaseadustiku eelnõu järgi umbes:

1. Riigimetsi	— 748.000 ha
2. Talumetsi	— 17.300 „
3. Linnade metsi	— 13.000 „
4. Teisi erametsi	— 20.000 „

Üldse: 798.300 ha
ehk ümmarguselt 800.000 hektari.

Järelevalve alla kuuluvate metsade suuruse alammäära fikseerimine on tarvilik, et ära hoida arusaamatusi järelevalve teostamisel ja et metsaomanikud ei oleks teadmatuses ega ripuks ära järelevalvet teostavast asutisest.

Meie oludele praegu vastuvõetavaks võiks tunnustada 30 ha suuruse alammäära, mis riikliku järelevalve alla võiks kuuluda, sest vähemad metsad rahuldavad peaaegjalikult omaniku talumajapidamise nõudeid; pealegi nõuaks väiksemate üksuste suhtes järelevalve teostamine suurt kontrollaparaati, muutuks metsaomanikule tülikaks ega tasuks järelevalve kulusid. Välismaades kohati on küll alammäär väiksem (Poolas 5—10 ha, Rumeenias 25 ha ja Tšehhoslovakkias — 50 ha), kuid meil seadusega vähemat alammäära maksuma panna poleks soovitatav; õigem oleks see õigus jätta Põllutööministrile, kes seda vajaduse korral ka tarvitaks (eeln. § 7).

Üldiselt algab meil metsahoiu-kaitse teostamine juba XIII sajandist peale ja ka praegu maksvas Vene Metsaseaduses on sellele pühendatud eriosa (V raamat). Niisama on lugu ka välismaades, kus metsahoiule ja -kaitsele pühendatakse erilist tähelepanu ja on maksvad sellekohased eriseadused ja määrused. Riigivõimu vahelesegamine erametsamajapidamistesse on tingitud metsamajapidamise erilisest iseloomust ja tähtsusest üldises rahva elus ja rahvamajanduses. Metsasaadused kuuluvad tarvete hulka, milleta praegu oleks raske kujutleda meie igapäevast elu ning kultuuri, tööstuse ja majanduse arenemist.

Erametsaomanikud sagedasti ei arvesta riigi ja rahva üldhuvisid, vaid talitades silmapilgu meeleolu ja tarvitude kohaselt, võivad hävitada omad metsad mõne aastaga. Uute metsade kasvatamine nõuab 60—100 aastat aega. Selle tagajärjel võib tekkida raske majanduslik kriis ja seisak või isegi tagasimineku rahva elus. Ka on kohati metsade ja puistikkude kaitse ja hoid tarvilik kliimalistel, tervishoidistel ja esteetiliselt põhjustel ning põllumajanduses kõlbmatute maade kasutamise otstarbel. Need asjaolud on sundinud kultuurriike metsade kasvatamist, kasutamist ja arendamist reguleerima vastavate seaduste ja määrustega ja eraomaniku õigusi piirama üldsuse huvides.

II peatükk.

Kaitsemetsadeks tunnustamisele kuuluvad metsad ja maa-alad (eeln. § 5), mis nõuavad erilist kaitset ja kus metsa kasvatatakse mitte niivõrd kasutamise otstarbel, kui maa-pinna kaitse ja teistel otstarvetel (metsad tuiskliivadel ja merekallastel, pargid jne.). Kuna nende metsade kasutamine tulundus-metsadega ühisel alusel pole võimalik, siin on ette nähtud erilised kitsendused, et ära hoida kaitsemetsa otstarbe ja kaitseomaduste hävimist või nõrgenemist.

Kaitsemetsad korraldatakse ja nende kasutamiseks koostatakse majandamiskavad riigi kulul, arvesse võttes nende erilist tähtsust ja omaniku vähest tulu.

III peatükk.

Metsahoiu-kaitse määrustele alluvad kõik tulundusmetsad suurusega 30 ha alates ühes omandusüksuses, kuid majandamiskava nõutakse ainult 50 ha ja suuremate metsade kohta. Tulundusmetsade hoiu-kaitse määrused jätvad omanikule metsa majandamise ja normaalse kasutuse vabaks, kuid takistavad metsade hävitamist ja lagastamist. Kui metsaomaniku majapidamise seisukord seda nõuab, võib ta metsahoiukomitee loaga ka üle normi kasutada ja tarbe korral kuni $\frac{1}{4}$ metsatagavarast likvideerida (eeln. § 26) tingimusel, et järgmiste aastate kasutamine piiratakse või ära jäetakse ja et metsauuendus oleks kindlustatud. Lagastamiseks ei loeta üle normi kasutusi, kui metsamaterjalid ära kasutatakse oma talumajapidamiseks (eeln. § 36).

Metsarookimine ja metsapinna muutmine teissuguseks kõlvikuks on eelnõu järgi lubatud, kui see tarvilikuks osutub talumajapidamise laiendamise või piiride õiendamise otstarbel ja kui, selle tagajärjel ei kannata üldsuse huvid.

Igal juhul nõutakse, et raiestikud kas uuesti metsa alla võetakse või muudetakse kultuurmaaks, aga ei jäetaks kasutamata seisma.

IV peatükk.

Kui metsa lagastava raiumise korral loomulik metsauuendus osutub võimatuks ja metsaomanik metsahoiukomitee poolt määratud tähtjaks ei ole metsa ka kunstlikult uuendanud, on metsahoiukomiteele jäetud õigus metsauuendustöid läbi viia metsamajanduse kapitali arvel, kulusid metsaomanikult sisse nõudes. Metsauuendustööde sunduslik teostamine on tarvilik, et absoluutseid metsamaid mitte jätta seisma kasutamata.

V peatükk.

Erametsanduse arendamiseks ja edendamiseks on ette nähtud peaaesjalikult ergutamise, toetamise ja soodustamise abinõud, kuna need sagedasti annavad paremaid tagajärgi kui sundmäärused ja keelud. Teiseks metsanduse kui vähetasuva ja pikaldase kapitali läbikäiguga majandusharu edendamine ei ole igakord omaniku huvides, kuid üldrahvamajanduse seisukohast osutub see tarvilikuks.

Nende ülesannete teostamiseks on tarvilik luua erifond, mis võimaldaks õigel ajal ja kohal abiandmist, nõuande korraldamist ja tarvilikkude teadmiste ning oskuste levitamist. Selleks on ette nähtud metsamajanduse kapital, mis moodustuks peaaesjalikult omavolilistelt metsaraiujatelt ja teistelt metsaseaduse rikkujatelt nii riigi kui erametsades sissenõutavatest trahvirahadest. Riigimetsades on trahvirahasid viimastel aastatel sisse tulnud umbes 40.000.— krooni aastas.

Analoogilised erikapitalid või fondid metsanduse arendamiseks on ettenähtud ka välismaades, näiteks Lätis määratakse 10% metsatuludest metsakultuurfondi, sest riigi eelarve korras selleks summade nõutamine ja eriti eelarvesummade nendeks otstarveteks kasutamine on raskepärane ja sagedasti võimatu.

VI peatükk.

Metsakaitsemääruste osas on üles võetud nõuded, mis ära hoiaksid metsade otsarbetu hävitamise ja selle tagajärjel tekkivad kahjud. Erilist tähelepanu on pööratud siin kahjudele, mis tekivad inimese hooletuse ja ettevaatamatuse, seenehaiguste, metsale kahjulikkude insektide ja tulikahjude tagajärjel. Neid kahjusid võib aastas arvestada kümnete tuhandete kroonidega. Kuigi kahjude täielik ärahoidmine pole mõeldav, tuleb siiski teostada kaitset, millega on võimalik kahjusid tunduvalt vähendada.

VII peatükk.

Era- ja omavalitsuste metsades metsahoiu ja kaitse teostamine ja sellega ühenduses olevate küsimuste lahendamine ja otsustamine on pandud metsahoiukomiteede peale. Asjade otsustamine ja arutamine komiteedes sünnib avalikult, protsessuaalkorras, kus asjast huvitatud isikutel on võimalus oma huvide kaitseks välja astuda. Komitee koosseisus on ette nähtud omavalitsuse, põllumajanduse, metsamajanduse ja politsei esindajad, mis on tagatiseks, et asjad otsustatakse ja lahendatakse õiglaselt, asjatundlikult, erapooletult ja otstarbekohaselt.

Praegu maksvas Metsaseaduses on metsahoiukomiteed ette nähtud igas kuberman-

gus, kuid 1913. a. Vene metsaseadustiku eelnõu järgi igas maakonnas (kreisis). Arvesse võttes meie era- ja omavalitsuste metsade vähesust, tuleks meil ellu kutsuda esialgu ainult 2 metsahoiukomiteed: üks Lõuna-Eesti jaoks asukohaga Tartus ja teine Põhja-Eesti jaoks asukohaga Tallinnas.

Komitee sekretär-instruktor oleks ühtlasi ka erametsanduse alal nõuandjaks ja korraldajaks.

Kulud 2 metsahoiu-komitee ülalpidamiseks oleksid umbes järgmised:	
2 sekretär-instruktorit — aastapalk	Kr. 2.880.—
sõidu- ja päevarahad.	„ 1.520.—
kantseleikulud	„ 400.—
ja muud kulud	„ 1.200.—

Kokku: Kr. 6.000.—

Kui võtta arvesse metsamajanduse tähtsust meie majandusel ja asjaolu, et metsahoiukomiteede ellukutsumisega saaks ühtlasi nii metsahoiu-kaitse teostamise kui ka metsandusliku nõuande küsimusi otstarbekohaselt lahendada, ei saa neid kulusid suureks pidada. Suurem osa välisriikidest kulutab nende ülesannete teostamisel ühe metsamaa kohta tunduvalt rohkem, kui meil kavatsatud. Nii toetab Taani igat metsaühingut nõuandja palkamisel kuni 2000 kr. aastas, kui ühingus on vähemalt 25 talu ja neil metsapinda kokku vähemalt 1000 hekt. Peale selle kulud riikliku järelevalve ja nõuande korraldamise ja metsahoiukaitse teostamise alal.

Teine osa.

Riigimetsad.

Seaduseelnõus on riigimetsi käsitletud mitte niivõrd suurte tulude saamise kui nende üldtähtsuse ja nende ülesannete seisukohast, mis neil on täita üldises rahvamajanduses. Ligi 80% Eesti Vabariigis olevatest metsadest kuulub riigile, sellepärast ei tohiks riik kasutada oma monopolisti seisukohta ja metsasaamist nii kodanikkudele kui ka tööstustele ja ettevõtetele raskendada, sest metsasaadused kuuluvad tarvete hulka, milleta ükski kodanik läbi ei saa ja millega tihedalt on seotud meie tööstuse, kaubanduse ja käsitöö tegevus ja arenemine. Selles mõttes on riigimetsade peaaülesandeks mõõdukate hindadega siseturundute rahuldamine ja meie tähtsama majandusharu — põllumajanduse edene-misele ja arenemisele kaasaaitamine.

Metsamajandus oma iseloomu poolest kuulub suurmajapidamiste liiki ja ainult sellisena võib ta võistelda teiste maakasutuse viisidega ja seista üldhuvide teenistuses. Väike-majapidamises metsakasvatamine on mõeldav rohkem omaks tarviduseks või maadel, mis põllumajapidamiseks kõlbmatud või mille kultiveerimine ja ülesharimine praeguse põllu-majanduse tasuvuse ja tasapinna juures ennast ära ei tasu.

Välismaades, kus riigimetsade tagavara väike, on riik sunnitud välja andma suuri summasid erametsanduse edendamiseks, arendamiseks ja kaitseks. Sageli moodustavad seal väiketalupidajad metsaühingud ja palkavad riigi toetusega endale metsanduslikud nõuandjad — valitsejad, kes ühingute metsade kasvatamist ja kasutamist ühiselt juhivad. Peale selle on veel riiginõuande-asutised ja -ametnikud ning metsandusosakonnad omavalitsuste, põllutöökodade ja eraorganisatsioonide juures, kes teostavad järelevalvet, korraldavad nõuannet, metsamüüki ja hindamist ja juhivad metsakasvatamist. Niisugune erametsanduse toetamine riigi poolt ja riigivõimu vahele segamine eramajapidamisesse on tingitud sellest, et era- ja üldsuse huvid metsanduse alal sagedasti lähevad lahku. Erametsaomanikud, kasutades soodsat momenti ja arvestades oma isiklike huvisid ja majapidamise vajadusi, hävitab sagedasti mõne aasta jooksul oma metsa. Kuna uue raieküpse metsa kasvatamine nõuab 60—100 aastat aega, siis võivad selle tagajärjel tekkida tõsised raskused ja vapustused majandusel. Eesti selles mõttes on paremas seisukorras, sest riigimetsade praegune tagavara kindlustab siseturu tarviduse. Erametsandust tuleks edendada ja arendada ainult niipalju, kui see on majapidajate eneste huvides, ning ka metsavaestes raioonides ja tüübilistel metsamaadel, kus põllu-kultuur ennast ei tasu. Riigimetsad aga peaks rahuldama meie tööstuse, kaubanduse, linnade ja nende maa-elanikkude nõuded, kel omal ei ole metsa.

I peatükk.

Riigimetsade valitsust ja ametnikkude koosseisu on käsitletud niivõrd, kui see läheb lahku teistest riigiasutistest ja kus erandi tegemine tarvilik, arvesse võttes metsamajapidamise isearaldusi ja sellel alal nii meil kui ka mujal väljakujunenud korda.

Nii on riigimetsad jaotatud kahte ossa: 1) metsad, mis teenivad üldsuse huvisid ja alluvad riigimaade ja metsade valitsusele ja 2) eriotstarbelised metsad — teiste riigiasutiste ja eraisikute kasutuses.

Riigimaade ja metsade valitsuse juures on ette nähtud metsandusnõukogu — metsanduse asjatundjatest ja eriteadlastest koosnev komisjon, muutuva koosseisuga, kelle ülesandeks on tähtsamate ja laiema ulatusega küsimuste kaalumine, arutamine ja otsustamine.

II peatükk.

Arvesse võttes riigimetsateenistuse erilisi tingimusi ja nõudeid, ei saa riigimetsateenijate suhtes igakord kohaldada Riigiteenistuse seadust, mille tõttu ka tarvilikud erandid võetud käesolevasse seaduseelnõusse.

Palgamaa, korteri, kütte ja karjatamise suhtes on maksma jäetud praegune kord ja tingimused, mis on määratud kindlaks maksva Metsaseaduse ja Vabariigi Valitsuse määrustega (RT 85 — 1923 ja 161/162 — 1925).

Muudetud ja täiendatud on riigi metsateenijate vallandamise ja palgamaa saaduste jaotamise korda uue ja endise metsateenija vahel, milline kord praegu on raskepärane ja keeruline.

Maksva Metsaseaduse järgi (§ 73) on metsateenijatel metsakaitse ja metsaseaduse rikkumiste asjade jälitamisel ja juurdlemisel metsapolitsei õigused, sest metsateenijad, nagu politsei ja piirivalvegi, on kohustatud igal ajal ja igasugustes tingimustes ja olukorras, sagedasti isegi oma elu kaalule pannes, metsakaitseks välja astuma ja täitma oma kohuseid. Välismaade eeskujul need õigused on jäetud metsateenijatele ka esitatava seaduseelnõuga, sest salaküttide ja metsavaraste kinnipidamisel ning nende tegude juurdlemisel ja jälitamisel tuleb metsateenijal teosteda ühisel alusel politseiga. Niisama on relva tarvitamise kord pärit praegu maksvast Metsaseadusest, välja arvatud eelnõusse sisse võetud mõned kitsendused, mis piiravad relva tarvitamise õigust ja lubavad seda tarvitada ainult möödapääsemata vajaduse korral.

III peatükk.

Metsaseadustiku eelnõus on ette nähtud alaliste metsatöölise kohtade asutamine metsarikkamates raioonides, kus võimalik on töölistele tööd kindlustada ja neid korteri, aia- ja rohuuga varustada. Nende alaliste metsatöölise kohtade asutamine on tarvilik, sest ka metsatöö nagu iga teinegi töö ja tegevus nõuab oskust ja vilumust. Ühtlasi hoitaks sellega ära ka tööliste puudus, mis metsarikkamates raioonides end eriti kevadistel ja suvistel metsatööl del teravalt tunda annab.

IV peatükk.

Metsakorralduse tööd seisavad: metsade pindala ülesmõõtmises, piiride ja piirimärkide uuendamises, puistiku plaanide koostamises, metsade puutagavara hindamises, puistiku takseerkirjelduse koostamises, metsa juurdekasvu, kasutusnormi ja raiekohtade kindlaksmääramises, turutingimuste ja minevusraioonide selgitamise ja metsamajandamise kava koostamises lähemaks kümneks aastaks.

Metsakorraldus paneb ja loob seega aluse kogu metsamajapidamisele ja omab sellepärast erilist tähtsust. Seaduseelnõus on määratud kindlaks metsakorralduse põhialused, kuna üksikasjalised tehnilised juhtnöörid kinnitab Põllutöominister, sest neid tuleb sagedaste muuta ja kooskõlastada kohalikkude tingimuste ja vahepeal muutunud olukorraga.

V peatükk.

Seaduseelnõuga on määratud kindlaks üldised riigi metsamajapidamise põhihooned, kuna üksikasjalised ja tehnilised juhtnöörid sel alal kinnitaks ja paneks maksma Põllutöominister riigimaade ja metsade valitsuse ettepanekul. Uue alana on seaduseelnõusse võetud metsakatseasjanduse korraldamine, missugune ala on seisnud meil senini täiesti söödis ja arenemata. Välismaades töötab katseasjanduse alal terve rida asutisi, katsejaamu ja eriteadlasi; korraldatakse uurimusi ja otsitakse uusi ja otstarbekohasemaid töömeetodeid ning ratsionaalsemaid majapidamise viise.

Lahkumineva kliima ja maapinna tingimuste tõttu ei saa välismaade katsetulemusi

meil ilma proovimata täies ulatuses ära kasutada, sellepärast tuleb selle alaga paratamata tegemist teha, et ära hoida suuremaid eksisamme ja vigu.

Arvesse võttes, et iseseisva katseasutuse ellukutsumine ja eriteadlaste palkamine läheks kalliks, on ette nähtud metsanduslik katsejaam Tartu ülikooli õppemetskonna juures ja riigimetsades mitte rohkem kui 4 katsemetskonda, kus metsaülemad oma harilikkude ülesannete kõrval teotseksid ka katseasutuse alal. Üldine katseasjanduse juhtimine jääks metsandusnõukogu ja Ülikooli metsandusliku katsejaama juhataja hooleks. Kuludest tuleks siin nimetada: Ülikooli katsejaama juhataja palk — dotsendi palga suuruses — ja sõidurahad. Riigi Katsemetskonnas ei tõuse katseasjanduse kulud aastas üle 200 kr.

VI ja VII peatükk.

Seaduseelnõu järele riigimetsade kasutamine sünnib eelarve korras metsamajandamise kavas äratähendatud raiekohtadel ja vastavalt kavaga kindlaksmääratud raienormile. Kasutusele määratud raielandid ja metsaosad peavad aegsasti enne metsamüüki olema välja mõõdetud ja hinnatud, et ostjatel oleks võimalus enne ostmist metsa üle vaadata.

Metsahindamise aluseks on taksihinnad, mis määratakse iga metsa osa kohta kindlaks, võttes arvesse metsa väärtuse, turutingimused ja väljaveo võimalused ning kauguse. Taksihinnad ei võiks olla üle 25% madalamad metsandiku keskmisest turuhinnast, et ära hoida metsa alandatud hinnaga sattumist handeldajate kätte.

Aasta kasutusnormi jaotusel võetakse arvesse esijoones kohapealse tarvitajakonna ja riigi- ning omavalitsusasutiste tarvidus ja nõudmised metsamaterjalide järele.

Metsamüügi ja -väljaandmise tingimustes on ette nähtud kolm väljaandmise viisi: maapinna suuruse järgi, nummerdatud puudena ja ostja poolt ülestöötatud materjalide arvu järgi. Viimast metsa väljaandmise viisi tuleks tarvitada juhtudel, kui täpne hindamine enne müüki võimatu. Metsaraiumine ja materjalide äravedu on lubatud ainult kirjaliku loaga, et ära hoida arusaamatusi, mis suusõnaliste lubade juures paratamatud. Praeguse korra muutmiseks on seaduseelnõus ette nähtud müüdud nummerdatud puude hinna tagantjärele alandamine, kui üle 10% müüdüd tarbepuudest osutuvad mädaks. Praegu maksva seaduse järgi ei ole see võimalik, mis palju nurinat on tekitanud, eriti väiksemate ostjate juures.

VIII peatükk.

Metsa ja metsamaterjalide müük ja väljaandmine on seaduseelnõus ette nähtud järgmiselt: 1) keskmise turuhinnaga, mille kinnitab Põllutöominister arvesse võttes enampakkumiste tulemusi ja üldist puuturu seisukorda, — kõigile soovivatele, kui oksjonil nõutavaid sortimente müügil ei olnud, kui vajadus on kiire iseloomuga, kui müük kindla hinnaga osutub riigile kasulikumaks ja ostarbekohasemaks ja kui müüakse enampakkumiselt või piiratud enampakkumiselt müümata jäänud metsa; 2) kokkuleppe hinnaga, mis ei või olla madalam keskmisest turuhinnast — p. 1 all nimetatud juhtudel, 3) kohaliku müügihinnaga, mille kinnitab Põllutöominister arvesse võttes piiratud enampakkumiste tulemusi, ostjaskonna ostujõudu ja riigikassa huvisid, — väljaspool linnade ja alevite piire asuvatele elanikkudele, kel omal vastavat metsa ei ole ja kes vajavad metsamaterjale oma majapidamiseks, — ehitusteks, remontideks ja koduseks käsitööks, kes metsaga ei kauple ja ei oma äri- ega tööstusettevõtteid. Kindla hinnaga müüakse metsa siis, kui metsa jätkub kõigi nõuete rahuldamiseks, vastasel korral korraldatakse ülahinnetatud ostjaskonnale omavaheline võistlus — piiratud enampakkumine (eelnõus §§ 196—204); 4) taksi- või omahinnaga müük on ette nähtud juhtudel, kus ostjaskonnale (maaelanikud) erisoodustuste andmist on peetud tarvilikuks (eeln. § 191 p. 3); 5) alla taksihinna metsa ja metsamaterjale on lubatud müüa siis, kui taksihindadega materjalide realiseerimine ei ole võimalik, üldist taksihindade alandamist aga ette võtta ei oleks võimalik või soovitav; 6) tasuta materjalide andmist on võimaldatud riigi metsamajapidamise tarviduseks, põllutöö- ja metsakoolidele, katsejaamadele ja kohalikele rahvale metsaalust risu, roiskpuid, kände ja hooldamisraietel saadud hagu, kui neile ei leidu ostjaid.

Metsa väljaandmise korra, müügiviiside ja müügihindade määramisel on peetud esijoones silmas kohaliku väiketarvitajaskonna huvisid: nii võib metsa enampakkumisele müümiseks määrata ainult siis, kui seda jääb üle kohaliku elanikkonna nõuete rahuldamisest. Ka on metsamüük kohalikele rahvale võimaldatud peajasjalikult taksi ja eriti nende jaoks ettenähtud kohaliku müügihinnaga, mis on turuhindadest tunduvalt madalam.

Seal, kus kohalikkude tarviduste rahuldamiseks metsa ei jatkaks või kus kindla hinnaga metsamaterjalide müük on raskendatud, on ette nähtud metsa müük kohaliku rahva omavahelisel võistlusel — piiratud enampakkumisel, millest metsaga kauplejatele, äridele ja tööstusettevõtetele osavõtmine on keelatud. Piiratud enampakkumise kord on ette nähtud seaduseelnõu §§ 196—204. Piiratud enampakkumise nimetus on seaduseelnõusse võetud senini tarvitusel olnud sõna „võistluspakkumise“ asemel, et ära hoida vastolusid teiste seadustega.

Metsamüük töösturitele, äridele ja metsaga kauplejatele on ette nähtud enampakkumisel, millest osavõtmine on kõigile soovijatele vaba.

Metsa enampakkumised oma iseloomu poolest lähevad tunduvalt lahku teistest enampakkumistest, sellepärast on nende pidamise kord eriosana sisse võetud Metsaseadustiku eelnõusse. Ka maksvas Vene Metsaseaduses on metsaenampakkumiste pidamise kord eriti kindlaks määratud.

IX peatükk.

Metsakõrvalkasutuste all mõistetakse niisuguseid kasutusi, mis metsamajapidamises võimalikud peale puumassi kasutuse, nagu: karjatamine, heina, seente, marjade, vaigu ja seemnete korjamine, liiva, kruusa, sambla, savi ja kivide võtmine, jahipidamine, kalapüük, metsaga ühenduses olevate vabade põllumajanduslike maade ja hoonete väljaarentimine jne.

Seaduseelnõus ei ole üksikasjaliselt välja töötatud kõrvalkasutuste väljaandmise ja rentimise korda, vaid see on kavatsetud määrata Põllutööministri juhtnõõridega, aluseks võttes teisi maksvaid seadusi ja Metsaseadustikuga määratud üldpõhijooni.

X peatükk.

Käesolevas peatükis on määratud vaidlusaluste metsade valitsemise ja kasutamise korda. Olguigi et meil metsade omandusõiguse kohta vaidlusi harva ette tuleb, on seaduses vastava osa sissevõtmine siiski tarvilik, et ühist korda maksmata panna ja arusaamatusi ära hoida.

XI peatükk.

Kõrgema haridusega metsateadlaste ettevalmistamine sünnib Tartu ülikooli metsa- osakonnas. Alammetsateenijate ettevalmistamine on seaduseelnõuga pandud riigimaade ja metsade valitsuse peale. Praegu töötab Voltvetis metsakool kahe eriklassiga: 1) metsnikkude klass — kaheaastase kursusega, kuhu vastu võetakse vähemalt kõrgema algkooli haridusega ja kaitseväeteenistuse ühendanud meeskodanikke, 2) metsavahtide klass — üheaastase kursusega, kuhu niisama vastu võetakse ainult meeskodanikke. Praegune metsakool suudab enam vähem kõiki nõudmisi alammetsateenijate koosseisude täiendamise ja komplekteerimise alal rahuldada.

Kolmas osa.

Era- ja omavalitsuse metsad.

Era- ja omavalitsuste metsi on käesolevas seaduseelnõus käsitletud niivõrd, kui see on tarvilik metsahoiu-kaitse teostamiseks ja erametsanduse edendamiseks ning arendamiseks (elnõu esimene osa). Seaduseelnõu järgi kuuluvad riikliku järelevalve alla ainult katastrimetsad, alates 30 ha peale ühes omanduse üksuses, ja kõik kaitsemetsad suuruse peale vaatamata. Kaitse ja hoialuste era- ja omavalitsuse metsade üksikasjaline liigitus nende kuuluvuse järgi ja seletus hoiu-kaitse teostamise tarviduse kohta on toodud seletuskirja esimeses osas.

Eelnõu III osas on käsitletud era- ja omavalitsuse metsade kuuluvust ja alluvust hoiu-kaitse määrustele (§ 234) ning era- ja omavalitsuse metsateenijate teenistuslikele õigusi.

Era- ja omavalitsuse metsateenijatel tuleb neile teenistuslikult alluvates piirkondades ühisel alusel riigimetsateenijatega täita metsapolitsei ülesandeid — jälgida metsavargaid ja salakütte, koostada protokolle, toimetada juurdlusi jne. Nende ülesannete täitmine nõuab teenijaskonnale vastavate õiguste andmist, kuid ühtlasi nõuab teenijaskonnalt ka vastavaid teadmisi ja vilumust. Need asjaolud on seaduseelnõu põhijoonte määramisel ka arvesse võetud.

Neljas osa.

Süütegude jälitamise kord metsa alal seaduste ja määruste rikkumistel.**I peatükk.**

Neljas osa seaduseelnõust on väljatöötatud Kohtu- ja siseministeeriumi kaasabil ja siin on aluseks võetud sama kord ja põhimõtted, mis ette nähtud uues Kriminaalkohtupidamise ja Kriminaalseadustikus, neid metsa osas täiendades tarvilikkude eranditega.

Riigimetsa omavolilise raiumise ja teiste omavoliliste kasutuste pärast trahvi määramine sünnib administratiivkorras. Kohtukorras trahvitakse siis, kui süüdlane administratiivkorras määratud trahvi ja kahjutasu tähtjaks ära ei maksa või kui süütegu on foime pandud teist või rohkemat korda kahe aasta jooksul, arvates endise samasuguse teo eest määratud trahvi ärakandmise päevast. Siin on seaduseelnõu väljatöötamisel üldjoontes kinni peetud maksva Vene Metsaseaduse põhimõtetest, neid meie olude kohaselt osaliselt täiendades ja muutes. Paljudes välisriikides metsa omavolilised raiumised loetakse vargusteks, kuid meil selle korra maksmapanek ei oleks otstarbekohane. Riigimetsades tuleb aasta jooksul ette kuni 10.000 metsaseaduse rikkumist ja kui need asjad määrata kõik lahendamisele kohtu korras, koormaks see tunduvalt kohtuasutisi ja politseid, tooks palju tööd juurde metsavalitsusele ja nõuaks riigilt suuri kulusid sõidurahade, tunnistajate tasude, asjaajamiskulude ja karistatute ülalpidamise näol.

Maksvate seaduste muudatused, mis pannakse maksuma ühes uue Metsaseadustikuga.**I.**

Maksev Vene Metsaseadus tühistatakse ja pannakse maksuma juurdelisatud Metsaseadustik.

II.

Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 18¹, 20¹, 57⁸, 156, 161¹, 162 ja 168 tühistatakse põhjusel, et need kaotavad teistes paragrahvides ettevõetud muudatuste tõttu oma sisu.

Rahukohtu tr.-sead. paragrahvide muutmine ja täiendamine on läbiviidud nii, et muudetud ja täiendatud paragrahve oleks võimalik asetada uude Kriminaalseadustikku — vastavate paragrahvide asemel. Sellepärast käesolevas seletuskirjas iga muudetud R. tr. sead. paragrahvi juures on näidatud ka vastav Krim.-seadustiku paragrahv, millist esimest peaks asendada K.-seadustiku maksmapanekul. Muudatused on tehtud Kohtu- ja siseministeeriumiga läbi rääkides ja ainult niivõrd, kui see tarvilik Metsaseadustiku maksmapanemiseks, kuna teised tarvilikud muudatused ja täiendused on Kohtu- ja siseministeeriumi poolt arvesse võetud Kriminaalseadustiku maksmapanemise eelnõu väljatöötamisel.

Paragrahvi 20 muutmine on tingitud § 18¹ tühistamisest ja Metsaseadustiku eelnõu IV osas süütegude jälitamise korra muutmisest.

§ 57² (maksmapanna Kr.-sead. § 250 asemele) on ette nähtud erikaristus kaitsemetsa seadusvastase kasutuse ja lagastamise eest (Uues Kr.-sead. see puudub, sest kaitsemetsad kuuluvad erilise kaitse ja hoiu alla ja selle tõttu ka nende kohta maksvate hoiu-kaitse määruste rikkumine nõuab raskemat karistust kui harilikus tulundusmetsas).

§ 57³ (maksmapanna Kr.-sead. § 251 asemel) käsitleb trahvisid, mis ette nähtud hariliku tulundusmetsa seadusvastase lagastamise ja kasutamise eest.

Paragrahvides 57²—57³ tähendatud trahvi arvutamine sünnib Põllutöoministri poolt maksmapandava taksitabeli järgi, kus puude hind arvatud kas massiikkuse järgi või üksikute puude kohta, karjatamise korral — trahv üksiku looma pealt jne.

§§ 57⁴ ja 57⁵ (maksmapanna Kr.-sead. §§ 252 ja 253 asemel) on maksuma jäätud üldiselt uue Kr.-seadustiku §§ 252 ja 253 põhimõtted, välja arvatud muudatused, mis tehtud ühenduses eelmiste paragrahvide muutmisega ja trahvimäärade osalise alandamisega, võrreldes Kr.-sead. § 251 ettenähtutega.

§ 155 (maksmapanna Kr.-sead. § 587 asemele), § 157 (Kr.-sead. § 594 asemele), § 158 (Kr.-sead. § 588 asemele), § 158¹ (Kr.-sead. § 590 asemele), § 160 (Kr.-sead. § 592 asemele), § 161 (Kr.-sead. § 591 asemele) ja § 167¹ (Kr.-sead. § 593 asemele).

Ülalnimetatud paragrahvide täiendamisel on tehtud järgmised muudatused:

1) On suurendatud karistust metsa omavolilise raiumise eest. Praegu maksva seaduse järgi kuulub asi kohtu otsustamisele siis, kui ühe ja sama isiku poolt omavoliline raiumine on toime pandud kolmandat korda 2 aasta jooksul; eelnõu järgi aga juba teistkordse raiumise puhul 2 a. jooksul ja asja leppimise teel lõpetamine ei ole siis enam võimalik. Ka on teiskordse omavolilise raiumise eest ette nähtud sama karistus, mis praegu kolmandat korda raiumisel 2 a. jooksul. Kui on omavoliliselt raiutud kaitsemetsa või istutatud või seemnepuid, kui omavoliline raiumine on toime pandud mitme isiku poolt öösel, siis karistatakse eelnõu järgi süüdlasi samuti kui teiskordse süüteo kordasaatmise eest.

2) Maksva seaduse järgi metsaomanikule kuuluv trahviraha (kahekordne metsa taksihind) on seaduseelnõuga arvatud metsamajanduse kapitali kasuks — metsamajanduse arendamiseks.

3) Paragrahvi 158 p. 3 ettenähtud erandid riigimetsade kohta, kui üleliigsed, on eelnõust välja jäetud.

4) Teised vähemad muudatused karistuste ja trahvide osas ja süütegude fikseerimisel on ette võetud, et täiendada praegu maksvat ja uut Kriminaalseadustikku ja seda rohkem kohaldada tegelikkudele tarvidustele ja meie oludele.

III.

Kriminaalkohtupidamise seaduse §§ 1124 lisa p. 2, 1125⁴, 1133, 1135¹, 1146, 1178, 1187, 1187¹ ja 1216³ kuuluvad kustutamisele kui üleliigsed uue Metsaseadustiku maksmapanekuga, sest eelnõuga on metsa alal ettetulevate süütegude jälitamise ja protsessi korda muudetud.

Kr.-kp. sead. § 33 märkus 2 on kooskõlastatud praegu maksva korraga, kuna rahu-kohtule alluvad asjad kuni 1000 kr.

IV.

Maal asuvate kinnisvarade kinnisvaramaksu seaduse muutmise seaduse (RT 57 — 1930) § 2 p. 3 tuleks muuta ja maksmata panna siia juurdelisatud redaktsioonis, sest praegusel kujul seadus võimaldab mitmesugust tõlgitsemist ja ei ole selge, kas „Metsaistanduste“ all on mõeldud ka külvatud metsi või ainult istutatud. Tegelikult elus sõna „metsaistandus“ tarvitatakse ka külvide kohta, sest kunstlik metsauuendamine sünnib nii külvil kui ka istutamise teel.

Metsakasvatamise edendamiseks ja ergutamiseks on soovitatav kinnisvaramaksust vabastada: 1) kaitsemetsad alaliselt, sest nende kasutamine on seadusega piiratud, millele vaatamata omanik nende kasvatamise ja korrashoiu kulud peab kandma ja seda suuremalt jaolt mitte isiklikkudes, vaid üldhuvides; 2) metsakultuurid 30 a. jooksul arva-tes nende istutamise või külvil aastast, sest kultuuride tegemine nõuab metsaomanikult võrdlemisi suuri kulusid, tulusid aga esimese 30 a. jooksul loota ei ole.

Vabariigi Valitsuse seletuskiri Kalapüügi seaduse juurde.

Kalaasjanduse ja eriti kalapüügi korraldamiseks Eesti omapäraste olude kohaselt, oli tungiv tarvidus uue kalapüügi seaduse järele. Selle puudust on Põllutööministeerium püüdnud kõrvaldada ligioleva seaduseelnõuga, mille väljatöötamisel on arvesse võetud kõigi saadaval olevate eriteadlaste ja asjatundjate näpunäiteid ja oskusi Eestis, Soomes ja mujal ning võrdlusmaterjalina tarvitatud teiste meririikide sellekohaseid seadusi.

§ 1. Kalaasjanduse ja kalapüügi korraldamise kohta olid seni maksvad üldiselt Balti eraseaduse vastavad määrused (§§ 1031 ja järg.) ning Põllumajanduse seaduse §§ 3560—5721 (V. s. k. XII k. II jagu).

Et need seadused kaugeltki elunõudeid ei rahuldanud ja kalaasjanduse edendamist ning rõõvpüügi kõrvaldamist ei võimaldanud, oli Toitlusministeerium sunnitud 1919. a. välja kuulutama määrusi, mis avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. nr. 27, 95/96 ja 28/29. Toitlusministeeriumil puudus seaduslik alus nende määruste maksmapanemiseks, kuid tegelikult sai nende määruste järele käidud ja ka kohtud määrasid nende järele karistusi. 1920 a. andis Põllutööministeerium omalt poolt välja määrused kalapüügi korraldamiseks („Riigi Teataja“ nr. nr. 59/60, 99/100), mis seni maksvad olnud. Et nende mää-

ruste väljaandmiseks samuti juriidiline alus puudus, ja et määrustega seadusi, eriti Põllumajanduse seaduse §§ 860—872 muuta ei saa, on tarvis seadusandlikus korras kalapüügi korraldamisele asuda ja Põllutööministeeriumile õigus anda vastavaid sunduslikke määrusi ligipandud seaduse käsitamiseks maksuma panna. Senised määrused kaotavad iseenesest jõu, kuid soovitav oleks seaduseelnõu lõpus tähendada, et need määrused („Riigi Teataja“ nr.nr. 59/60 — 99/100) oma maksvuse kaotavad ja sellega tunnistada, et need määrused kaotavad. Põllutööministeerium ei ole seda seaduseelnõus üles võtnud, põhjusel, et Kohtuministeerium neid määrusi („Riigi Teataja“ nr.nr. 59/60 — 99/100) seaduslikkudeks ei loe ja järjekul selleks seadust vaja pole, et neid muuta.

Ligiolev elnõu on kalaasjanduse reguleerimise otstarbel välja antud, ja sisaldab eriteadlaste poolt väljatöötatud püügimäärusi. Üldiselt jäävad aga maksma B. e. s. III k. §§ 1031 ja järg. eriti § 1032, mille põhjal kalapüügiõigus kolme versta kaugusel kaldalt merde riigi omandus on mõisades, mis Maaseaduse § 1 põhjal võõrandatud ja merekaldal asuvad.

§ 2. On ette nähtud, et kogukondlikkudes, kui ka mitme omaniku piirides olevates vetes võivad osanikud omavahelise kokkuleppe põhjal üldiste püügiseaduste alusel kala püüda. Nagu tegelik elu näitab, ei jõua osanikud mitte alati omavahel kokkuleppele ja selle tagajärjel kannatab veekogu produktiivsus, mille pärast siin võimaluse valitsusele peab jätma, tarbekorral sunniabinõudega niisuguse veekogu produktiivsust otsustavalt kasutama sundida.

Seaduseelnõu II osa räägib keelatud püügiviisidest.

§ 3. Neis on lõhkevate, mürgiliste ja kalu uimastavate ainetega püük keelatud. Edasi on keelatud püük västraga, ahingitega ja teiste kalu välispidi haavavate riistadega. Ka see püügiviis ei ole kuidagi soovitav, sest niisuguste haavamiste läbi vigastatakse asjata palju kalu, kuna neid kaugeltki kõiki kätte ei saada. Mõneltpoolt avaldatakse soovi, et röövkalu võiks ahingitega püüda, kuid ka röövkalade püügiks ei või ahingi (västra) tarvitamist soovitada, sest röövkalad ei ole sugugi nii kahjulikud, kui seda arvatakse ja ka nende hoidmine on tarvilik. Ka püütakse ahingiga (västraga) kalu peajasjalikult kudeaegadel, mis on kalade signemisele väga kahjulik; kuigi röövkalade hävitamine teatavates veekogudes soovitatav peaks olema, siis on peale ahingi nende hävitamiseks küllalt teisi püügiabinõusid olemas. Ka kalade hirmutamine kivide ja lootsiku põhja vastu peksemisega peab tingimata ära keelutama, sest niiviisi hirmutatakse iseäranis Peipsil kalad randadest kaugele, ja see takistab õige tuntavalt korralikku kalastust.

III. Seaduses lubatud püügiriistade kohta käivad määrused.

§ 4. On silmamõõdud mitmesuguste püügiriistade kohta ette nähtud, aga et nende kõigi otstarbekohasuse kohta tarvilikul määral teaduslikul alusel põhjenevaid andmeid ei ole ja nende muutmine edaspidi tarvilikuks võib saada, siis peaks Põllutööministeeriumil õigus jätama neid sunnimääruste abil tarvilikult muuta nagu see ka § 7 märkus III ette nähtud.

§ 5 räägib lubatud püügiriistadest ja nende tarvitamisest teatavate kalaliikide püügiks ja on meie oludega enam-vähem kokkukõlas.

§ 6 määrab ära lattidest ja vitsadest ehitatud püügiriistade lattide ja vitsade vahed ja § 7 on ette nähtud, et ka muust materjalist ei tohi tihedamasilmalist ega kitsamate vahedega püügiabinõusid valmistada, kui eelpoolnimetatud paragrahvides lubatakse.

VI osas on ette nähtud kalapüügi riistade tarvitamise kord,

kus § 8 määrused, kuidas lahtisesse merde ülesseatud püügiriistu tuleb märkida, et nendest laevadega üle ei sõidetaks. Selle paragrahvi elluviimine on kalapüüdjate huvide kaitseks väga tarvilik.

§ 9 on ette nähtud, et kõigil püügiriistadel, kus omanikku juures ei ole, peavad olema lauakesed omaniku nime ja elukoha äratähendamiseks. Nime ja elukoha äratähendamine on sellepärast tarvilik, et siis alati riistadeomanikku kätte võiks saada, kui viimane oma püügiriistad keelatud kohta ehk keelatud viisil üles on seadnud, kuna vastasel korral raske süüdlasi üles leida. Et sellele määrule tegelikult rohkem mõju anda ja süüdlane ilma kahjuta ei pääseks, sellepärast tuleks võimaldada ilma nimeta ülessea-

tud seisupüügiriistade konfiskeerimist riigi kasuks sellekohaste vastavate ametivõimude poolt.

§ 10 on keelatud mitut noota korraga ühe loomusekoha peal tarvitada ja niisama üle kahe kolmandiku jõelusest korraga läbi tömmata, et selle läbi kaladele edasliikumist jõgedes võimaldada. See paragrahv on jõepüügis väga tähtis ja seda ei tohiks kuidagi kalapüügi-seadusest välja jätta.

V osas räägitakse keelumäärustest.

§ 11 keelatakse kalapüük järvedes 10. maist kuni 15. juunini igasuguste tõmbepüügi-riistadega, mis niidist tehtud. See keeld on sellepärast seaduseelnõusse sisse võetud, et sellel ajal meie järvedes harilikult latikad kudevad ja nende maimud marjast välja tulevad. Latik, kui majanduslikult tähtsam magedavee kala, peab kude ajal kaitstud olema. Latika kudet, kui ka kudemist, rikuvad kõige rohkem just tõmbepüügi-riistad, aga et kõigis järvedes latikaid ette ei tule ja neid kõikidesse järvedesse aklimatiseerida võimalik pole, aga nende aset jälle teised kalad täita võivad, kes elutingimistes vähenõudlikumad ja varem ehk hiljem kudevad ja kelle kudejad sellepärast ka väga tihti niisama kaitset nõuavad, sellepärast peaks Põllutöoministeeriumile õigus jäetama keeluaegasid pikendada ja lühendada. Peipsi kohta ei ole soovitat seda määrust sellepärast sisse võtta, et seal püügikohad väga laialdased ja latikad, kui ka teised kalad ainult teatavates kohtades kudevad ja niisuguseid kudekohti tuleks osalt keelupiirkondadeks määrata, kuna tervel Peipsil teatavatel aegadel kalapüügi keelul mingisugust mõtet pole.

§ 12 on mõnede majanduslikult tähtsamate kalaliikide alammäärad ära tähendatud ja alammääraliste kalade püük keelatuks tunnistatud. Alammäärad on püütud rahvusvaheliselt ülesseatud alammääradega kokkuklassse viia niipalju, kui see meie kalaasjanduse huvidele vastab. Läti kalapüügi-seaduse eelnõus on kaitse alla küll palju rohkem kalaliikisid võetud, kui meil, kuid, seda ei või otstarbekohaseks pidada, sest et kõik seal ettetoodud kalaliigid ei ole majanduslikult seisukohalt otsustades kaitseväärilised, kuna Eesti kalapüügi-seaduse eelnõu kokkuseadmisel ainult majanduslikult kasulikke kalu kaitsta kavatseti.

§ 13 määrab vähjapüügi sesoonid kindlaks ja vähjapüügi korraldamiseks on selle maksmapanek väga tarvilik.

§ 14 on sellepärast seaduseelnõusse sisse võetud, et võimaldada seaduslikuks otstarbeks ja proovipüükide tegemiseks ka seaduses keelatud püügiabinõusid ja püügiviisid isegi keelupiirkondades ja keeluaegadel tarvitada, et selle läbi soovitavaid andmeid edaspidiste korralduste jaoks saavutada.

§ 15 järele võib isearaliste sellekohaste lubade põhjal ka alammõdulisi kalu ja vähki ühest kohast teise vedada ja see on ka väga tarvilik, sest korraliste veekogude kasutamise viiside juures on tihti soovitatav kalu ja vähki ühest veekogust teise paigutada ja sisselaskmiseks tarvitatakse harilikult nooremaid alammõdulisi eksemplarisid.

§ 16 kohustab keelatud suurusel ja ajal püütud kalu ja vähki viibimata vette tagasi laskma.

§ 17 keelatakse mais ja juunis kalapüügi juures müta tarvitamine, sest sel ajal kudevad meie vetes paljud majanduslikult tähtsamad kalaliigid ja mütte tarvitades saaks kudumine segatud. Mütt on õõnes puukopsik pika varre otsas ja sellega tambitakse vette mulinat sünnitades, et kalu rohkem võrku hirmutada. Majanduslikult sellel püügi-abinõul suuremat tähtsust ei ole ja sellepärast võib selle tarvitamist teatavatel aasta-aegadel täielikult keelata.

§ 18 keelatakse kalade rändamise aegadel teatavates Põllutöoministeeriumi poolt määratud piirkondades jõepuhastamist bagermasinaga ja teiste kalu hirmutavate tegevuste ettevõtmist. Iseenesest on nimetatud kalahirmutamised väga kahjulikud ja sellepärast nende ärakeelamine väga tarvilik, kuid igalpool ei ole see vist võimalik, aga suuremas osas jõesuudes selle keelu läbiviimiseks iseäranis suuri takistusi olla ei võiks.

§ 19 „keelupiirkonnad määrab ära Põllutöoministeerium“. Keelupiirkondade ail mõeldakse neid kohti, kus teatavad kalaliigid kudevad ehk kust kaudu nad kudepaikadele pääsevad. Et niisugused kohad ajajooksul muutuda võivad ja nad praegu veel igalpool teada ei ole ja tarvidus nende järele ajajooksul muutuda võib, sellepärast ei ole soovitat keelupiirkondi seaduses kindlaks määrata, vaid neid võiks nõuetele vastavalt aeg-ajalt Põllutöoministeerium määrata ja kui mõni nendest oma otstarbetele ei peaks enam vastama, siis tarviduse korral ka jälle muuta.

§ 20 keelatakse keelupiirkondades teatavatel aegadel kala- ja vähjapüük täielikult ära, et selle läbi nende signemist edendada ja teatavatele kalaliikidele kaitset anda.

§ 21 keelatakse keelupiirkondades lõhkeainetega lõhkuda ja muud sarnast tegevust ette võtta, mis kalade rahulikku kudemist takistab, sest nagu teada, on kalad igasuguste hirmutamiste ja müdinate vastu väga kartlikud ja et sündisid kudemise kohti tihti palju ei leidu, siis võib kudekohtadelt ära hirmutamisega sagedasti mõned tähtsamad kalaliigid koguni veekogust välja surema sundida, millepärast meile soovitatavate kalaliikide kudekohad alati hästi kaitsitud peavad olema.

§ 22 nõuetakse, et turbiinide ja vesirataste esised nii korraldatud oleks, et kalad turbiinidesse ega vesirataste vahele ei pääseks, sest vastasel korral võiks allalaskvatest kaladest palju otsa saada.

§ 23 keelatakse loomusekohtasid veekogu põhja peale asetatud ja jää sisse pandud takistuste läbi rikkuda. See määrus on sellepärast seaduseelnõusse sisse võetud, et meil sagedasti järvedes ja jõgedes kuritahtlisi loomustekohtade rikkumisi ette tuleb ja selle läbi kalapüüdjad tihti suuremaid kahjusid saavad. Üldse on loomusekohtade rikkumine väga paha komme ja süüdlased selles asjas peaks valjult karistatud saama.

§ 24 antakse määrused püügiabinõude ülesseadmiseks nendes jooksvatesse vetesse, millede kohta veel iseäralisi määrusi ei ole. Selles paragrahvis on ette nähtud, et kaladele peab jooksvates vetes liikumise võimalused jäetama.

§ 25 määrab ära kalaasjanduse ülevaatajate kui ka rannavalve ametnikkude vahekorra kalapüüdjatega ja paneb mõlemitele pooltele vastamisi kohustusi peale.

VI osa. Karistamine.

§ 26 järele tulevad keelatud kui ka lubamata viisil ehk ajal ülesseatud püügiabinõud püügikohtadelt kõrvaldada, mis ka kalakaitse huvidel täielikult vastab.

§ 27 on ette nähtud, et alamõõdulised kalad ja vähjad, kui nad vettelaskmiseks kõlbatud, tulevad ilma tasuta ligemale heategevale asutusele ehk vaestele anda. See paragrahv määrab ära, et kui alamõõdulised kalad ehk vähjad kellegi käest leitakse, see siis neid enam oma kasuks tarvitada ei tohi. Et siin kiirelt rikkiminevate ainete tege mist on, sellepärast ei ole ka võimalik selle ärakasutamisega viivitada, vaid peab katsuma neid ruttu tarvitajatele edasi anda. Turule müügile saata niisugust kaupa muidugi ei tohi. Vene seaduses on ette nähtud, et niisugune materjal tuleks maha matta ja Daani seaduse järele tuleks ka surnud kalad ja vähjad vette tagasi lasta. Maha matta võiks surnud kalu ainult niisugusel juhtumisel, kui nad toiduks kõlbatud, kuid surnud kalu ega vähki vette heita ei tohiks milgil tingimisel, sest selle läbi saaks vesi solgitud ja võiks isegi tihti haiguseid edasi kantud saada.

§ 28-das tunnistatakse Vene seaduse kogu Уст. сельск. хоз. — §§ 560—572, kui meie oludele mitte otstarbekohased, maksvusetak.

Maaseaduse komisjoni seletuskiri Kalapüügi seaduse juurde.

Suuremad muudatused tegi Maaseaduse komisjon Kalapüügi seaduse I osas.

§ 2 Valitsuse poolt esitatud kujul räägib mitme omaniku kokkuleppes kalade väljapüüdmise otstarbel ja Valitsuse võimalustest sundida korralikke kalastuse viise tarvitusele võtma, kuna sundimise abinõuks oli Valitsuse käes ainult kalapüügi seisma panemine. Esiteks jäi võimalus kokku leppida, et veekogu kaladest üsna tühjaks püüda, millega kalade juurdekasv märksalt väheneks.

Teiseks oli üheainukese omaniku võimuses kalapüüki sundida seisma panna, tarvitades sihilikult keelatud püügiviise.

Seal on pind jonnimiseks, samuti ka kuritarvituseks; võimalik oli mitu korda suuremat osa veelast välja rentida ja tegelikult mitte lasta kalu püüda, sundides keelatud püügiviiside tarvitamisega omaniku kätte jäänud vetes, kalapüüki seisma panema kuni renditähtaeg üle läheb.

Uus paragrahv sunnib ka püügi korra kohta kokku leppima; ei jõuta kokkuleppele, siis ei jää kalapüük pikemaks ajaks seisma, vaid Põllutööministril on õigus asja sundmääruste läbi korraldada.

§ 3. Maakomisjoni esitisena annab kõigile Vabariigi kodanikkudele õiguse merel, Peipsi ning Pihkva järves vabalt ja takistamata kala püüda.

Taluomanikud, kes ühes maaga ka kalapüügiõiguse omandasid, ei omandanud seda mitte maariba kohal, mida kaugemal merel isegi võimatu tabada, pealegi ei ulata igäihe maa randa, vaid omandasid selle müüja päralt oleva kalda kohta, ilma et nad õigust said kontrollida, kui palju teisi uusi omanikke juurde oleks võinud tulla. Kolga ranna väikemaa omanikkudel on õigus kalu püüda mitmekümne-verstalisel mererannal, mis-sugust õigust ka käesolev seadus ei võta. Küll aga tekitab ja tekitaks ka tulevikus paha-meelt, kui seal kalapüügiõigust renditakse, kus ta hallist ajast vaba on.

Valitsuse esitajad teatasid, et kalapüügiõiguse väljarentimise juurde ei ole Valit-sus peatama jäänud riigikassa huvides, vaid uskudes, et asja teisiti oleks raske korraldada.

§ 26-das on ka olulisemad parandused — rahukohtu trahviseaduse § 57-das ette-nähtud rahatrahvi tõstmine ja käesoleva seaduse § 2-st tingitud märkus 4.

Teised Maakomisjoni parandused puudutavad enam seaduse välist kui sisulist külge.

Vabariigi Valitsuse seletuskiri Kalapüügi seaduse § § 3, 5, 9, 13 ja 23 juurde.

Juba 1923. a. asus Maakomisjon seisukohal, et kalapüük merel ja Peipsi-Pihkva jär-vel peaks olema vaba kõigile Eesti kodanikkudele. Nüüd on sellekohased eeltööd teh-tud ka teistest küljest kalakaitse konventsioon Lätiga kindlustab kalade kaitset. Maa-komisjon pooldab seepärast Vabariigi Valitsuse sammude üksemeelelt.

Kalapüüdmise juures tuleb tülisid paremate püügikohtade pärast püügiriistade üles-seadmisel. Tülisid saab ära hoida ainult ministeeriumi määrustega, mispärast Maa-komisjon ka seda suuremat muudatust Kalapüügi seaduses pooldab.

Igasuguste vaidluste ärahoidmiseks kalaliikide määramisel võttis Maakomisjon sea-dusse enam ladinakeelseid nimetusi. Näiteks tarvitatakse meie keeles latika nimetust kahe eriiligi kohta, milledest üks väärtuslik kala ning vajab kaitset, teine väärtusetu. Ülejäänud paragrahvid on tehnilise ja redaktsioonilise iseloomuga.

Üldkomisjon, kes eelnõud juriidiliselt küljest kaalus, leidis, et juriidilisest küljest eelnõu vastuvõtmiseks takistusi ei ole.

Maakomisjon esitab kalapüügi seaduse muutmise seaduse Riigikogule vastuvõtmiseks.

Vabariigi Valitsuse seletuskiri Kalapüügi seaduse § 24 juurde.

Lõhe ja iherus on meil kõige väärtuslikumad kala liigid. Need kalad kudevad oktoobri teisel poolel ja novembri algul selgeveelistes merega ühenduses olevates jõge-des, kus marjast järgneval kevadel maimed kooruvad. Loomulikul kudemisel saab mar-jast sugutatud sagedasti alla 10%. Sugutatud marjast hukkub tihti suurem osa kas kude-kohtade kuivalejäämisega, põhjajää tekkimisega, mis meie karedavoolulistest jõgedes ena-masti hariliseks nähteks, või teiste väga mitmesuguste kahjulikkude mõjude tagajärjel. Sellepärast ei ole loomulikul kudemisel lõhede signimine kuigi tagajärjerikas. Ka püü-takse meil sagedasti suurem osa kudema tulevatest lõhedest juba enne kudealgust välja. Dr. Gunnar Alm'i teoses „Der Lachs und die Lachszucht in verschiedenen Ländern“ väidetakse, et just vähemad selgeveelised jõed on lõhemaimede arenemiseks kõige sood-samad. Meil teostatud uurimused tõendavad, et vähemates jõgedes lõhemaimed suure-malt osalt ainult ühe aasta elutsevad ja siis merde laskuvad, kus nad 4—6 aasta pärast kudevõimelisteks saades jõgedesse tagasi kudema tulevad. Suuremates jõgedes, meil Narva jões, elutsevad lõhepojad peale marjast koorumist enamalt jaolt 2 aastat ja osalt isegi 3 aastat. Kudematulevad lõhed on tavaliselt 10—15 kilogrammi rasked, kuid on ka üksikuid vähemaid kui ka suuremaid eksemplaare.

Lõhemarja on kerge kunstlikult sugutada. Kunstlikul sugutamisel saab kuni 100% marjast sugutatud ja parimatel juhtudel on sellest kuni 95% maimi väljahautatud.

Arvestades selle eduga, on otstarbekohane kõikide lõhejõgede juurde asutada kala-kasvandusmajad, ja et neid varustada tarvilikul määral kunstlikult sugutatud lõhemar-jaga, oleks kõige otstarbekohasem jõgede merdesaabumise läheduses lubada kude ajal

tõketega lõhepüüki. Samuti tuleks lubada tõketega iherusepüüki, sest ka iheruse marja saab heade tagajärgedega kunstlikult sugutada ja sugutatud marjast maime väljahautada. Sellepärast tuleb muuta kalapüügiseadust nii, et Põllutööministeeriumil oleks õigus lõhe ja iheruse kudemiste ajal lubada nende püüki jõgedes tõketega, mis ulatavad kaldast kaldani, kui väljapiütud lõhe mari sugutatakse ja väljahautatakse. On loota, et leidub võrdlemisi palju kalapüügiõiguse omanikke, kes oleksid sel tingimusel nõus kalakasvandusmaja omal kulul ehitama ja üleval pidama ja lõhe ning iheruse marja kunstlikult väljahautama, mille tagajärjel rikastuksid meie jõed nende kalaliikidega.

Jahiasjandusse puutuvaid norme.

1. Kuresaare linna „Väikeses lahes“ lindude kodu asutamise seadus RT 54 — 1927. a., art. 64.
2. Sm. jahipidamise kohta Pärnu linna metsades, maadel ja vetel RT 22 — 1922. a., m. — RT 36 — 1925. a.

Metsandusse puutuvaid norme.

1. M. E. V. metsadest käandude juurimise ja müümise kohta RT 69/70 — 1920 a.
2. M. Petserimaa ja Narvataguste valdade kodanikkudele ehitusmaterjali andmise kohta riigi ja hoolekande all olevatest metsadest RT 58 — 1921. a., art. 61.
3. Sõjaskannatuile ehitusmaterjali andmise s. RT 79 — 1922. a., art. 45.
4. Ülemäärad ja juhtnõõrid sõjaskannatutele ehitusmaterjali andmisel RT 132 — 1922. a.
5. Rngk. metsaülematele ja Maavalitsustele (teede korraspidamises) RT 36/37 — 1923. a.
6. Puulaevade ehitamise toetamise s. RT 43 — 1923. a., art. 60.
7. M. puulaevade ehitamise toetamise seaduse tarvitamise kohta RT 145 — 1923. a.
8. Jhtsk. riigi renditalude pidajate ehitusmaterjalidega varustamiseks RT 3 — 1928. a., art. 22.
9. Asunikudele ehitusmaterjali müügi m. RT 107 — 1931. a., art. 765.
10. M. kogudustele küttematerjali andmise kohta RT 10 — 1929. a., art. 84.
11. Jhtsk. kogudustele küttematerjali andmise määruse elluviimiseks RT 17 — 1929. a., art. 120.
12. Jhtsk. riigi ja omavalitsuseasutistele metsamaterjalide müügi kohta riigimetsast RT 17 — 1929. a., art. 119.
13. M. maanteede ja sildade jaoks riigi metsamaterjali andmise kohta RT 33 — 1929. a., art. 248.
14. M. maanteede ja sildade jaoks riigimetsadest antavate metsamaterjalide hinna kohta RT 27 — 1929. a., art. 171. m. RT 37 — 1933. a., art. 286.
15. Jhtn. põllumajanduslike kutsekoolide ja katsejaamade varustamiseks kütte- ja tarbepuudega riigimetsast RT 14 — 1930. a., art. 87.
16. M. riigi metsadest maaelanike metsamaterjalidega varustamiseks RT 80 — 1934. a., art. 674.
17. M. planeeritud kohtadelt pikaajarentnikkude metsa müügi kohta RT 9 — 1921. a.
18. Rngk. metskonna metsaülematele ja ringkonnaalitsejatele (looduslike ehitusmaterjalide andmise kohta asunikele) RT 143 — 1922. a.
19. M. lihtsustatud metsa majanduseplaanide kokkuseadmise juhtnõõride §§ 6 ja 9 muutmiseks. RT 89 — 1923. a.
20. M. metsade hoidmises puiestikkudele kahjulike putukate tekkimise vastu RT 135/136 — 1920. a.
21. Jhtn. riigimetsades karjatamiseks RT 42 — 1927. a.
22. V. V. otsus riigimetsaosade laevamiseks kuulutamise kohta RT 75 — 1927. a.
23. Riigi metsatööstuse põhimäärus RT 197/198 — 1925. a., art. 118.
24. Lisamäärused metsade riigi kätte võtmise kohta RT 20/21 — 1920. a.
25. M. metsa, soo või raba põlengute kustutamiseks käsutatud isikutele tasumaksimise kohta RT 54 — 1934. a., art. 997.
26. Riigi metsametnikkude ja metsavahtide vormi kirjeldus RT 48 — 1928. a., art. 298.

27. M. seniste maakonna metsaülemate kohustuste ärajaotamiseks metsade peavalitsusele alluvate ametnikkude vahel RT 11/12 — 1925. a.
28. M. riigimetsa ja tagavara heina- ja karjamaade ja rootalade kasutamise kohta RT 18 — 1933. a., art. 126.
29. M. Tartu ülikooli õppemetskonna valitsemise korra kohta RT 75 — 1921. a., art. 117.
30. M. metsamaterjali väljaveo kohta RT 55/56 — 1924. a.
31. Eesti-Läti vaheline kokkulepe mõlema riigi piiriäärsetel jõgedel metsamaterjalide parvetamise kohta RT 60 — 1927. a., art. 71. Tdn. j. a. k. RT 69 — 1927. a.
32. Riigimaade kasutajaile müüdud metsa ostuvõla korraldamise s. RT 91 — 1932. a., art. 700.
33. Riigimaade kasutajaile müüdud metsa ostuvõla korraldamise s. elluviimise m. RT 99 — 1932. a., art. 778.
34. Tünnpuude ja kukerpuude hävitamise seadus RT 91 — 1932. a., art. 696.

Kalaasjandusse puutuvaid norme.

1. Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seadus RT 85 — 1933. a., art. 621.
 2. Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse elluviimise m. RT 105 — 1933. a., art. 750.
 3. Eesti-Läti vah. kalakaitse ja kalaasjanduse korraldamise konv. RT 37 — 1926. a., art. 75. Tdn. j. a. k. RT 66 — 1926. a.
 4. Kalakauba väljaveo kontrolli seadus RT 42 — 1931. a., art. 297.
 5. Kalakauba väljaveo kontrolli teostamise m. RT 63 — 1931. a., art. 511, m. RT 57 — 1934. a., art. 507.
 6. Kalameeste riikliku laenufondi s. RT 30 — 1929. a., art. 214.
 7. M. kalameeste riiklikust laenufondist laenude väljaandmise korra, nõutavate kindlustuste, laenu pealt võetava %% määra ja laenu tähtaegade kohta RT 58 — 1926. a. m. RT 98 — 1932. a., art. 773.
-

Met. 37

Hind 1 kr. 75 s.